DRESAJUL

câinelui de companie

pas cu pas...

Curs ilustrat

Gabriel Cocu

PROXTU

CUPRINS

Cuvânt înainte.....8
Simțurile câinelui.....11
Elemente de psihologie canină.....14
- Perioade critice.....18

Testarea și evaluarea puiului.....25
Reguli pentru o bună conviețuire.....37
- Reguli de igienă. Un program de 10 zile.....39

Noțiuni de predresaj al puilor.....45
- Reguli de bază.....45
- Lesa și zgarda.....48
- Comanda AICI.....48
- Comanda ȘEZI.....51
- Comanda CULCAT.....53
- Comanda PE LOC.....56
- Comanda PAS.....56
- Comanda ȘEZI din mișcare.....59
- Comanda PE LOC din mișcare.....60
- Comanda CULCAT din mișcare.....60
- Socializarea puiului.....62

Stresul, factor important în dresaj.....64
Program de dresaj pentru câinii care au împlinit 6 luni.....69
- Motivarea.....70
- Comanda ȘEZI frontal.....73
- Comanda AȘTEAPTĂ.....74
- ȘEZI lateral.....75
- Câteva cuvinte despre corecție.....77
- Eliminarea stimulentului, întărirea reflexului și verificarea comenzii ȘEZI în situații create.....80
- Comanda CULCAT.....82

• CULCAT frontal.....85
• Mersul la PAS.....88
• Comanda PE LOC.....90
• PE LOC de la distanță la comandă verbală și semnal.....93
• Schimbări de direcție în mersul la pas.....94
• Exerciții de aliniere.....100
• Aportul.....108
  • Exploatarea trăsăturii native de aportare.....108
  • Aportul bazat și format pe motivație.....112
• Refuzul de hrană.....117
• Sărituri peste obstacole.....129
Probleme de comportament.....138
• Agresivitatea canină.....138
• Câini care rod mobila și hainele.....148
• Câini care sar pe stăpân și/sau pe străini.....151
• Urinarea și defecarea în casă.....153
• Coprofagia.....155
Bibliografie.....157

DRESAJ ESTE DOAR UN FEL DE A SPUNE...

În toamna anului 1997 m-a sunat un prieten și mi-a propus să particip la elaborarea proiectului unei reviste „despre câini". Am acceptat cu rezerve, (văzusem până la acea dată eșuând lamentabil o mulțime de proiecte de publicații) dar și cu bucurie (credeam atunci și mai cred încă și acum că, cel puțin în România de azi, a scrie despre câini este mai plăcut și mai puțin dezonorant decât a scie despre hominidul politic). În fine... La prima întâlnire cu tripleta care forma „colegiul director" al viitoarei reviste am fost prezentat unui tip care deborda de energie și vorbea despre câini cum vorbește flămândul despre pâine și însetatul despre apă. Un adevărat personaj, pe numele său Gabriel Cocu. Specialist în dresaj și probleme de comportament canin, mi s-a spus.

La următoarele întâlniri am botezat revista „Câinele meu" apoi, încet–încet, m-am deprins cu stilul impetuos și pasional al lui Cocu și am înțeles că felul său de a fi, atunci când este vorba despre câini, poate fi explicat în două cuvinte: dragoste și competență.

În primăvara anului următor a apărut primul număr al revistei „Câinele meu" și de atunci, lună de lună, număr de număr, Gabriel Cocu semnează într-însa rubricile „Arta Dresajului" și „Psihologie Canină". Sondajele de opinie pe care le-am făcut îl plasează pe Gabriel Cocu pe primele locuri în topul preferințelor cititorilor. Explicația e aceeași ca cea de mai sus: dragostea față de câini și competența.

În plan personal, din relația cu autorul acestei cărți m-am ales cu următoarele (în ordine cronologică): o ceartă îngrozitoare, o altă atitudine față de câini și, în fine, cu o prietenie. Iubeam câinii și înainte de a-l întâlni pe Cocu; de

la el însă am aflat înțelesuri noi ale unui cuvânt pe care-l învățasem de mult, de la Micul Prinț al lui Antoine de Saint Exupéry: *apprivoiser*. Și anume: a îmblânzi, a se obișnui cu, a comunica, a îndrăgi, a te atașa, *a cunoaște* și *a iubi* în același timp.

Gabriel Cocu știe povestea omului care, din vremuri imemoriale, pășește alături de câinele său și mai știe și povestea câinelui care, tot de atunci, pășește alături de prietenul său, omul.

Încă nu știu care va fi titlul acestei cărți, dar sunt sigur că el va conține cuvântul *dresaj*. Mai știu totodată și că ea este, de fapt, o *ars amandi*: arta de a-ți iubi câinele. Cine nu vrea să se inițieze în aceasta pierde, și, credeți-mă pe cuvânt, nici nu știe ce pierde...

Lucian Vasilescu

SIMȚURILE CÂINELUI

Cunoașterea capacităților și totodată a limitelor câinelui ne ajută să înțelegem felul în care acesta percepe realitatea înconjurătoare. Pentru a ne explica mai bine comportamentul și reacțiile câinelui avem nevoie de date referitoare la simțurile acestuia, deoarece, prin intermediul simțurilor, el primește informații ce îi determină și îi influențează comportamentul.

SIMȚUL TACTIL

Acesta este primul simț care se formează. Importanța simțului tactil se observă încă din primele zile de viață. Când se îndepărtează prea mult de cățeaua-mamă, puiul începe să o caute, plânge și își leagănă capul ca un pendul până o regăsește, lipindu-se de corpul ei. Această atingere îl calmează și îl eliberează de stres.

Simțul tactil își păstrează importanța pe toată durata vieții câinelui. Atingerea (mângâierea) rămâne cea mai puternică recompensă, chiar și pentru câinii care au fost dresați folosind drept stimulent mâncarea.

GUSTUL

Gustul, la câini, este funcțional încă de la fătare, dar capacitatea sa este extrem de redusă. Spre deosebire de oameni, care au în jur de 9.000 de papile gustative, câinii au numai aproximativ 1.700 de papile, dispuse în zona anterioară a limbii (după cum demonstrează dr. Katherine Houpt,

de la Asociația Medicilor Veterinari din Canada).

În studiile făcute asupra gustului la câini, Katherine Houpt a constatat că femelele preferă hrana îndulcită într-o proporție mai mare decât masculii și, de asemenea, faptul că mai toți câinii preferă hrana caldă celei reci.

Cu toate că mirosul este cel ce atrage inițial câinele către un gen de mâncare, acest simț nu mai are un rol important odată ce câinele începe să mănânce.

Într-un experiment efectuat pe câini lipsiți de capacitatea mirosului, Katherine Houpt a constatat că 85% dintre câinii testați au preferat carnea în locul mâncării uscate.

AUZUL

Auzul câinelui este cu mult mai fin decât al oamenilor. Câinii pot auzi sunete cu frecvențe cuprinse între 20 și aproximativ 50.000 de hertzi. De asemenea, ei pot detecta sursa unui sunet cu o intensitate extrem de redusă (60 de decibeli).

Câinii pot auzi un sunet slab de la 25 m, pe când omul aude același sunet de la cel mult 6-7 m. Totodată, mobilitatea urechilor îi permite câinelui să „scaneze" pur și simplu mediul, din punct de vedere sonor.

VĂZUL

Acest simț ajunge la maturitate în jurul vârstei de 4 luni. Până la această vârstă, puiul vede neclar. Capacitatea câinelui de a observa un obiect în mișcare este de cel puțin zece ori mai mare decât a omului; câinii pot sesiza și cele mai mici schimbări în

mediu sau în starea emoțională a stăpânului. Astfel, un câine ciobănesc poate observa de la un kilometru un semn făcut de mâna ridicată a ciobanului. În mod cert însă, câinele vede mult mai bine aproape decât la distanță.

La întrebarea dacă un câine vede sau nu culorile, nu se poate da încă un răspuns ferm. În urma testelor realizate în laborator, unii specialiști susțin că, rudimentar, câinii pot distinge culori.

Cu cât un câine vede mai bine lateral, cu atât vederea în față este mai redusă. Acesta este motivul pentru care unii câini găsesc cu dificultate jucăria ce se află chiar sub nasul lor.

Pe timp de noapte, vederea câinilor se adaptează destul de bine, însă nu atinge nici pe departe performanțele vederii pisicilor.

Oricum, noaptea câinele vede mai bine decât omul.

MIROSUL

Un câine are aproximativ 220 milioane de celule olfactive, pe când omul are numai în jur de 5 milioane.

Dr. Roger Mugford (Marea Britanie, Institutul pentru Studiul Comportamentului Canin) susține că, dacă membranele ce se află în nasul unui câine ar fi puse una lângă alta, suprafața acoperită de acestea ar fi mai mare decât suprafața întregului corp al câinelui. Un câine obișnuit are simțul olfactiv extrem de pronunțat. El poate detecta și identifica mirosuri atât de diluate, încât nici cele mai sensibile instrumente nu le pot înregistra. De unde și observația: câinii „văd cu nasul".

Pe această însușire excepțională se bazează succesele obținute de echipele om–câine în detectarea substanțelor explozive, a narcoticelor, preluarea unei urme și identificarea persoanelor dispărute sau a infractorilor, găsirea și salvarea sinistraților etc.

ELEMENTE DE PSIHOLOGIE CANINĂ

Câinii sunt animale de grupă ce acceptă conducerea impusă de un exemplar dominant. Din punct de vedere canin, ordinea în grupă nu poate fi bazată decât pe relația de dominare și subordonare, relație care are meritul de a ține grupul închegat. Acest fapt implică existența unui conducător și stabilirea unei ordini ierarhice.

Întotdeauna, în cadrul grupei, un câine preia conducerea. Rolul lui este foarte bine determinat, el fiind cel ce domină grupa, stabilește organizarea acesteia, menține disciplina și ierarhia în grupă.

Următorul poziționat ierarhic va fi controlat numai de conducător și, la rândul său, va controla restul grupei. Și tot așa, fiecare câine își cunoaște poziția ierarhică și rolul său în grupă.

În activitatea grupei, conducătorul își menține cu fermitate poziția. **El** este cel ce inițiază jocuri, dă semnalul pentru

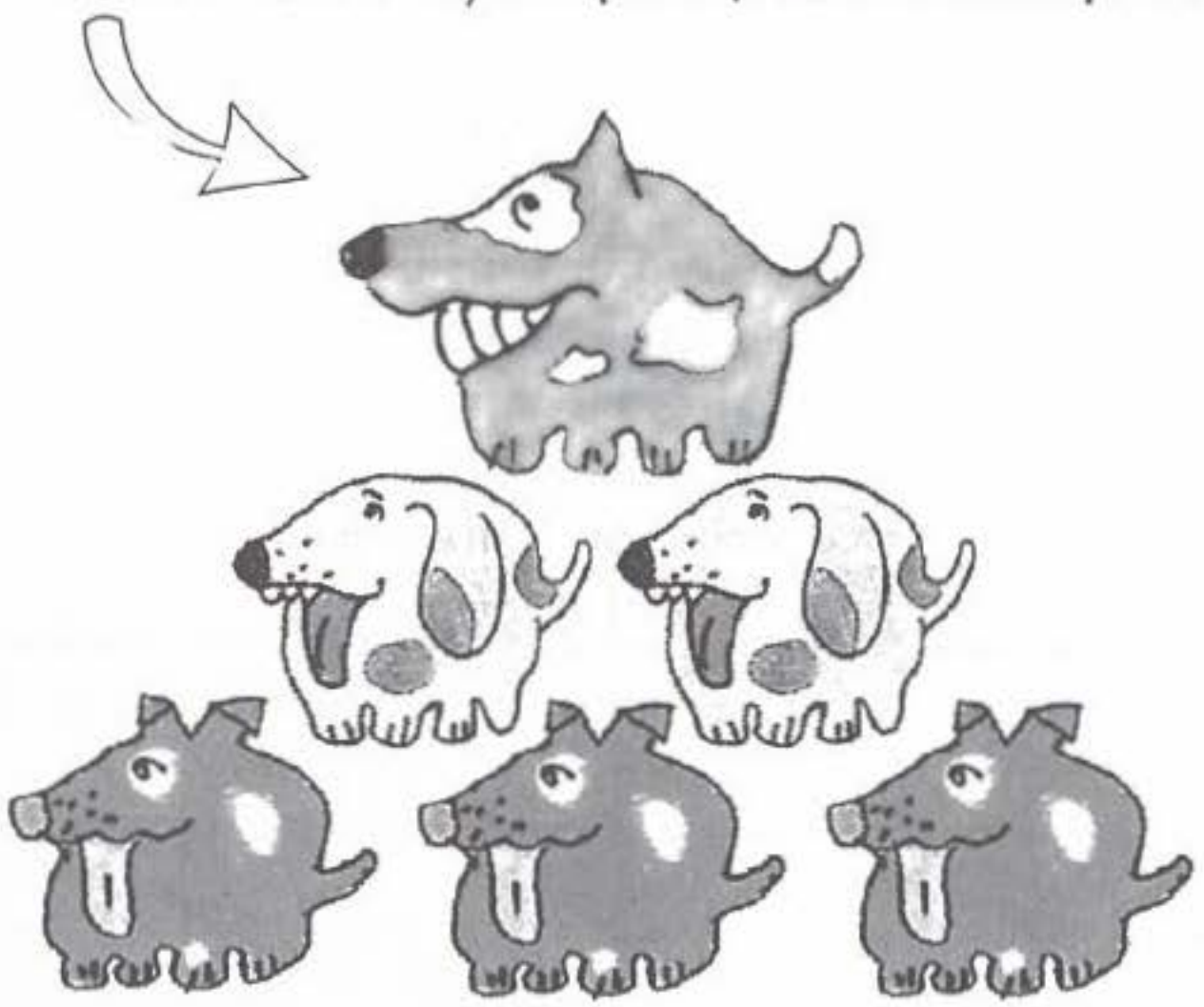

vânătoare, mănâncă primul, își apără teritoriul personal, montează primul femelele în călduri, își protejează hrana și grupa cu orice preț.

Bineînțeles că ordinea în grupă se schimbă cu trecerea timpului. Întotdeauna există alți câini care, la cel mai mic semn de slăbiciune a conducătorului, sunt gata să provoace dispute pentru dreptul a accede la poziția ce conferă maximum de autoritate.

Când vă luați un câine, odată ce l-ați adus acasă, familia dumneavoastră devine grupa sau haita lui.

De aceea, prin prisma celor menționate mai înainte, este extrem de important ca puiul să-și cunoască poziția ierarhică în familie.

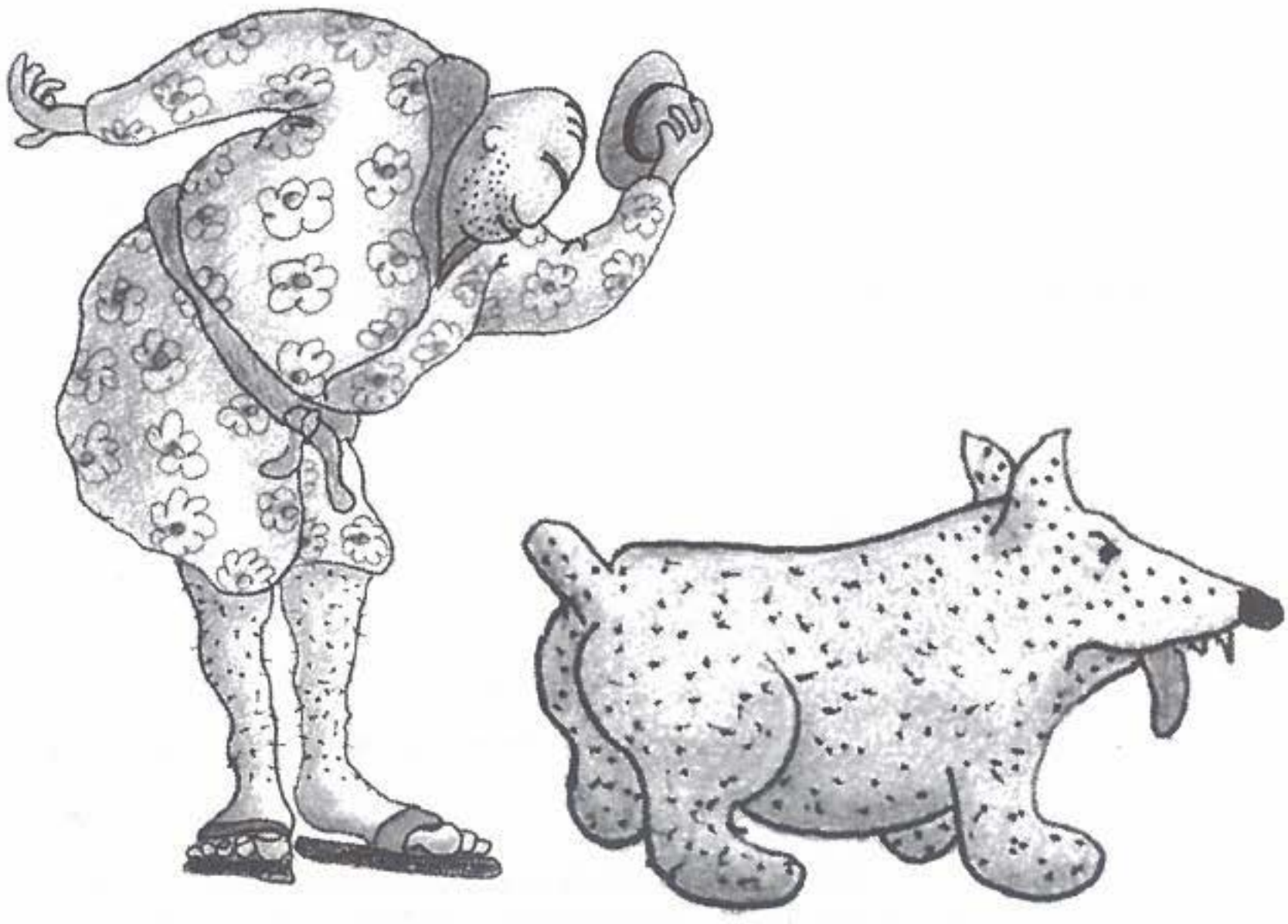

Acest lucru va asigura echilibrul nervos al câinelui, liniștea familiei dumneavoastră și, totodată, va determina capacitatea câinelui de a se adapta la un program de disciplinare.

Important! O relație de tip dominant–subordonat este imperativ necesară în orice gen de dresaj, indiferent de metoda folosită.

Ideea că puiul trebuie să aibă un singur stăpân în familie este total greșită și, mai mult decât atât, dă naștere unor devieri de comportament greu de corectat în timp, cum este agresivitatea față de membrii familiei (în special față de aceia care sunt poziționați inferior în cadrul ierarhiei de grupă). De aceea, este extrem de important ca toți membrii familiei să dobândească poziția de conducător față de câine. Iar acest lucru se realizează stabilind un număr de reguli pe care toți membrii familiei trebuie să le aplice cu fermitate, păstrând însă o atitudine plăcută și chiar drăgăstoasă față de câine.

Odată ce ați reușit să vă impuneți rolul de conducător, acesta trebuie menținut în permanență. Câinele, cu o surprinzătoare constanță și subtilitate, vă va testa pentru a găsi o fisură în ierarhie. El va încerca să „câștige teren" prin drăgălășenii, însă dacă va obține poziția dorită, vor apărea probleme de comportament care se vor agrava odată cu maturizarea.

Pentru evitarea apariției problemelor de comportament vă recomandăm să țineți seama de sfaturile ce urmează, pe care le propunem ca pe adevărate axiome.

Nu lăsați puiul să stabilească direcția de mers atunci când sunteți la plimbare.

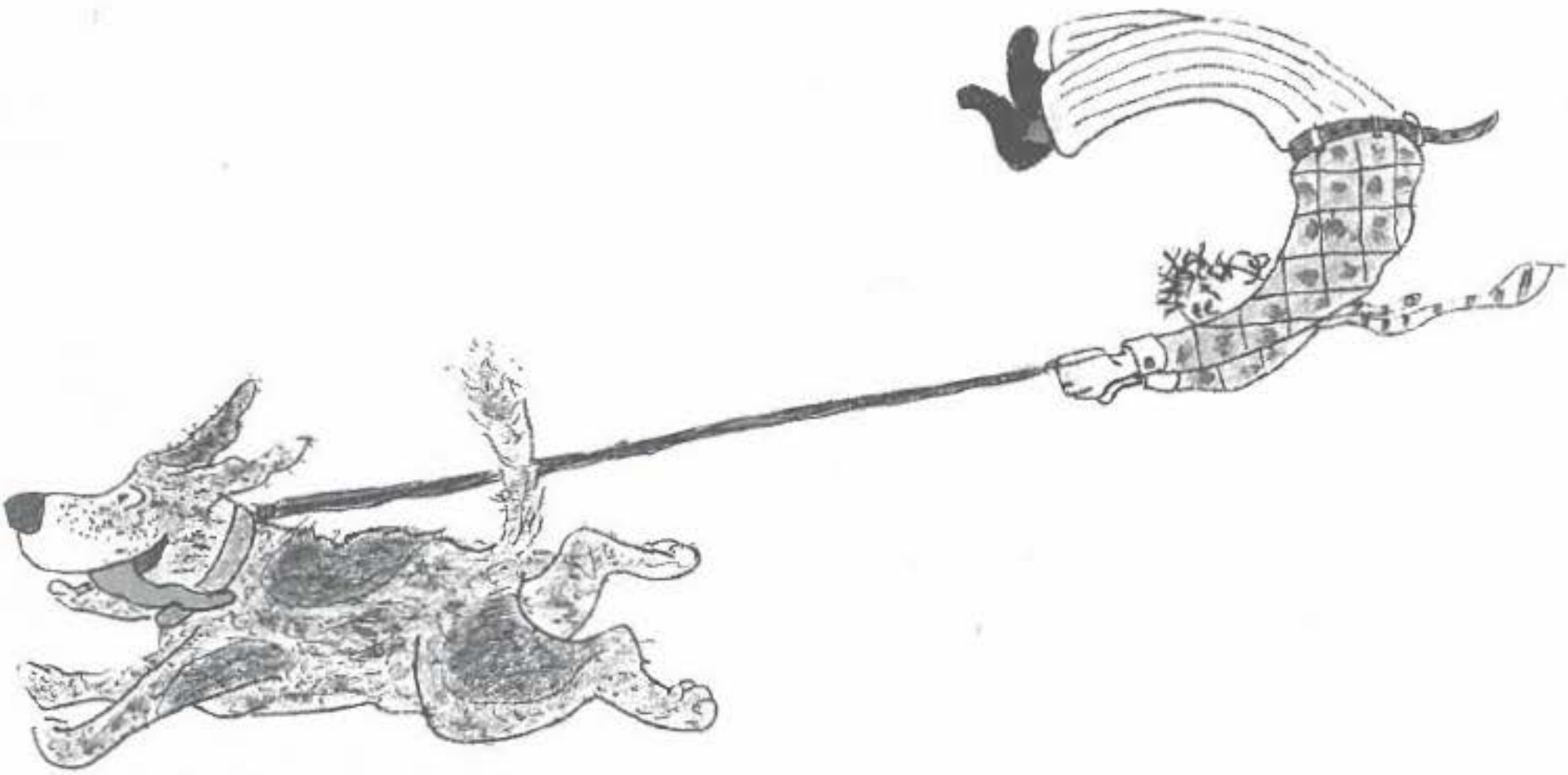

Când trage în lesă sau o ia înainte, pur și simplu bateți din palme și schimbați direcția de mers.
Nu lăsați puiul să doarmă în pat, pe canapea sau pe fotolii.

Nu lăsați un pui să facă ceva ce, cu siguranță, v-ar deranja în comportamentul unui câine adult.

Hrăniți puiul numai la orele programate pentru masă.

Nu vă faceți un obicei din a mângâia puiul necondiționat. Mângâierea este o recompensă puternică și este bine să o condiționați de executarea corectă a unei comenzi.

Limitați-i puiului accesul prin apartament și nu-i permiteți să iasă și să intre primul pe ușă atunci când îl scoateți sau îl aduceți de la plimbare.

PERIOADE CRITICE ÎN VIAȚA PUIULUI

Capacitatea câinelui de a se adapta și de a se integra în cadrul grupei umane (familia care l-a adoptat) depinde, în mare măsură, de felul în care omul reușește să comunice cu el.

Câinele știe când suntem supărați sau cînd suntem bine dispuși. El descifrează aceste stări urmărindu-ne poziția corpului, expresia feței, gestica.

În cele ce urmează voi prezenta perioadele critice din viața câinelui, perioade pe parcursul cărora comportamentul acestuia este influențat și modificat de experiențele specifice fiecărei vârste în parte.

Perioada critică poate fi definită ca fiind acea „felie" de timp din viața câinelui în care o experiență aparent fără însemnătate îi influențează, sau chiar îi modifică pentru totdeauna comportamentul.

Dacă veți cunoaște specificul fiecărei perioade și veți acționa adecvat, câinele dumneavoastră se va dezvolta normal, armonios.

Perioade critice în viața câinelui	•perioada neonatală (de la fătare până la 12 zile) •Perioada de tranziție (13-20 de zile) •Perioada de conștientizare (21-28 de zile) •Perioada de socializare la grupa canină (21-49 de zile) •Perioada de socializare la grupa umană (7-12 săptămâni) •Prima perioadă de imprimare a fricii (8-10 săptămâni) •Perioada de stabilire a ierarhiei (12-18 săptămâni) •Perioada instinctului de explorare (4-8 luni) •A doua perioadă de imprimare a fricii (6-14 luni) •Perioada de maturizare (de la 1 la 4 ani) **De menționat că prin ultimele trei perioade câinii de talie mică trec mai repede.**

Perioada neonatală (de la fătare până la 12 zile)

În această perioadă puiul reacționează la stimuli termici (diferențe de temperatură), la stimuli mecanici (atingere) și la stimuli olfactivi (miros). Are nevoie de stimulare fizică pentru a defeca și urina. Nu vede și nu aude. Comportamentul puiului nu se modifică pe toată durata perioadei.

Perioada de tranziție (13-20 de zile)

Acum se evidențiază o serie de modificări fizice. La începutul perioadei, ochii puiului se deschid (la împlinirea a cca 13 zile de viață). Până la 20-21 de zile, cu toate că pupila reacționează la lumină, puiul nu poate vedea obiectele și nu poate percepe nici mișcarea. Tot acum, puiul începe să se deplaseze, mai întâi târându-se, apoi mergând împleticit. Atunci când se îndepărtează și nu mai poate localiza frații de cuib și mama, puiul are prima manifestare de stres, vocalizând (scheaună).

La aproximativ 20 de zile de la fătare apar primii dinți, iar puiul îi și folosește: începe să roadă și să muște. Este și perioada în care puiul începe să audă (fără însă a putea localiza sursa de sunet) și să dea din coadă. Într-o singură săptămână de evoluție rapidă, puiul trece de la perioada neonatală la perioada de conștientizare.

Perioada de conștientizare (21-28 de zile)

Aceasta este prima săptămână în care puiul aude și vede. Acum, puiul deprinde primele noțiuni ale comportamentului caracteristic speciei și învață să comunice cu ceilalți membri ai cuibului. Dacă în această perioadă puii sunt separați

de mamă, acest lucru va marca negativ comportamentul lor de mai târziu. Astfel, puii separați de cuib acum, pot manifesta mai târziu labilitate psihică, dezvoltând totodată o dependență împinsă la extrem față de toți membrii familiei sau numai față de unul dintre ei.

Perioada de socializare la grupa canină (21-49 de zile)

Acum, puiul deprinde și începe să folosească un comportament specific speciei. Pentru a ajunge să valorifice informația transmisă genetic, puiul trebuie să stea în cuib cu mama și cu frații săi. Astfel, puiul învață să comunice prin intermediul poziților corpului, al atitudinilor și expresiilor feței, al vocalizărilor (mârâit, scheunat), încercând efectul acestora asupra mamei și a fraților săi. Tot acum puii învață ce înseamnă să muște și să fie mușcați, ce înseamnă să latre și să fie lătrați. Mai învață comportamentul și atitudinea specifice vânătorii, cum să urmărească și cum să prindă vânatul. Luptându-se în joacă, puiul învață să răspundă la diferitele poziții ale corpului adversarului, când și cum să atace și să se apere. Una dintre cele mai importante lecții pe care puiul o primește în această perioadă este să accepte disciplina. Lecțiile de disciplină le administrează cățeaua mamă, care își învață puii să nu muște foarte tare, să nu vină la supt decât atunci când ea le permite.

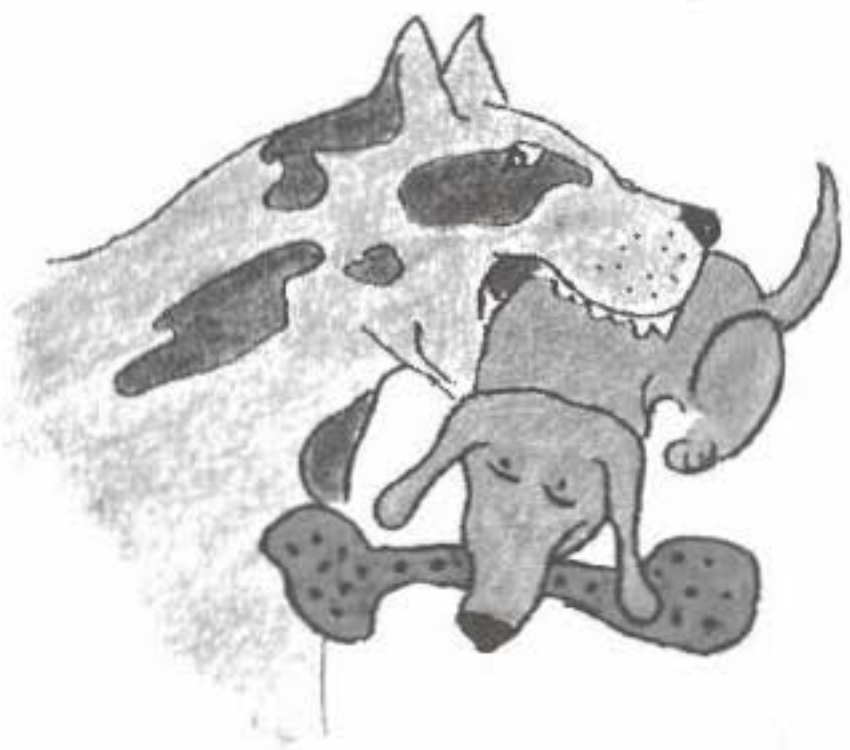

Cea mai severă lecție de disciplină o primesc puii când mama îi mârâie și le interzice să se apropie în timp ce ea mănâncă.

Îmi amintesc cum Karuka, o femelă de Ciobănesc Asiatic, își lua osul pe care i-l ofeream în afara cuibului și îl ducea între cei șase pui ai ei. Bineînțeles că puii se repezeau la os,

dar Karuka îi punea imediat la punct cu un mârâit înfricoșător. Unul dintre puii masculi, exemplarul dominant al cuibului, a încercat să revină la os. Karuka a lătrat scurt și s-a repezit amenințătoare la el, însă fără să-l muște. Puiul insistent s-a retras, speriat. Karuka a continuat să roadă osul și alți trei pui au încercat să-i dea târcoale, dar au avut parte de același tratament. Am fost surprins de inteligența cu care Karuka a regizat „ședința" pentru a-i învăța pe pui ce înseamnă respectul. Odată lecția învățată, Karuka s-a întors către pui, i-a împins tandră cu botul, iar pe cel mai speriat, care rămăsese culcat pe spate, l-a lins și l-a liniștit.

De reținut! În această perioadă, între a treia și a șaptea săptămână de viață, puiul învață comportamentul caracteristic speciei. Izolarea de cuib a puiului înainte de împlinirea a șapte săptămâni are influențe negative asupra dezvoltării lui ulterioare, îi poate crea serioase probleme de adaptare ce conduc la tulburări de comportament față de alți câini și față de grupa umană.

PERIOADA DE SOCIALIZARE LA GRUPA UMANĂ (7-12 SĂPTĂMÂNI)

În acest interval de timp puiul poate fi separat fără probleme de cuib și de mamă. **Este perioada optimă în care puiul poate fi cumpărat**. Acum el este foarte receptiv și învață din toate experiențele prin care trece. De aceea, vă recomand ca acum să-i „regizați" câinelui cât mai multe experiențe (mersul pe scări, mersul cu liftul, mersul pe suprafețe alunecoase), să-i „faceți cunoștință" cu cât mai multe persoane de vârste diferite, să-l încurajați în aportarea jucăriei și să-l obișnuiți cu zgomote diverse.

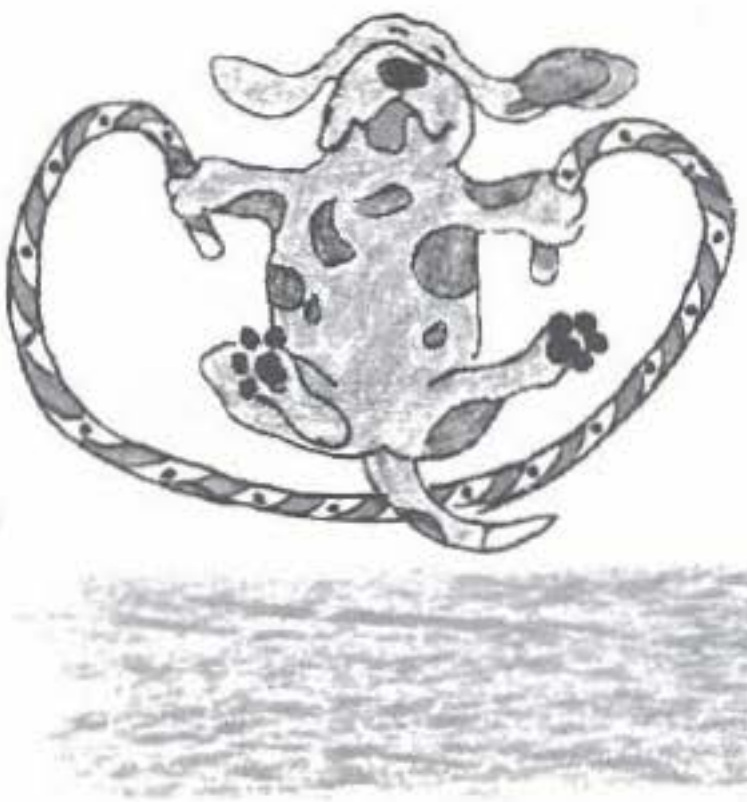

Prima perioadă de imprimare a fricii (8-10 săptămâni)

Acum, orice experiență dură, traumatică, înspăimântătoare, dureroasă, are asupra câinelui un impact puternic și o influență pe termen lung, iar imprimarea fricii este permanentă (veți avea un câine fricos). Evitați orice situație care poate deveni stresantă pentru pui.

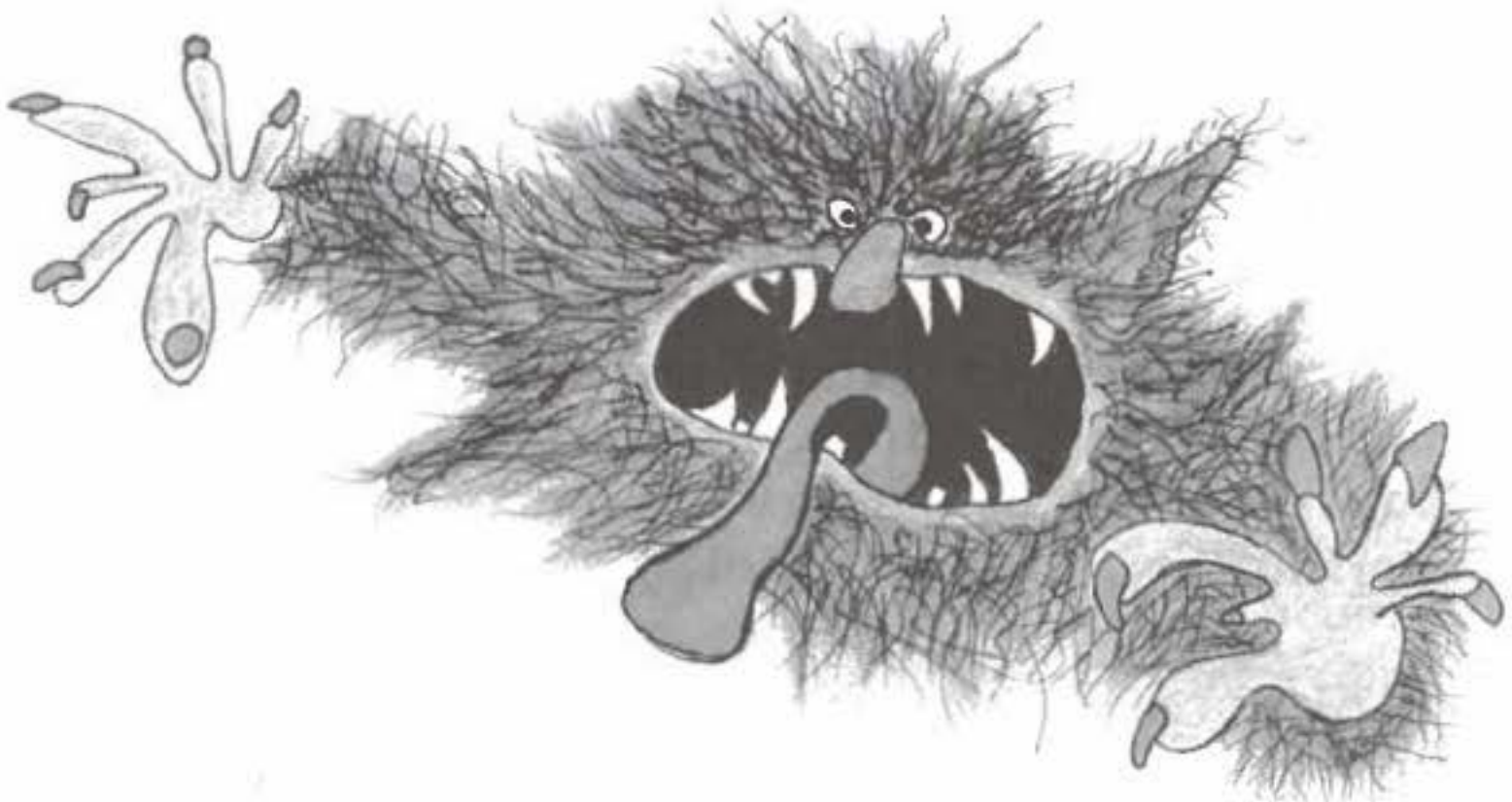

Fiți foarte atenți, deoarece situații pe care le considerați comune pot fi percepute diferit de către câinele dumneavoastră. În această perioadă, certând cu fermitate câinele, îl puteți dezobișnui pentru totdeauna să facă lucruri nepermise (să roadă cablurile electrice din casă, să accepte hrană de la o persoană străină etc.)

Perioada de stabilire a ierarhiei (12-16 săptămâni)

În această perioadă puiul forțează nota, încercând să preia conducerea grupei. Începe să muște mai tare, să latre mai insistent, să mârâie, desfășurând un întreg arsenal pentru a se impune în fața dumneavoastră, pentru a domina. Când este adresat stăpânului, acest gen de comportament trebuie descurajat cu fermitate.

Pentru câine, stabilirea ierarhiei este foarte importantă.

Dacă nimeni din noua sa familie nu va prelua controlul și conducerea, o va face câinele fără să stea pe gânduri. Acest lucru este valabil pentru toți câinii, indiferent de talie și de rasă. Cu cât puiul este mai dominant, cu atât mai ferm trebuie să vă impuneți în această perioadă. Acum este timpul să consultați un instructor de dresaj sau să vă adresați unei școli de dresaj, pentru a începe educația câinelui dumneavoastră.

Aceasta este deci perioada în care trebuie să stabiliți și să vă consacrați poziția față de câine.

Perioada instinctului de explorare (4-8 luni)

Câinele începe să inspecteze mediul în care trăiește, să se aventureze pe cont propriu „în necunoscut". Tot acum se va preface că nu aude când este chemat, atitudine care poate dura de la câteva zile la câteva săptămâni. Felul în care veți proceda în această perioadă va face diferența dintre un câine care, mai târziu, vine sau nu vine atunci când este chemat.

Atunci când puiul nu mai răspunde la chemare și pare să vă ignore, nu vă pierdeți calmul: repetați chemarea și așteptați-l să vină la dumneavoastră.

În nici un caz nu trebuie să pedepsiți câinele când se întoarce la dumneavoastră, chiar dacă ați răgușit chemându-l. Dacă îl certați sau îl pedepsiți, acest lucru nu va face decât să-l încurajeze să stea departe. Pentru câine, chemarea la stăpân trebuie să fie întotdeauna un prilej de bucurie.

În cele mai multe cazuri, la această vârstă are loc și schimbarea dentiției. Ca să nu vă roadă papucii și mobila, cumpărați-i câinelui jucării și „oase" speciale, de la un magazin de profil.

A doua perioadă de imprimare a fricii (6-14 luni)

Perioada este marcată de o schimbare importantă în comportamentul câinelui: dintr-odată începe să-i fie teamă de obiecte sau de persoane care, până mai ieri, îi erau familiare. În astfel de situații, câinele nu trebuie forțat să aibă o confruntare deschisă cu obiectul sau persoana care-i provoacă

frica, nici nu trebuie mângâiat când își manifestă teama. Încurajați câinele să evalueze singur situația, lăsați-l să descopere singur că teama sa este neîntemeiată. În această perioadă, cu ajutorul unui instructor de dresaj, câinele poate căpăta mai multă încredere în sine, poate deveni mai „stăpân pe situație".

Perioada de maturizare (1-4 ani)

Odată cu maturizarea se constată o creștere a agresivității câinelui și are loc o nouă încercare a acestuia de a prelua conducerea în relația cu dumneavoastră. Creșterea agresivității nu are, neapărat, conotații negative. De regulă, în această perioadă, un câine care a fost prietenos cu toată lumea devine mai selectiv, devine un câine de pază, care latră, de exemplu, când sună cineva la ușă. Totodată, câinele începe să se bată sau să provoace la bătaie câini cu care, până nu demult, se juca.

Noua încercare a câinelui de a prelua „șefia" grupei trebuie descurajată ferm și autoritar. De câte ori este nevoie, puneți câinele să execute exerciții de menținere a disciplinei și nu uitați să-l lăudați atunci când le execută corect.

TESTAREA ȘI EVALUAREA PUIULUI ÎNAINTE DE ADOPTARE

Alegerea la întâmplare a unui pui dintr-un cuib poate avea urmări neplăcute după ce acesta ajunge adult, fapt constatat de mulți posesori de câini care, neavând informațiile necesare evaluării, și-au ales puiul care le-a ieșit primul în întâmpinare conform principiului „dragoste la prima vedere".

Alte „criterii" de selecție des auzite, sunt: „era cel mai sperios, sărăcuțul", „era cel mai mic" sau „cel mai rău dintre toți", și exemplele pot continua.

Aceasta este însă o abordare sentimentală a lucrurilor. O analiză atentă a puiului înainte de achiziție presupune testarea trăsăturilor de caracter cum ar fi: gradul de dominare pe care-l va avea puiul, hipersensibilitatea la atingere, orientarea către o sursă de sunet, teama de sunet. Veți avea astfel informații despre adaptabilitatea puiului la un program de dresaj și despre ușurința cu care el se va adapta și integra în viața și ritmul familiei dumneavoastră.

Folosirea programelor de evaluare a aptitudinilor la pui nu sunt o noutate, aceste programe există încă din 1920–1930, când pentru prima dată au fost elaborate și folosite în mod sistematic în Elveția, în proiectul Fortunate Fields, o organizație filantropică ce urmărea evaluarea Ciobănescului German în vederea pregătirii pentru conducerea orbilor.

Unul dintre cele mai apreciate programe de evaluare este cel alcătuit de Joachim și Wendy Volhard. În acest program sunt combinate elemente din fiecare test apărut anterior:

Fortunate Fields, Phaffenberger și Campbell.

Este de preferat ca testarea aptitudinilor puiului să se facă în jurul vârstei de șapte săptămâni. Dacă puiul este testat înainte de șase săptămâni, când funcțiile cerebrale sunt încă nematurizate, rezultatul obținut nu va fi relevant. Dacă testarea are loc între 8 și 10 săptămâni, puiul va fi în prima perioadă de imprimare a fricii și stabilirea temperamentului și a aptitudinilor nu va fi concludentă.

Testul în sine durează aproximativ 10-15 minute și se face, de preferat, înainte de masă, atunci când puii sunt activi.

Fiecare pui este testat individual, într-un teritoriu sau cameră necunoscute acestuia, de către o persoană străină.

Fazele testului trebuie parcurse fără pauze mari între ele.

Primul test evaluează temperamentul și se bazează în întregime pe testarea puilor elaborată de Campbell. Acesta ne dezvăluie atracția puiului față de grupa umană, gradul de compatibilitate socială și ușurința cu care puiul acceptă ierarhia stabilită de stăpân.

TESTAREA CAMPBELL

EVALUAREA TEMPERAMENTULUI

ATRACȚIA SOCIALĂ

Stabilește gradul de atracție socială, încrederea sau dependența.

Test:

Puneți puiul în zona de testare.
De la 1–3 metri chemați puiul pocnind din palme ușor, în același timp lăsându-vă pe genunchi. Chemați puiul dintr-un punct opus intrării în zonă sau cameră.

Comportament	Punctaj
•Vine imediat, sare și mușcă de mâini, coada sus	1
•Vine imediat, dă cu labele și linge palmele, coada sus	2
•Vine imediat, coada sus	3
•Vine imediat, coada jos	4
•Ezită la venire, coada jos	5
•Nu vine	6

ÎNSOȚIREA

Stabilește gradul de atracție în însoțire. Lipsa oricărei atracții în însoțire indică independență.

Test

Ridicați-vă și îndepărtați-vă de pui cu mers normal. Fiți sigur că puiul vă vede când vă îndepărtați.

Comportament	Punctaj
•Vă urmează imediat, intră printre picioare, mușcă, ține coada sus	1
•Vă urmează imediat, intră printre picioare, coada sus	2
•Vă urmează imediat, coada sus	3
•Vă urmează imediat, coada jos	4
•Ezită să vă urmeze, coada jos	5
•Nu vă urmează sau se îndepărtează	6

IMOBILIZAREA

Stabilește gradul de dominare sau tendința de umilință. Stabilește modul în care puiul va accepta stresul când va fi dominat fizic sau social.

Test

Ghemuiți-vă lângă pui și, cu blândețe, rotiți-l pe spate, imobilizându-l la sol cu o singură mână. Mențineți-l în această poziție timp de 30 de secunde.

Comportament	Punctaj
•Se zbate violent, zgârie, mușcă	1
•Se zbate violent, zgârie	2
•Stă liniștit, se zbate, stă iar liniștit, vă acceptă privirea	3
•Se zbate, apoi se liniștește	4
•Nu se zbate	5
•Nu se zbate, vă evită privirea	6

Dominarea Socială

Stabilește gradul de acceptare a dominării sociale. Puiul s-ar putea să încerce să domine, sărind la mână sau încercând să o muște. Sau își va arăta independența plecând pur și simplu.

Test

Lăsați puiul să se ridice, apoi mângâiați-l cu blândețe, apăsând ușor cu palma pornind de pe cap, până spre coadă. Continuați până vedeți o reacție în comportamentul puiului.

Comportament	Punctaj
•Sare la mână, lovește cu labele, mușcă, mârâie	1
•Sare la mână, lovește cu labele	2
•Se cuibărește lângă dumneavoastră și încearcă să vă lingă pe față	3
•Se lasă pe burtă, lingându-vă mâna	4
•Se întoarce pe spate arătându-și burtica, vă linge mâna	5
•Pleacă și stă departe de dumneavoastră	6

Dominarea Prin Ridicare de la Sol

Stabilește gradul de acceptare a dominării atunci când puiul

nu are control asupra situației.

Test

Ridicați puiul de burtică și piept cu ambele mâini și țineți-l suspendat timp de 30 de secunde.

Comportament	Punctaj
•Se zbate violent, mușcă și mârâie	1
•Se zbate violent	2
•Nu se zbate, este relaxat	3
•Se zbate, se liniștește, vă linge mâinile	4
•Nu se zbate, vă linge mâinile	5
•Nu se zbate, rămâne înghețat de frică	6

Testarea Volhard. Aptitudini pentru Dresaj

Aportul

Stabilește dorința de a lucra cu dumneavoastră și gradul de adaptabilitate la un program de dresaj.

Test

Apropiați-vă de pui și atrăgeți-i atenția cu o minge de tenis. Când arată interes, aruncați mingea la 1-2 metri în fața puiului.

Comportament	Punctaj
• Urmărește mingea, o ia în gură și fuge	1
• Urmărește mingea, rămâne în picioare deasupra ei, dar nu se întoarce	2
• Urmărește mingea, o prinde și se întoarce cu ea la dumneavoastră	3
• Urmărește mingea și se întoarce fără minge la dumneavoastră	4
• Începe să urmărească mingea apoi își pierde interesul	5
• Nu urmărește mingea	6

SENSIBILITATEA LA ATINGERE

Stabilește gradul de rezistență la atingere.

TEST

Prindeți o lăbuță din față a câinelui între degete și aplicați o

presiune crescândă în timp ce numărați până la 10, nu foarte repede.

Comportament	Punctaj
•8-10 până ce puiul are o reacție	1
•6-7 până ce puiul are o reacție	2
•5-6 până ce puiul are o reacție	3
•2-4 până ce puiul are o reacție	4
•1-2 până ce puiul are o reacție	5

SENSIBILITATEA LA SUNET

Stabilește gradul de sensibilitate la sunet, totodată poate fi și un test rudimentar pentru depistarea surzeniei.

Test

Puneți puiul în mijlocul camerei sau al spațiului unde se face testarea și lăsați să cadă pe sol un taler mic, un capac de oală sau un obiect din tablă (în cazul nostru, o cutie de ness cu o legătură de chei).

Comportament	Punctaj
•Ascultă, localizează zgomotul și merge spre sursă lătrând	1
•Ascultă, localizează sunetul și latră	2
•Ascultă, localizează sunetul, arată interes și merge către sursă	3
•Ascultă și localizează sunetul	4
•Se lasă la pământ cu teamă, se dă înapoi, se ascunde	5
•Ignoră sunetul, nu arată curiozitate	6

REACȚIA LA OBIECTE NOI

Stabilește gradul de inteligență adaptabilă la apariția unor obiecte necunoscute.

Test

Puneți puiul în mijlocul camerei sau al spațiului unde se face testarea.
Legați un prosop mic sau o bucată de cârpă cu o sfoară și

aruncați-o pe sol, la 1-2 metri de pui, apoi trageți de sfoară îndepărtând cârpa de pui cu mișcări bruște, așa cum v-ați juca cu o pisică.

Comportament	Punctaj
•Se uită la cârpă, atacă și mușcă	1
•Se uită la cârpă, coada sus și latră	2
•Se uită la cârpă curios și se apropie să investigheze	3
•Se uită la cârpă, latră, coada între picioare	4
•Fuge, se ascunde	5

INTERPRETAREA PUNCTAJULUI. CONCLUZII

PUNCTAJ MAJORITAR 1

Puiul ce intră în această categorie este extrem de dominant, poate fi cu ușurință provocat să muște. Prin natura sa dominantă va avea tendința să se opună stăpânului și dacă nu este condus de o mână forte va prelua de îndată conducerea grupei. Achiziția se recomandă numai dacă aveți experiență cu astfel de câini. Acest gen de pui va avea însă rezultate bune în pază și protecție.

PUNCTAJ MAJORITAR 2

Puiul este dominant și încrezător în sine. Poate fi provocat să muște, însă acceptă cu ușurință să fie condus de stăpân dacă acesta este ferm și consecvent în ceea ce îi cere. Acest pui nu se recomandă persoanelor care nu au mai avut câini sau sunt, în general, indecise.
Pe mâna unui pasionat puiul poate deveni un câine bun de lucru în dresaj și un prieten de nădejde pentru familia care l-a adoptat.

Punctaj majoritar 3

Acest pui este relaxat, prietenos, și se va adapta cu ușurință la mai orice situație datorită temperamentului său flexibil.
Are o mare nevoie de exercițiu fizic și pe acest considerent nu se recomandă familiilor cu copii mici sau persoanelor în vârstă.

Punctaj majoritar 4

Puiul cu acest punctaj este ușor de controlat, se adaptează ușor și are o natură umilă care îl va face să caute conducerea și decizia stăpânului în permanență.
Acest pui, plin de blândețe și drăgălășenie, va fi ușor de dresat și un bun companion pentru copii.

Punctaj majoritar 5

Acest pui este extrem de umil și nu are încredere în sine. Dezvoltă o dependență pronunțată față de stăpân și are nevoie de multă încurajare pentru a se menține pe linia de plutire.
Sunt șanse mari să devină un câine fricos.

Punctaj majoritar 6

Puiul din această categorie este în mod constant independent și nu arată interes pentru familie și stăpân. Se va maturiza într-un câine ce nu are afecțiune față de familie și nu simte nevoia prezenței umane.
În general ogarii, Basenjii și unele rase nordice au o predispoziție către acest gen de independență.

Concluzie

Aceste două teste stabilesc aptitudinile de lucru ale câinilor și dau o imagine generală asupra inteligenței, echilibrului și dorinței de lucru cu stăpânul.
Pentru majoritatea oamenilor, puii cu punctaj predominant 3

și 4 se dovedesc a avea calitățile unui bun companion.
Cei cu punctaj majoritar 1 sau 2 au calități deosebite pentru a deveni câini de serviciu, pază și protecție.

REGULI PENTRU O BUNĂ CONVIEȚUIRE CU PUIUL DUMNEAVOASTRĂ

REGULI DE IGIENĂ. UN PROGRAM DE 10 ZILE

PREGĂTIREA PROGRAMULUI

Vă oferim câteva informații utile în problemele stabilirii amplasamentului și amenajării cuibului pentru câinele dumneavoastră. Pentru persoanele care nu agreează ideea prezenței unei cutii sau a unei cuști în casă, delimitarea cuibului se poate face împrejmuind un colț al bucătăriei sau al holului cu o ramă de lemn pe care puteți prinde plasă de sârmă. Nu scăpați din vedere faptul că, din interiorul cuibului, puiul trebuie să poată urmări ce se întâmplă în jurul său.

Dimensiunile cuibului diferă în funcție de comportamentul puilor. Unii dintre ei mențin curățenia în încăpere făcându-și nevoile într-un colțișor, iar alții destul de aproape de locul unde dorm (de cuib). Stabiliți amplasamentul și suprafața cuibului, iar dacă puiul murdărește interiorul zonei, micșorați suprafața cuibului puțin câte puțin până când puiul nu-și mai face nevoile acolo.

Puii care trăiesc în apartament trebuie neapărat învățați să accepte lesa și zgarda, înainte de începerea programului de formare a obiceiului de a urina și defeca în afara casei. Obișnuiți puiul să poarte zgardă de îndată ce l-ați adus acasă.

Când deja se arată obișnuit cu zgarda, este momentul să atașați o lesă ușoară. Acomodarea cu lesa trebuie făcută în mod plăcut.

Sub nici o formă nu scuturați de lesă, întrucât acest lucru nu ar face decât să sperie puiul.

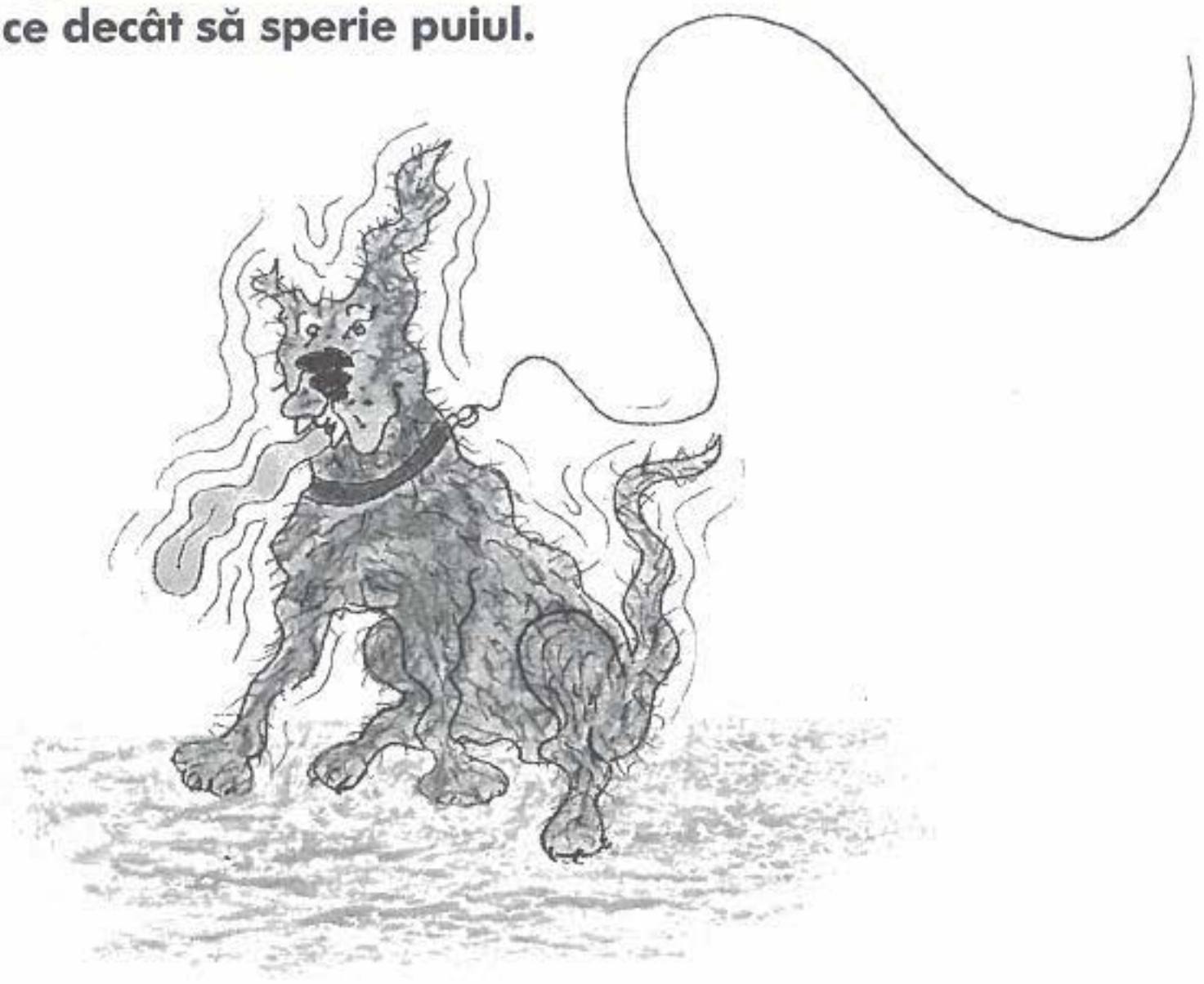

Mai degrabă strigați-l pe nume pocnind din palme, încurajându-l în felul acesta să vă urmeze. Când o face, lăudați-l entuziast.

Acum sunteți gata să începeți programul de 10 zile pentru stabilirea obiceiului de a urina și defeca în afara casei.

Important! Nu scoateți puiul afară decât pentru a urina și a defeca.

După ce o face, duceți imediat puiul înapoi, în casă. Ceea ce vă interesează acum este ca puiul să asocieze ieșitul afară cu urinarea și defecarea.

Învățați puiul să urineze și să defece aproape de casă, pentru a evita problemele ce se ivesc pe o vreme ploioasă sau pe ninsoare. Odată stabilit un loc pentru urinare, puiul îl va căuta și-și va face nevoile tot acolo în plimbările viitoare.

Femelele urinează lăsându-se pe labele din spate, iar masculii

procedează la fel până la 7–10 luni când încep să ridice piciorul încercând să marcheze locul cât mai sus. Acest ritual de marcare cu urină a teritoriului este caracteristic masculilor care își anunță în acest fel prezența spre știința celorlalți masculi din zonă. Sunt astfel marcate teritoriile de vânătoare, teritoriul personal și unele obiecte. Masculii extrem de dominanți pot marca în acest fel chiar și alți câini din grupă.

Program de lucru de 10 zile

Se poate realiza cu mai mare ușurință de către o persoană care stă acasă pe durata programului.

Premergător începerii programului, cu o seară înainte, stați cu puiul afară până ce își face nevoile. Intrați în casă și puneți puiul în cuibul său, loc unde își va petrece noaptea. Nu uitați să-i oferiți păturica preferată și, eventual, o jucărie care îl va ține ocupat. Dimineața, treziți-vă mai devreme decât de obicei și scoateți imediat puiul afară pentru a-și face nevoile. Este de preferat să țineți puiul în brațe până îl scoateți din casă, pentru ca acesta să nu urineze în drum spre ieșire.

Duceți puiul în zona unde ați dori să-și facă nevoile și lăsați-i timp să miroasă și să-și aleagă locul. De îndată ce își face nevoile, lăudați-l, luați-l în brațe și duceți-l în casă. Aici lăsați-l să stea în bucătărie în timp ce îi pregătiți masa, însă nu-l scăpați din ochi și nu-i permiteți accesul în restul casei.

Dați-i mâncarea și după 10 minute ridicați farfuria și oferiți-i apa. Lăsați-l să bea cât vrea, însă ridicați vasul cu apă după 5 minute. Așa veți proceda pe toată durata programului. Apa nu va fi oferită la discreție până ce obiceiul de a urina și defeca nu este bine fixat. La 10-15 minute după ce puiul a băut apă, luați-l în lesă și duceți-l în același loc unde și-a făcut nevoile prima dată. Așteptați până când urinează și/sau defecă, apoi lăudați-l și duceți-l în casă.

În cazul în care nu își face nevoile, duceți-l în casă, puneți-l în cuib și încercați din nou peste 10-15 minute. S-ar putea să fie necesar să îl scoateți de 4-5 ori în prima dimineață, însă este

important ca puiul să asocieze ieșirea din casă cu făcutul nevoilor afară.

Când puiul își face nevoile afară după prima masă, acesta poate beneficia de 15-20 minute libere prin casă, cu condiția să-l supravegheați. Încet, încet, puiul va ajunge să stea în casă 20–30 de minute până ce va arăta din nou că vrea să iasă să-și facă nevoile.

Dumneavoastră trebuie să urmăriți ca perioadele de timp dintre momentele când puiul dă semne că vrea să-și facă nevoile să fie din ce în ce mai lungi.

În casă, între plimbările afară, puiul trebuie permanent supravegheat.

Puiul trebuie scos afară să-și facă nevoile:

- imediat după ce se trezește dimineața
- după fiecare masă și după ce bea apă
- după ce se scoală din somn în timpul zilei
- după ce se joacă
- mai ales înainte de culcare

Acordați atenție manifestărilor ce premerg și anunță urinarea și defecarea: scâncet ușor, puiul se mișcă de colo–colo părând că nu-și găsește locul, miroase pardoseala, se învârte în cerc. Când observați oricare din aceste semnale, captați atenția puiului, luați-l în brațe sau în lesă și duceți-l în locul ales pentru urinare și defecare. Acolo așteptați până ce puiul începe să miroasă, lăudați-l și așteptați să-și facă nevoile. Apoi lăudați-l entuziast. Mai mult ca sigur că în primele 10 zile veți fi nevoit să-l scoateți afară de 10-12 ori, dar apoi, când puiul se va obișnui cu ritmul impus de dumneavoastră, îl veți scoate de aproximativ 5-6 ori pe zi.

Nu uitați!

Succesul demersului dumneavoastră depinde de cât de strict sunteți în respectarea programului impus și a regulilor mai înainte enumerate.

Bineînțeles că vor mai fi și accidente. În astfel de cazuri nu pedepsiți fizic puiul. Dacă surprindeți puiul că urinează sau defecă într-un loc nepermis, admonestați-l verbal rostind cu

fermitate FUI sau NU, apoi luați-l în brațe și duceți-l în zona unde urinează și defecă în mod normal. Aici așteptați ca puiul să miroasă terenul, lăudați-l entuziast și așteptați să urineze sau să defece; apoi lăudați-l și mângâiați-l.

Dacă se întâmplă ca puiul să urineze sau să defece în casă, nu curățați niciodată pata de urină sau fecalele în prezența acestuia. Scoateți puiul din încăpere, curățați bine locul cu apă și detergent, apoi cu o cârpă înmuiată într-o soluție de 25% oțet în apă. Numai după ce ați curățat locul puteți aduce puiul înapoi în cameră. Dacă puiul se duce la locul cu pricina și-l miroase, admonestați-l verbal, rostind cu fermitate FUI sau NU. Cum pleacă de acolo, lăudați-l.

Important!

Un rol important în reușita programului îl are curățenia puiului. Ștergeți-i lăbuțele și blănița periodic, o dată sau de două ori pe zi.

Dacă preferați ca puiul să urineze și să defece în casă, într-un loc anume, programul și procedura sunt aceleași cu diferența că nu veți scoate puiul afară ci îl veți duce în acel

loc atunci când este cazul sau când el își va semnala intențiile. De obicei, locul ales este în baie sau pe balcon. Este bine să acoperiți suprafața cu pricina cu ziare. Schimbați ziarele de două–trei ori pe zi și nu oferiți puiului hrană sau apă în apropiere.

După câteva zile o să puteți reduce porțiunea acoperită cu ziare, întrucât puiul o să înceapă să manifeste preferință către un anume loc. Lăudați-l entuziast de câte ori urinează sau defecă pe ziare.

Nu uitați să-i mențineți curățenia, schimbând ziarele periodic și curățându-i labele și blana, altfel mirosul de urină și de fecale va fi prezent și în restul casei, situație în care puiul ar putea urina accidental în locuri nepermise.

Indiferent dacă doriți ca puiul să-și facă nevoile în casă sau afară, este important să păstrați cu strictețe programul stabilit în prima zi, precum și o sumă de **reguli** pe care le voi enumera mai jos:

1. Stabiliți și respectați orele de masă. Acest lucru constituie o parte importantă a programului. Regula trebuie aplicată încă din ziua în care ați adus puiul acasă. Odată programul de masă fixat, aveți grijă să nu lăsați mâncarea la dispoziția puiului mai mult de 15 minute. Dacă hrăniți câinele între mese, acesta poate deveni un mofturos. Pentru un pui sunt normale 4 sau 5 mese pe zi. Ultima masă a zilei trebuie fixată cu cel puțin o oră înainte de culcare, dându-i astfel puiului timp să digere mâncarea, să urineze și să defece înainte de ora culcării.

Apa constituie un element important al mesei zilnice. Apa se va oferi și se va lua odată cu mâncarea. Accesul limitat la apă se va menține doar în timpul aplicării programului, urmând ca după ce obiceiurile de urinare și defecare au fost fixate, apa să fie oferită la discreție, pe tot timpul zilei.

2. Lăudați cu entuziasm puiul atunci când acesta defecă și urinează în zona permisă. Lauda reprezintă o recompensă puternică în orice metodă de dresaj și trebuie oferită cu generozitate atunci când dorim să întărim un anumit răspuns din partea puiului.

3.Curățați cu promptitudine locurile din casă unde puiul și-a făcut accidental nevoile. Pata trebuie curățată astfel încât

puiul să nu o mai poată localiza. În caz contrar, puiului i se va declanșa reflexul de a urina sau defeca în acel loc.

Curățarea locului se va face, așa cum am mai spus, după ce puiul a fost dus în altă cameră de unde nu poate vedea efectul „acțiunii" sale accidentale. În nici un caz nu certați puiul dacă descoperiți că și-a făcut nevoile altundeva decât în locul permis. Singura situație în care puteți să-l admonestați este atunci când îl prindeți „asupra faptului".

Puiul va fi admonestat verbal și dacă revine și miroase locul unde și-a făcut accidental nevoile.

5. Stabiliți și mențineți un loc unde puiul va dormi, loc ce va constitui cuibul acestuia. În cazul în care folosiți pentru cuib o cutie sau o cușcă, acestea trebuie să fie bine ventilate și să permită puiului să vadă ce se întâmplă în jurul lui. Dimensiunea cuștii este importantă: trebuie să fie suficient de mare pentru ca puiul să nu atingă cu capul partea superioară, să se poată învârti, răsuci și tolăni în voie. Cușca nu trebuie să fie însă prea mare, deoarece ar da puiului posibilitatea să urineze sau să defece într-un colț al acesteia.

4. Stabiliți și respectați un program ferm pentru orele de plimbare.

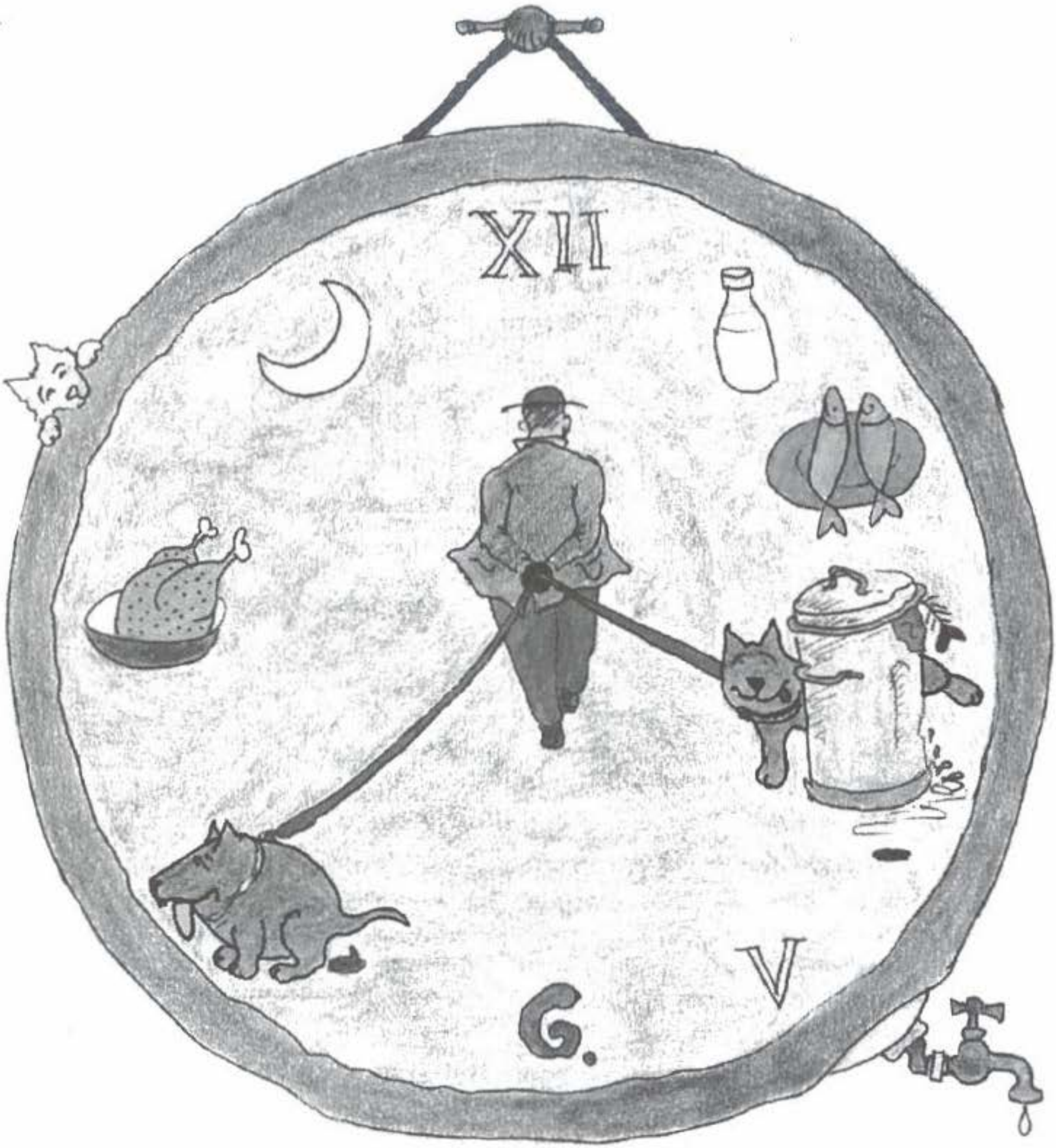

NOȚIUNI DE PREDRESAJ AL PUILOR

Odată, a luat legătura cu mine o persoană care se interesa de existența unui program de dresaj pentru puiul de Dobermann, în vârstă de 3 luni, achiziționat de curând. Dorea să știe dacă este adevărat că va trebui să aștepte până când puiul va ajunge la 10-12 luni pentru a începe educația lui. Îngrozită de perspectiva de a avea încă 7-8 luni casa distrusă de un cățel plin de energie și complet needucat, stăpâna puiului a răsuflat ușurată când i-am spus că există un program de predresaj pentru puii de 2-5 luni.

Puiul intră într-un proces continuu de învățare și formare de noi reflexe încă din primele zile de conviețuire în noua casă. Atunci, dacă tot învață, de ce nu am folosi acest proces în avantajul nostru și al echipei stăpân–câine !

REGULI DE BAZĂ

Înainte de prezentarea noțiunilor de predresaj, iată cele zece reguli ce stau la baza oricărui program de dresaj, așa cum le subliniază Bruce Fogle în cartea sa *„The Dog's Mind"*:

1. Orice câine sănătos poate învăța la orice vârstă, până ce bătrânețea îi deteriorează capacitățile.
2. Cel mai bine, dresajul se face cu răbdare și recompense adecvate. Recompensa se atribuie în momentul efectuării exercițiului sau la o secundă după aceea.
3. Recompensa intermitentă a unei acțiuni întărește reflexul și îl face mai greu de stins.
4. Valoarea recompensei trebuie să fie proporțională cu precizia și intensitatea răspunsului din partea câinelui.

5. Procesul învățării trebuie să fie plăcut. Ședința de lucru nu va depăși 10 minute. Se pot lucra 2-3 ședințe pe zi. **Un câine obosit nu învață cu ușurință**. Activitatea lui mentală este mult mai obositoare decât cea fizică.

6. Primele exerciții se efectuează într-o zonă lipsită de stimuli puternici. De îndată ce răspunsul este bun, se poate lucra într-o zonă cu stimuli, unde se repetă exercițiile deja lucrate.
7. Câinele trebuie să învețe comenzile AICI, ȘEZI–AȘTEAPTĂ, CULCAT–AȘTEAPTĂ, în această ordine.
   În cazul în care un câine nu învață sau nu trece peste unul din exercițiile menționate, nu trebuie pedepsit, ci trebuie revenit la nivelul anterior și reluat procesul învățării. Întotdeauna ședința trebuie finalizată cu un exercițiu pe care câinele îl lucrează corect, un bun prilej pentru a-l lăuda.
8. Pentru obținerea atenției, folosiți numele câinelui. Comenzile, în general, trebuie să fie scurte.
9. Când câinele răspunde la comenzile unui membru al familiei, el trebuie să treacă printr-un program ce conține aceleași exerciții (deja cunoscute) și cu ceilalți membri; în acest fel învață că, în ierarhia familiei, el nu are o poziție autoritară.

10.Pedepsele nu dau întotdeauna rezultate. Ele trebuie să fie folosite cu multă atenție și discernământ. Tonul vocii și o privire insistentă asupra câinelui pot da rezultate de excepție.

Eu aș adăuga listei oferite de Bruce Fogle încă două reguli:

1.Consecvența. Întotdeauna, folosiți aceeași comandă pentru un exercițiu. Întotdeauna, cereți câinelui să lucreze aceeași comandă la fel de precis și în aceeași manieră. Consecvența este „secretul" care vă ajută să obțineți rezultate și în predresajul puilor. Pornind de la păstrarea programului de alimentare și respectarea orelor de masă, până la menținerea aceluiași ritm pe fiecare ședință de lucru, consecvența își spune cuvântul. Arătați consecvență în comenzi, în corecție, dar și în laudă, și rezultatele nu vor întârzia să apară.

2.Nu cereți puiului ceva ce nu poate să facă.
Puiul trebuie mai întâi să învețe să se joace și abia după aceea poate fi învățat să execute comenzi.

În majoritatea cazurilor, lauda și mângâierea sunt cele mai bune recompense. Puiul poate fi corectat dacă în prezența dumneavoastră face vreo năzbâtie. În majoritatea cazurilor, acest lucru se face cu ușurință printr-o admonestare verbală, făcută pe un ton mai serios.

Nu uitați! Sunteți la început și așa cum vă formați puiul, așa o să-l aveți și când el va deveni un câine matur.

Predresajul și dresajul nu înseamnă numai obligația puiului sau a câinelui adult de a răspunde la un număr de comenzi, ci reprezintă mai degrabă un efort de echipă, având în vedere faptul că stăpânul poate și trebuie să contribuie foarte mult la reușita exercițiilor. Ar fi inuman și nerealist să așteptăm ca prietenul nostru patruped să depună tot efortul iar noi să gustăm doar roadele. Imaginea de excepție pe care un câine dresat o dă lângă stăpânul său rezultă din îmbinarea eforturilor amândurora. De aceea recomand atenție și răbdare în corelarea mișcărilor dumneavoastră cu cele ale

câinelui.
Repet! Nu acceptați la pui un gen de comportament care v-ar deranja la un câine adult, de exemplu săritul pe dumneavoastră și pe musafiri, urcatul în brațe, mâncatul de pe masă, dormitul în pat etc.

Aveți ocazia să-i formați puiului un comportament civilizat. Nu o ratați!

LESA ȘI ZGARDA

În general, puiul este achiziționat la vârsta de 6-10 săptămâni. Încă din primele zile este bine să-i puneți o zgardă din piele sau din material textil. De acum încolo lăsați tot timpul zgarda la gâtul puiului. Asocierea cu lesa trebuie să fie plăcută. Vorbiți cu puiul așa cum ați vorbi cu un copil. Bineînțeles că el nu va înțelege ce-i spuneți, dar atenția pe care i-o acordați îi va face plăcere și va ajuta la formarea unei legături strânse între dumneavoastră și pui.

Atașați lesa la zgardă numai atunci când îl scoateți la plimbare și când lucrați exerciții de predresaj. Nu îl legați cu lesa și nu îl lăsați să o târască după el.

În timpul deplasării, aveți grijă să mențineți lesa slabă, astfel încât să formeze o buclă lângă zgardă. În cazul în care puiul trage în lesă stabilind direcția de mers, faceți câțiva pași, apoi schimbați direcția și încurajați-l să vă urmeze. Lăudați puiul când vă urmează și nu după mult timp veți avea un pui ce-și urmează stăpânul și nu unul care-l conduce. În felul acesta vă stabiliți și autoritatea și poziția de conducător.

COMANDA AICI

Primul exercițiu, extrem de important, este chemarea. În formarea acestui reflex stăpânul se folosește de pornirea naturală a puiului de a se alătura grupei. Pășind înapoi, chemați puiul pe nume și lăudați-l entuziast atunci când vine.
Subliniez: Comandați AICI și pronunțați numele câinelui în timp ce pășiți înapoi.

Recompensa pentru venirea la stăpân poate fi mâncare,

minge sau mângâiere.

Important! Niciodată nu pedepsiți puiul când întârzie să vină la chemare și niciodată nu-l chemați ca să-l pedepsiți.

Venirea la stăpân nu trebuie să aibă niciodată urmări neplăcute. Mai văd, prin parcuri, câte un stăpân care, exasperat de faptul că puiul nu vine imediat sau a pornit într-o joacă nebună împreună cu alți câini, îl strigă, îl cheamă, iar când într-un târziu puiul se întoarce, stăpânul găsește de cuviință să-l pedepsească exact atunci când ar trebui să-l laude. Data viitoare, cu certitudine puiul nu o să revină cu ușurință. Și este de înțeles. De ce ar veni cu plăcere când chemarea pentru el înseamnă „gata cu joaca, plecăm acasă" sau, mai rău, o urechealâ zdravănă.

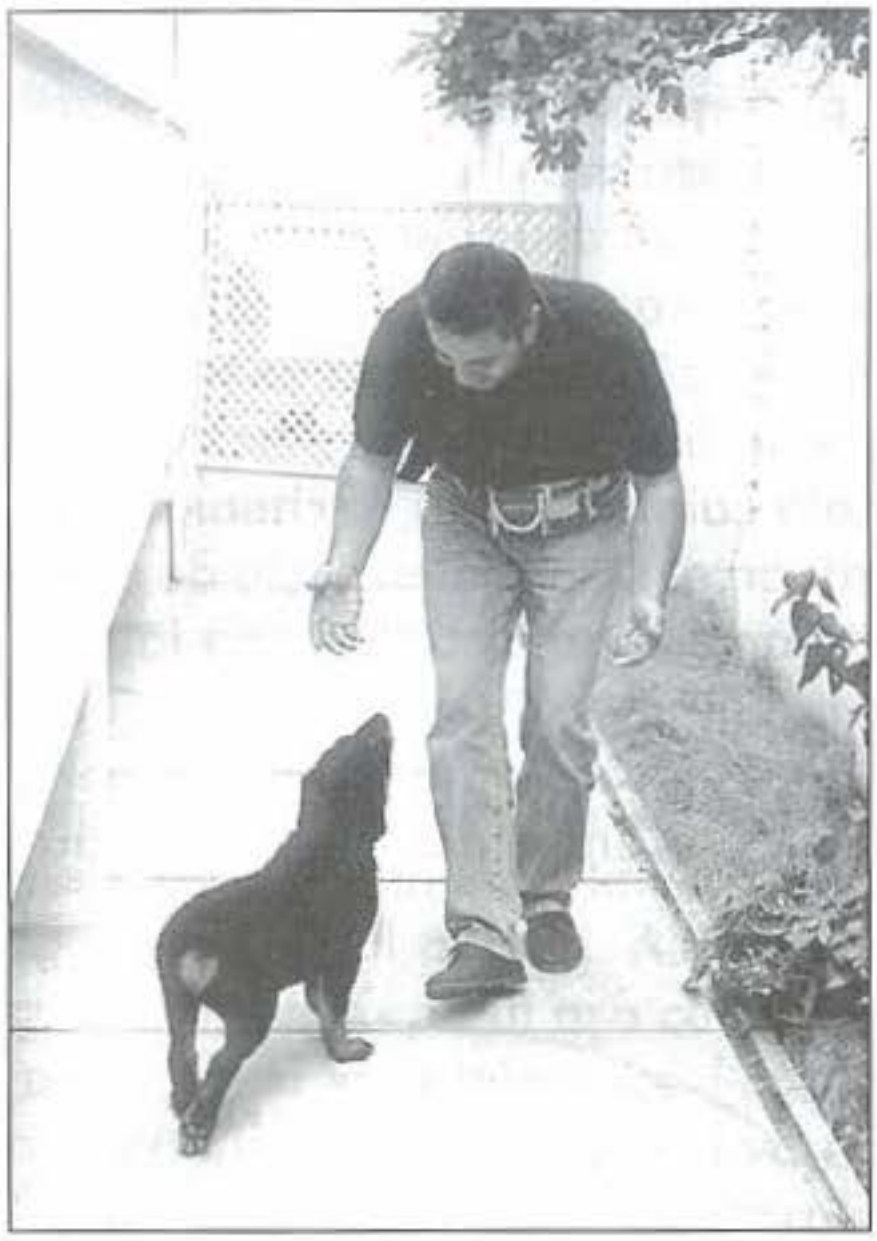

COMANDA AICI

Păşind înapoi,
chemaţi puiul
pe nume
şi lăudaţi-l entuziast
atunci când vine.

Ideal este să chemaţi puiul destul de des la dumneavoastră, şi de fiecare dată când vine, să-l mângâiaţi şi să-l trimiteţi înapoi la joacă. Repetaţi exerciţiul ori de câte ori mergeţi în parc, chemându-l des, fără să-l opriţi sau să-l luaţi acasă, şi veţi avea un pui care va reacţiona cu bucurie la auzul comenzii AICI pentru că asocierea formată va fi una plăcută.

Exerciţiile de predresaj şi dresaj trebuie să se desfăşoare, pentru început, într-o zonă liniştită, lipsită de stimuli deosebiţi, pentru că în procesul învăţării sau formării de reflexe avem nevoie de atenţia necondiţionată a câinelui. Un câine neatent, care nu se poate concentra, nu poate asimila consistenţa şi ritmicitatea exerciţiului.
Pentru pui în special, recomand ca noţiunile de predresaj să fie introduse treptat, în casă.

COMANDA ȘEZI

După chemarea la stăpân, următorul exercițiu este comanda ȘEZI.
Acest exercițiu este învățat cu multă ușurință de către pui dacă este stimulat corespunzător. Țineți în mâna dreaptă o bucățică de mâncare

ȘEZI LATERAL

Câinele, urmărind stimulentul cu privirea, va veni în șezut. Imediat ce face asta, recompensați-l cu stimulentul, spunându-i BRAVO și LIBER.

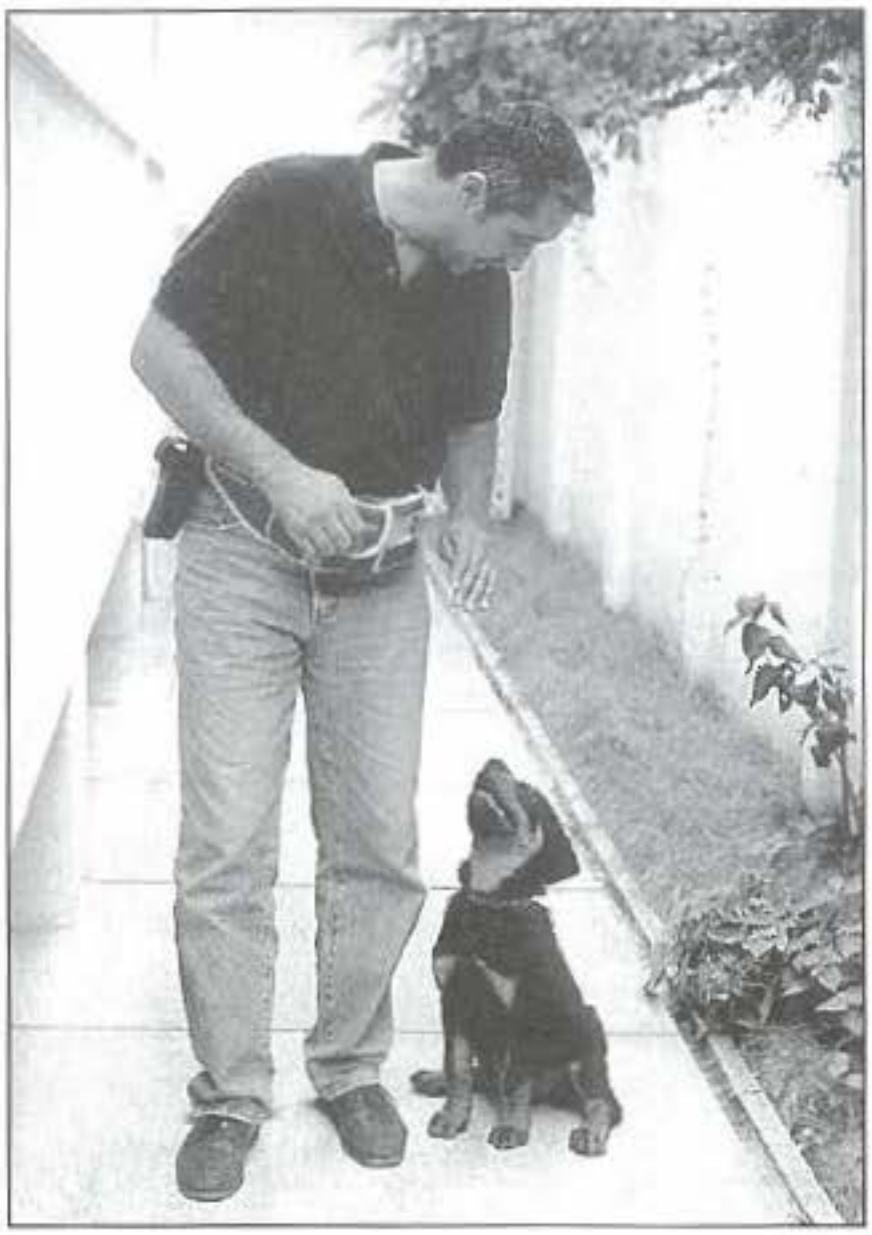

sau o minge după care puiul este înnebunit și ridicați mâna astfel încât stimulentul să-i ajungă deasupra capului, iar el să îl urmărească cu privirea. Dați comanda ȘEZI și plimbați mâna către spatele puiului. Acesta, urmărind stimulentul cu privirea, va veni în șezut. Imediat ce face asta, recompensați-l cu stimulentul, spunându-i BRAVO și LIBER.

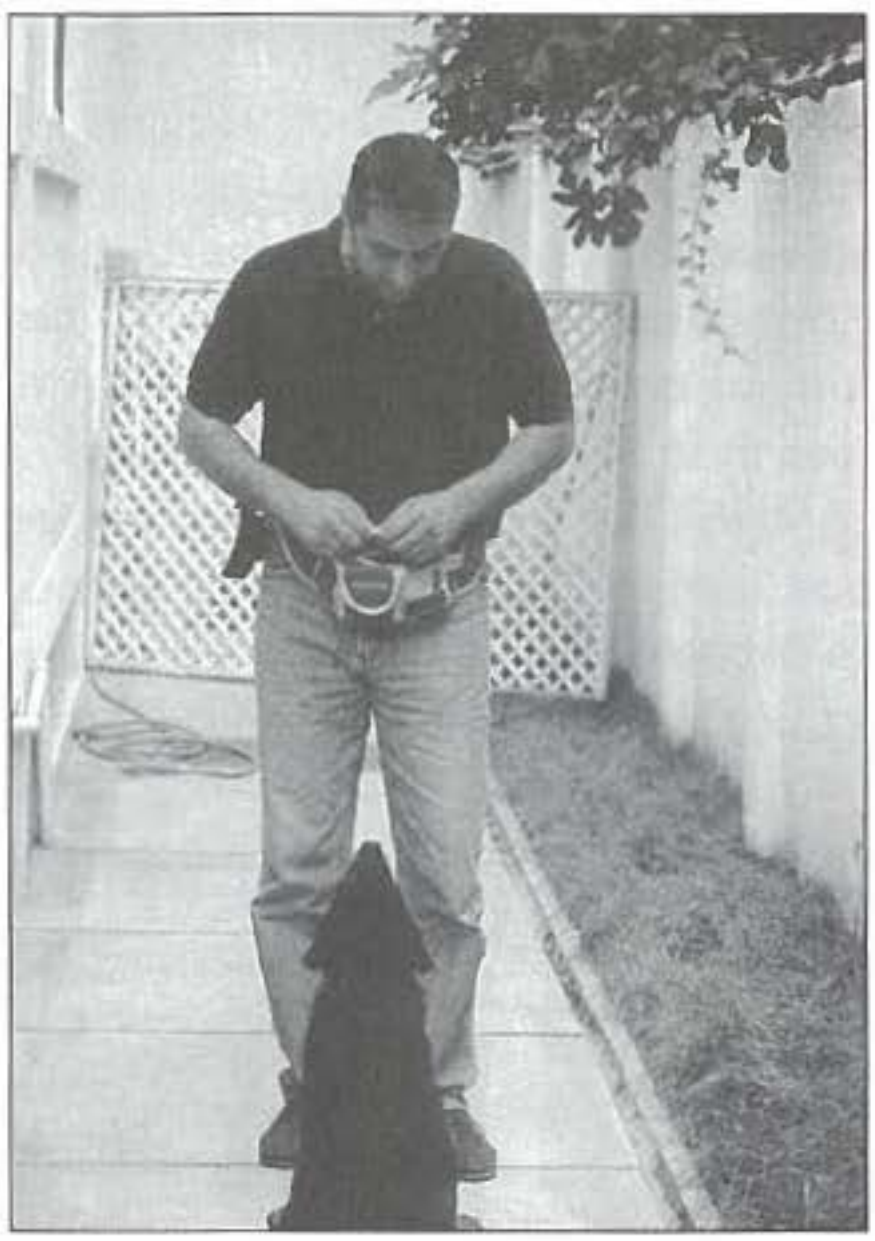

ȘEZI FRONTAL

După 7-8 repetări, puiul va executa ȘEZI la comandă verbală. Recompensați puiul de fiecare dată cu stimulentul folosit la acest exercițiu și prin mângâiere.

Comanda ȘEZI trebuie, de asemenea, folosită înainte de a i se da mâncarea. Cereți puiului să execute ȘEZI înainte să-i oferiți castronul cu mâncare, iar dacă nu execută, stimulați-l la fel, ridicând castronul puțin deasupra capului și către înapoi. Repetați comanda ȘEZI și, când o execută, lăudați-l cu BRAVO și lăsați-l să mănânce.

Odată ce chemarea AICI și comanda ȘEZI sunt învățate (asta nu ar trebui să vă ia mai mult de 2-3 zile), puteți trece la comanda CULCAT.

COMANDA CULCAT

Din poziția așezat a puiului, cu stimulul în mâna dreaptă, coborîți cu viteză mâna în fața labelor anterioare ale puiului, dându-i comanda CULCAT. Lăsați pumnul ușor întredeschis, în așa fel încât el să poată mirosi stimulul. În cazul în care nu se lasă pe labele din față în poziția CULCAT, ajutați-l trăgându-i labele spre înainte, astfel încât puiul să alunece ușor în CULCAT.

De îndată ce face asta, deschideți pumnul și recompensați-l cu stimulul, lăudându-l și dându-i comanda LIBER. După 7-8 repetări, ar trebui să aveți un răspuns bun la inițierea comenzii. Chiar dacă se lasă în CULCAT

CULCAT FRONTAL

Din poziția
așezat a puiului,
cu stimulul în mâna
dreaptă,
coborîți cu viteză
mâna
în fața labelor din față
ale puiului,
dându-i comanda
CULCAT.

CULCAT FRONTAL

Prin alimentare
repetată la sol,
mențineți
puiul
în poziția CULCAT

după câteva repetări, nu renunțați la semnul mâinii drepte ce coboară către sol, în fața labelor, deoarece reflexele se formează și se fixează cu mai multă ușurință când sunt ajutate și de o semnalizare clară ce însoțește comanda verbală.

CULCAT LATERAL

COMANDA PE LOC

Acest exercițiu se începe din poziția CULCAT. Cu stimulul încă în mâna dreaptă, aproape de nasul câinelui, în timp ce-i dați comanda PE LOC, ridicați și îndepărtați mâna astfel încât puiul să se ridice în picioare și, de îndată ce face asta, recompensați-l. Unii dintre pui s-ar putea să aibă nevoie de puțin ajutor și încurajare. Într-un mod delicat, ca să nu-l speriați, băgați-i mâna stânga sub burtică și ajutați-l să se ridice, timp în care, repetând comanda, cu mâna dreaptă efectuați mișcarea descrisă mai sus. Nu întârziați să recompensați puiul de îndată ce efectuează exercițiul. Și mai ales, nu-l plictisiți și nu-l obosiți cu prea multe repetări.

COMANDA PAS

Mersul la pas este un exercițiu de aliniere în mișcare a puiului la piciorul stâng al stăpânului, mai precis pieptul puiului la genunchiul stâng al stăpânului. Pe durata deplasării câinele trebuie să-și mențină atenția asupra dumneavoastră.

Important! Poziționarea corectă a puiului pe durata deplasării în comanda PAS îl instalează pe acesta în ceea ce eu numesc „zona de siguranță".

Acest lucru înseamnă că, atât timp cât puiul sau câinele adult se află paralel cu dumneavoastră, cu pieptul aliniat la genunchiul dumneavoastră stâng și păstrează alinierea, sta-

tic sau în mișcare, el se află în zona de siguranță.

În zona de siguranță corecțiile de orice natură sunt interzise.

Exercițiul începe având puiul în ȘEZI în stânga dumneavoastră. Cu stimulentul la vedere, în mâna stângă, într-un moment în care puiul urmărește cu privirea stimulentul, rostiți numele puiului și comanda PAS, pășind înainte 1-2 pași, încurajând puiul să vă urmeze, lăudându-l și păstrându-i atenția asupra stimulentului pe durata deplasării. Recompensați-l la fiecare pas și după 1–2 pași dați-i LIBER, lăudați entuziast puiul și jucați-vă cu el.

Repetați exercițiul adăugând câte 1–2 pași pe măsură ce puiul arată încredere și anticipează recompensa. Pentru primele zile un maximum de 4 pași este suficient.

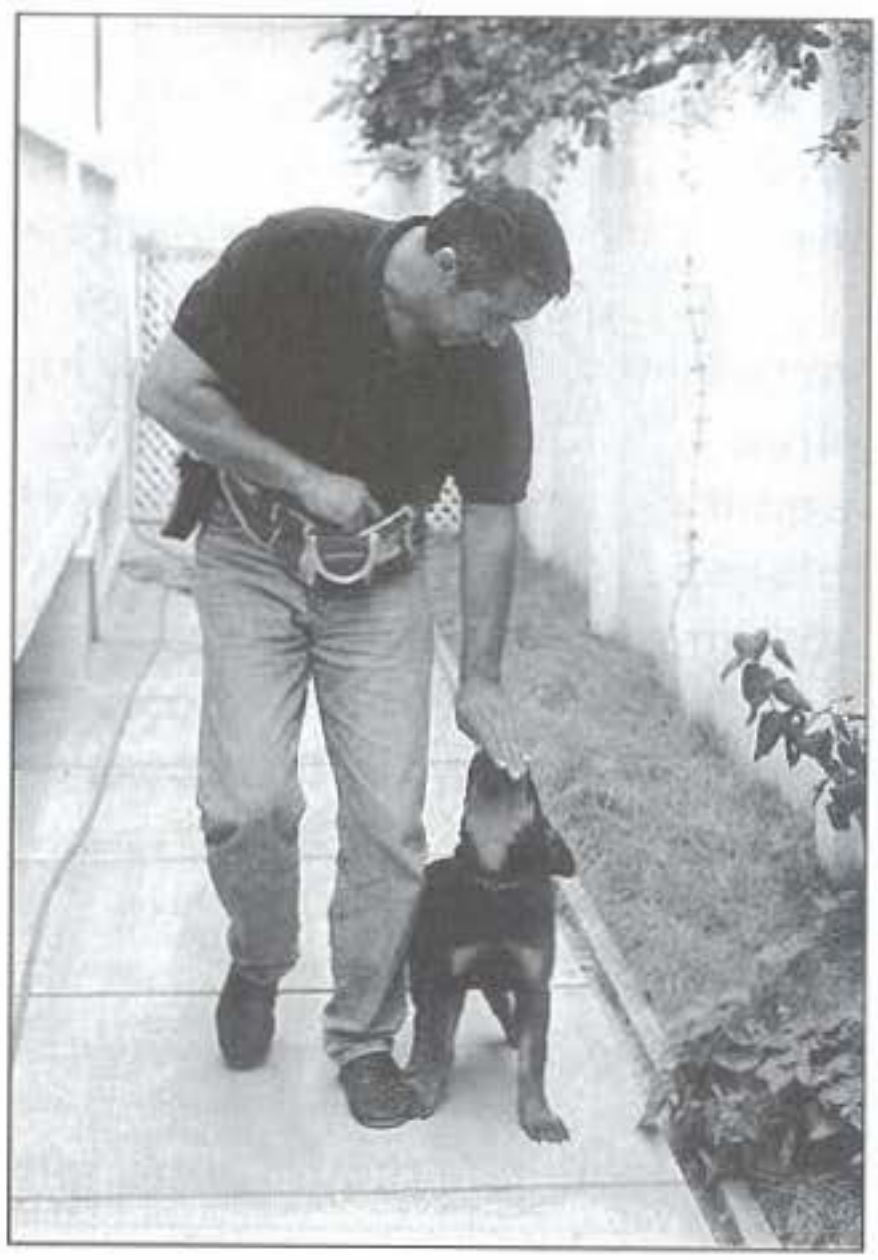

Nu uitați! În dresaj și predresaj nu există „scurtături". Puiul trebuie să treacă prin procesul de predresaj parcurgând fiecare fază de pregătire în parte.

Adăugând 1-2 pași la fiecare 2 zile, în 2 săptămâni ar trebui ca puiul să execute PAS pe distanța de 10-15 m, acordând stăpânului o atenție de-a dreptul exemplară. Pentru menținerea atenției se cere ca stimulentul să prezinte pentru pui un interes maxim. Să-i fie acordat acestuia în bucăți mici și numai când lucrează corect exercițiul respectiv.

Pe durata pauzei între exerciții puiul nu trebuie recompensat. Mâna cu stimulentul trebuie poziționată astfel încât puiul să fie obligat să privească în sus și spre dumneavoastră, ca să-l poată vedea.

Important! Nu-i oferiți stimulentul decât dacă puiul este total interesat și chiar se ridică în mers încercând să ajungă la mâna dumneavoastră sau vă lovește palma cu botul, încercând să vă convingă să-l recompensați.

Odată ajunși în acest stadiu, sunteți gata să introduceți exercițiile deja învățate (ȘEZI, CULCAT, PE LOC) în mersul la pas.

În exercițiul pentru comanda PAS este de preferat să plecați cu piciorul stâng, iar oprirea pentru comenzile ȘEZI, CULCAT și PE LOC să o faceți pe piciorul drept, cu stângul aliniindu-se la acesta.

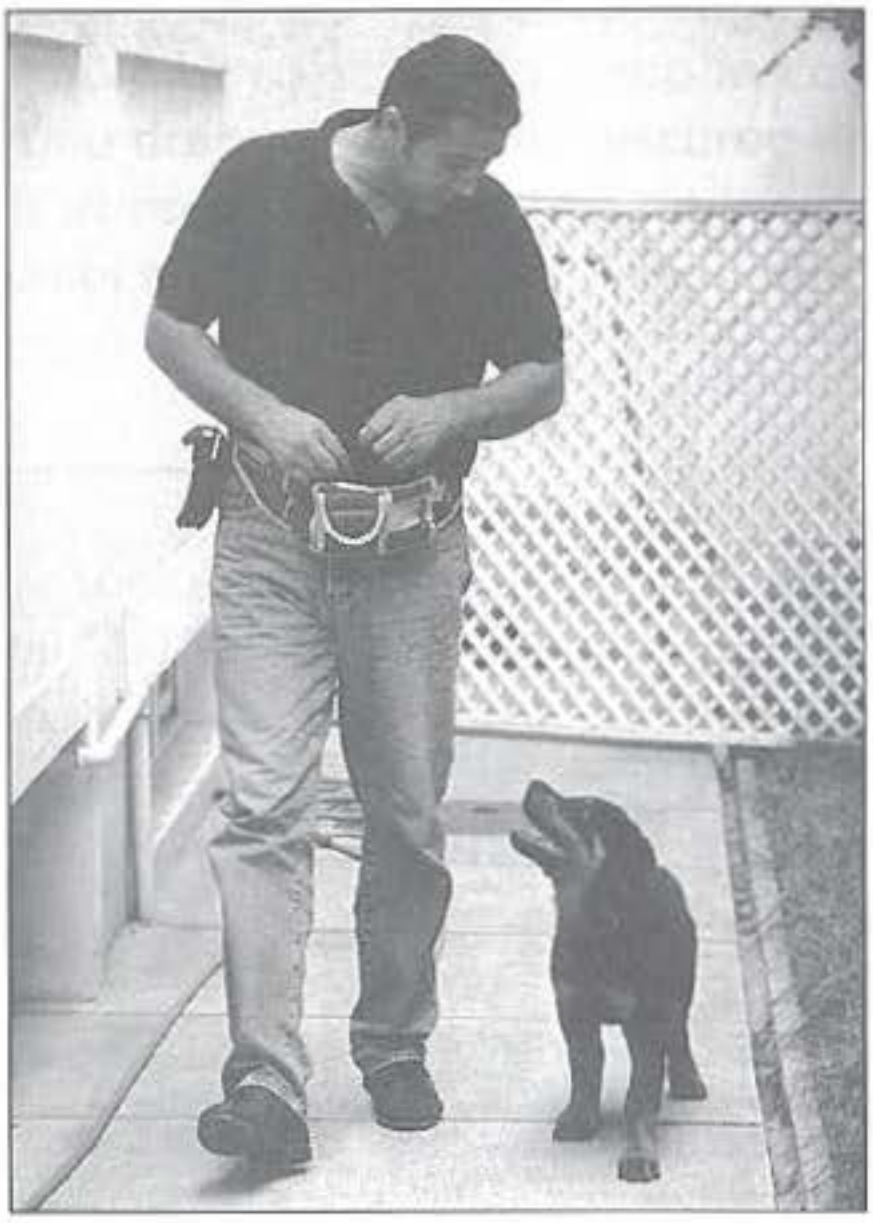

COMANDA PAS

Prin acordarea
intermitentă
a recompensei
se întărește atenția
puiului
în deplasarea la PAS

Nu folosiți comanda PAS decât atunci când sunteți pregătit să obțineți reacția promptă a puiului și precizie în execuție. Pentru simple plimbări, folosiți alte îndemnuri, cum ar fi: „hai", „hai să mergem" sau oricare altele, dar sub nici o formă nu folosiți comanda PAS.

Nu uitați că PAS este comanda pentru un exercițiu de precizie care implică maximum de atenție din partea puiului și se execută strict în interiorul zonei de siguranță.

Pentru împlinirea educației, ideal este să se lucreze cu puiul 2-3 ședințe pe zi, cu un maximum de 4-5 minute pe ședință, pe o perioadă de 1-2 luni.

COMANDA ȘEZI DIN MIȘCARE

Porniți din ȘEZI cu comanda PAS. După 3-4 pași, timp în care ați recompensat puiul la fiecare pas (pentru menținerea atenției, interesului și alinierii la piciorul stâng), opriți-vă comandând ȘEZI. În același timp, coborâți mâna stângă cu stimulentul lângă botul puiului, dar nu-l recompensați decât atunci când a executat ȘEZI.

Mai mult ca sigur că, la primele încercări, puiul va rămâne pe loc nedumerit și veți fi nevoit să plimbați mâna cu stimulentul la vedere, ușor către spatele puiului, astfel încât acesta, urmărind stimulentul cu privirea, să ajungă în ȘEZI.

Mai sunt cazuri în care puiul va face pas înapoi, neînțelegând exact ce vreți de la el. În astfel de situații ajutați-l puțin, apăsându-l ușor pe crupă și ridicând de lesă în același timp.

Recompensați-l de îndată ce execută mișcarea. Repetați exercițiul până ce puiul are un răspuns bun la oprirea mișcării dumneavoastră și pronunțarea comenzii ȘEZI.

Important! Chiar și atunci când puiul a devenit rapid și precis în executarea exercițiului, nu renunțați la semnalul clar pe care îl oferă mișcarea mâinii cu stimulentul ușor către înapoi.

La oprirea mișcării și inițierea comenzii ȘEZI, unii pui vor ieși din poziție și din zona de siguranță pentru a vă vedea mai bine și pentru a păstra o privire mai clară asupra stimulentului.

În acest caz, anticipați ieșirea din poziție și blocați deplasarea puiului cu mâna stângă, limitându-i mișcarea în lateral, apăsându-l totodată cu blândețe pe crupă și ajutându-l astfel să intre în ȘEZI. Imediat ce a executat comanda, dați LIBER puiului și jucați-vă cu el.

Finalizați întotdeauna ședința de lucru cu un exercițiu pe care puiul îl cunoaște și îl execută bine. Astfel veți încheia într-o notă pozitivă iar lauda, mângâierile și joaca vor fi justificate.

COMANDA PE LOC DIN MIȘCARE

Exercițiul presupune oprirea puiului din mișcare fără ca acesta să treacă în ȘEZI sau CULCAT și fără să miroasă solul. Pur și simplu să rămână în patru labe, pe loc, cu atenția la stăpân.

Din mers la pas i se dă puiului comanda PE LOC și se recompensează cu mâna în dreptul botului, împiedicându-l astfel să-și modifice poziția. De îndată ce puiul a consumat stimulentul, i se dă LIBER și este mângâiat și lăudat.

După 3-4 repetări ale exercițiului PE LOC, se revine la mersul la pas și, după 2-3 pași executați cu atenția către stăpân, puiului i se dă LIBER și este lăudat și mângâiat.

Având în vedere că puii nu se pot concentra perioade lungi de timp, la predresaj este de preferat să apreciați și să puneți accent pe atenția, precizia și viteza de execuție a exercițiilor, și mai puțin pe durata lor în timp.

COMANDA CULCAT DIN MIȘCARE

Pornind cu puiul din ȘEZI în comanda PAS, după 2-3 pași executați corect, în aliniere și atenție, coborâți mâna cu stimulentul la vedere prin fața puiului, către sol, comandând CULCAT.

Dacă static puiul a executat CULCAT la comandă și a fost recompensat la timp, ar trebui să nu aibă probleme, adaptându-se și la efectuarea exercițiului din mișcare.

În cazul în care puiul dă semne că nu înțelege ce anume doriți de la el, este recomandat să îl apăsați cu blândețe pe greabăn și mai apoi pe crupă. De îndată ce ajunge în CULCAT, recompensați-l, lăsându-l să mănânce stimulentul și dați-i LIBER, lăudându-l entuziast.

Repetați exercițiul de 4-5 ori și veți avea un răspuns bun. Siguranța în execuție va apărea în cel mult 2-3 zile.

SOCIALIZAREA PUIULUI

Socializarea puiului se referă la expunerea acestuia la mediul înconjurător, la diverse experiențe care, având loc în perioada de dezvoltare a puiului până la maturitate, marchează comportamentul acestuia și, de multe ori, chiar îl modifică. În funcție de cât de bine este realizată socializarea, puiul va putea sau nu să aibă o viață firească, normală, adaptată la viața de grup.

Prima perioadă importantă de socializare este perioada de expunere la viața de cuib. Între 4 și 7 săptămâni, adică în perioada de socializare la grupa canină, puiul învață cum se comportă câinii. Învață să primească mesaje și să reacționeze la ele. Învață ce înseamnă să muște și să fie mușcat. Prin limbajul trupului, adoptând diferite poziții, puiul reușește să-și găsească un loc în grupă, mai precis în ierarhia acesteia. Relațiile dintre pui sunt de natură subordonat–dominantă, fără ca această ierarhie să fie permanentă. Prin intermediul mesajelor amintite, ierarhia se poate schimba.

Socializarea la grupa umană este optim să înceapă între vârsta de 7 și 8 săptămâni. Cum am mai spus, aceasta este vârsta la care puiul poate fi achiziționat și separat de cuib. Odată dus în noua sa casă, puiul începe să treacă prin experiențe noi ce îl vor ajuta în adaptarea la noua familie.

Socializarea la mediu

Socializarea la mediu poate fi începută numai după imunizarea câinelui (seria de vaccinuri obligatorii).

Prima ieșire a câinelui este deosebit de importantă și trebuie pregătită cu atenție. Este important să ieșiți cu câinele în lesă și să aveți la dumneavoastră o jucărie, poate o minge, și chiar un pic de mâncare (hrană uscată sau cubulețe din

carne de vită fiartă). Puiul trebuie lăsat să exploreze având însă grijă ca experiențele prin care trece să fie de natură pozitivă. Pentru primele zile, plimbările trebuie să fie scurte, iar atenția puiului puternic motivată către dumneavostră. Vor fi trecători care, la vederea unui pui, vor vrea să-l mângâie și poate chiar să se joace cu el. Acest gen de contact este pozitiv, deoarece pregătește puiul pentru diversitatea persoanelor care vor apărea în viața lui. Nu uitați însă că mângâierea prelungită și joaca formează adânci legături de prietenie și, uneori, chiar dependență. Persoane străine de familie pot să mângâie pentru scurt timp puiul, însă niciodată nu lăsați pe altcineva să se joace cu puiul mai mult decât o faceți dumneavoastră.

Folosind stimulentele amintite mai înainte, expuneți progresiv puiul la diferite situații noi: sunete, trafic, plimbări pe sol cu diferențe de nivel, scări, interior de lift, pasaje de metrou etc.

Lăsați imaginația să lucreze pentru că, cu cât va fi mai expus, puiul va învăța mai ușor. Când vorbim de învățat, ne referim evident la formarea și menținerea reflexelor, la programul de dresaj.

PROXTU

STRESUL, UN FACTOR IMPORTANT ÎN DRESAJ

Stresul este vital pentru o dezvoltare armonioasă și sănătoasă a câinelui. Un nivel ușor de tolerat este sănătos, stimulativ și întărește sistemul imunitar al patrupedului. Abia atunci când câinele este pus într-o situație fără ieșire, nivelul stresului se îndreaptă către negativ și starea de anxietate pune stăpânire pe el. Continuarea expunerii la acest nivel de stres poate duce la imposibilitatea câinelui de a mai „funcționa".

Adaptarea câinelui la situații noi și parcurgerea unui program de socializare (expunerea puiului în contexte necunoscute, în mediul înconjurător), de predresaj și de dresaj implică expunerea acestuia la stres.

De înțelegerea pe care o arătați față de câine și de limitele sale va depinde nivelul maxim de stres la care îl puteți expune pe durata educării.

Stresul impune câinelui o anumită reacție, ca răspuns la o situație creată fizic sau mental. Reacția câinelui este măsura stresului la care este supus.

Stresul mărește viteza de circulație a sângelui, accelerează bătăile inimii și respirația. Reacția la stres fiind „programată" genetic, câinele nu poate exercita nici un control asupra ei. Expunerea la stres pe perioade îndelungate se manifestă des prin reacții nevrotice și prin imposibilitatea de a învăța și de a se adapta în mod firesc unor situații.

În funcție de nivelul de stres, influența acestuia asupra câinelui poate fi pozitivă sau negativă.

Stresul pozitiv se manifestă prin hiperactivitate de genul:

- câinele aleargă pe lângă dumneavoastră ca o căpriță
- latră vehement

- merge, plin de bucurie, în fața dumneavoastră
- anticipează unele comenzi
- vă prinde cu gura de mâini, haine sau pantofi

Stresul negativ se manifestă printr-o stare ce poate lua mai multe forme:

- câinele rămâne complet nemișcat, în patru labe, așezat sau culcat
- se poziționează des în spatele dumneavoastră
- reacționează extrem de lent la comenzi
- pare dezinteresat de ceea ce se întâmplă în jur
- pare obosit și, des, vrea să se culce
- fuge de dumneavoastră
- ține capul aplecat și coada între picioare, lipită de burtă
- are mersul lăsat sub înălțimea normală
- salivează excesiv
- corpul îi tremură vizibil

- îi transpiră labele atât de puternic încât lasă urme pe un teren uscat
- are pupilele dilatate; capul rămâne nemișcat în timp ce ochii, măriți, urmăresc ce se întâmplă în jur.

Atenție! În cazuri extreme de stres negativ se poate ajunge la urinare și defecare (adesea în formă diareică) sau, și mai grav, la automutilare.

Vedeți bine ce importanță are nivelul de stres în dresaj, ca și în viața de zi cu zi. Pe acest considerent, orice program de educație trebuie început în condiții de stres pozitiv, mai precis cu stimularea câinelui folosind mâncarea. Abia după ce câinele răspunde bine la comenzi, în condițiile sus–amintite, se poate trece la fixarea reflexelor, ceea ce presupune aplicarea unui stres negativ. Atunci se va avea însă în vedere ca limitele stresului să fie ușor de tolerat, iar încrederea câinelui să fie întărită prin laude și pauze dese.

Stresul negativ își face apariția în dresaj odată cu introducerea corecției și concomitent cu scoaterea câinelui de pe recompensa cu mâncare. Cum câinele nu mai răspunde la fel de bine atunci când nu mai este recompensat cu mâncare, stăpânii se simt frustrați și au senzația că bat pasul pe loc. Această stare de nervozitate este percepută de câine care, de obicei, este cuprins de nesiguranță, ceea ce afectează și mai puternic programul de lucru.

Păstrarea programului de lucru la 10-15 minute, cu pauze dese (eventual după fiecare exercițiu bine executat) face ca nivelul de stres negativ să rămână în limite ușor de tolerat. Nu uitați că prima impresie marchează câinele și, de aceea, introducerea unor noi exerciții și trecerea la alte etape de dresaj trebuie să se facă în mod progresiv, dând câinelui timp să asimileze schimbarea.

Observați și analizați modul în care câinele dumneavoastră răspunde la stres și care sunt limitele lui. Pentru situațiile în care câinele se stresează pozitiv în extremă, adică atunci când sare pe dumneavoastră, pe musafiri sau își manifestă în mod necontrolat bucuria, folosiți comenzile știute (ȘEZI, CULCAT,

AȘTEAPTĂ) sau începeți un program de dresaj cu ajutorul căruia să învățați câinele aceste comenzi.

Cum contactul fizic (mângâieri prelungite) sau lauda exuberantă provoacă, de regulă, aceste încărcări de stres pozitiv, evitați atingerea câinelui, iar pentru comandă folosiți un ton calm și ușor distant.

Fiecare comportament generat de stres, fie pozitiv, fie negativ, necesită o perioadă de timp pentru manifestare. De aceea, este o chestiune de experiență să aflați câtă vreme îi trebuie câinelui dumneavoastră pentru a se calma și care este limita de stres la care puteți lucra cu el.

Atunci când câinele este sever marcat de starea de stres, el nu mai poate nici învăța, nici deprinde reflexe pozitive, nici măcar executa comenzi deja știute. Depinde de dumneavoastră să păstrați câinele în limite de stres suportabile. În cazul în care constatați manifestări de stres negativ, soluția este să opriți dresajul pentru o perioadă de timp și să-i oferiți câinelui o plimbare relaxantă, ajutându-l astfel să-și stabilizeze viteza de circulație a sângelui și respirația normală. Un masaj ușor în zona greabănului îl va relaxa, iar folosirea unui stimulent (mâncare, minge) îl va ajuta să treacă peste momentul dificil.

În nici un caz nu aplicați corecție unui câine stresat negativ!

Acest gest
ar putea avea ca efect
sporirea stresului,
cu rezultatele
descrise anterior.

Important! Nu uitați că un câine nu are control asupra comportamentului său atunci când este marcat de stres. Este datoria dumneavoastră să păstrați relația cu câinele în limite de stres ușor de tolerat, în timpul lucrului și în viața de fiecare zi.

Cu răbdare și suficient de multe repetări ale exercițiilor de predresaj și dresaj, câinele va învăța să facă față cerințelor și comenzilor dumneavoastră, precum și situațiilor dificile în general.

PROGRAM DE DRESAJ PENTRU CÂINII CARE AU ÎMPLINIT 6 LUNI

Acest program este alcătuit pentru câinii care nu au parcurs programul de predresaj.

Primul pas constă în alegerea echipamentului folosit. Aici vă recomand o lesă din piele sau țesătură ușoară, însă rezistentă, de lungime între 1,50–2 m.

Puteți folosi zgardă de forță sau o zgardă strangulantă.

Foarte important: zgarda trebuie să aibă o lărgime corespunzătoare (să nu atârne în jurul gâtului) astfel încât să puteți efectua o corecție trăgând de lesă nu mai mult de 2–3 cm.

O condiție primordială pentru reușita programului de dresaj este captarea atenției câinelului și menținerea acesteia asupra dumneavoastră.

Procesul de dresaj se împarte în patru etape distincte:

- motivarea câinelului
- învățarea exercițiilor
- introducerea corecției în exerciții
- verificarea reflexelor în situații create.

MOTIVAREA CÂINELUI

Pentru realizarea motivării câinelui se folosește atracția deosebită pe care acesta o arată către:

- mâncare
- mângâiere și laudă
- minge, băț sau un alt obiect
- cârpă și dorința de a prinde cârpa

Motivarea se realizează condiționând accesul câinelui la stimulentul pe care acesta îl consideră extrem de atractiv. Pentru ca asocierea să fie bine făcută, oricare ar fi stimulentul preferat de câine, acesta se acordă numai pe durata ședinței de lucru (ședința nu durează mai mult de 5-10 minute). Este de preferat să se lucreze două ședințe pe zi.

Exercițiul pentru motivare constă în chemarea câinelui pronunțând numele acestuia, apoi comanda AICI, în același timp executând 3-4 pași înapoi. Imediat ce câinele a ajuns lângă dumneavoastră,

MOTIVAREA CÂINELUI CU MÂNCARE

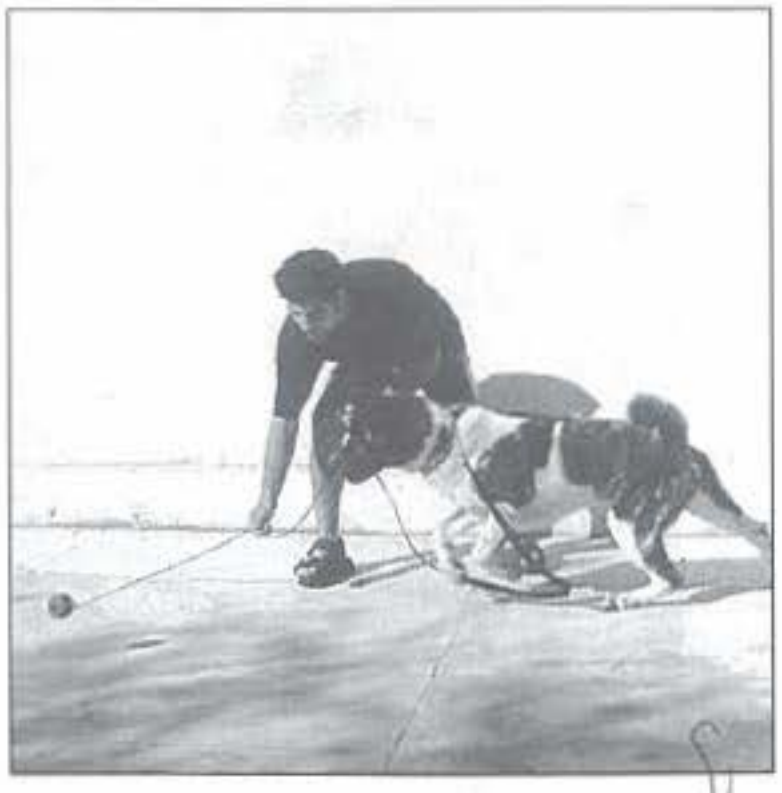

MOTIVAREA CÂINELUI CU MINGE

spuneți-i BRAVO și acordați-i stimulentul:

- dacă folosiți mâncare, aveți grijă să nu scăpați nimic pe jos, întrucât ați forma un reflex de cercetare a solului.
- dacă folosiți mângâierea și lauda, lăudați-l entuziast și mângâiați-l, apoi alergați puțin cu el.
- dacă folosiți minge sau băț, cum a ajuns lângă dumneavoastră lăudați-l cu BRAVO și aruncați-i mingea sau bățul lăudându-l entuziast.
- dacă folosiți cârpa, alergați puțin oferind cârpa către urmărire iar mai apoi lăsați-l să facă priză pe cârpă și jucați-vă cu el, dumneavoastră

MOTIVAREA CÂINELUI
FOLOSIND
CA STIMULENT MÂNCARE

ținând de un capăt iar câinele de celălalt, pentru 5-10 secunde.

După oricare din variantele descrise urmează o alergare și joacă.

În această primă etapă, pe lângă motivare, începe de fapt și lucrul la comanda AICI precum și pregătirea atenției câinelui către stăpân.

Exercițiile pentru motivare trebuie realizate în zona în care intenționați să lucrați dresajul câinelui. Această zonă trebuie aleasă cu grijă, întrucât trebuie să fie lipsită de stimulenți puternici (o zonă retrasă, fără zgomote puternice și circulație intensă, fără câini liberi etc.) Veți lucra la formarea de reflexe noi și aveți nevoie de atenția cât mai concentrată a câinelui.

Abia după ce treceți de etapa introducerii corecției și câinele răspunde bine, se recomandă, și chiar este necesar, să schimbați locul, zona unde lucrați. Etapa de motivare a câinelului poate dura de la 2-3 zile până la 10-12 zile.

COMANDA ȘEZI FRONTAL

Învățarea acestui execițiu se face prin stimularea cu mâncare. Țineți stimulentul în mâna stângă și lăsați câinele să vă miroasă mâna, iar când arată interes către mâncare ridicați mâna deasupra capului și ușor către spatele câinelui, în același timp comandând ȘEZI. Atras de mirosul mâncării, câinele s-ar putea să sară pe dumneavoastră, să facă un pas înapoi sau chiar să latre. Ignorați aceste reacții și repetați exercițiul până ce câinele se așează. Imediat recompensați-l dându-i să mănânce bucățica de mâncare.

Dați-i LIBER și nu-l hrăniți pe durata liberului. Inițiați din nou exercițiul și recompensați-l când răspunde prin așezare. După 8-10 repetări, câinele va lucra cu ușurință, anticipând recompensa.

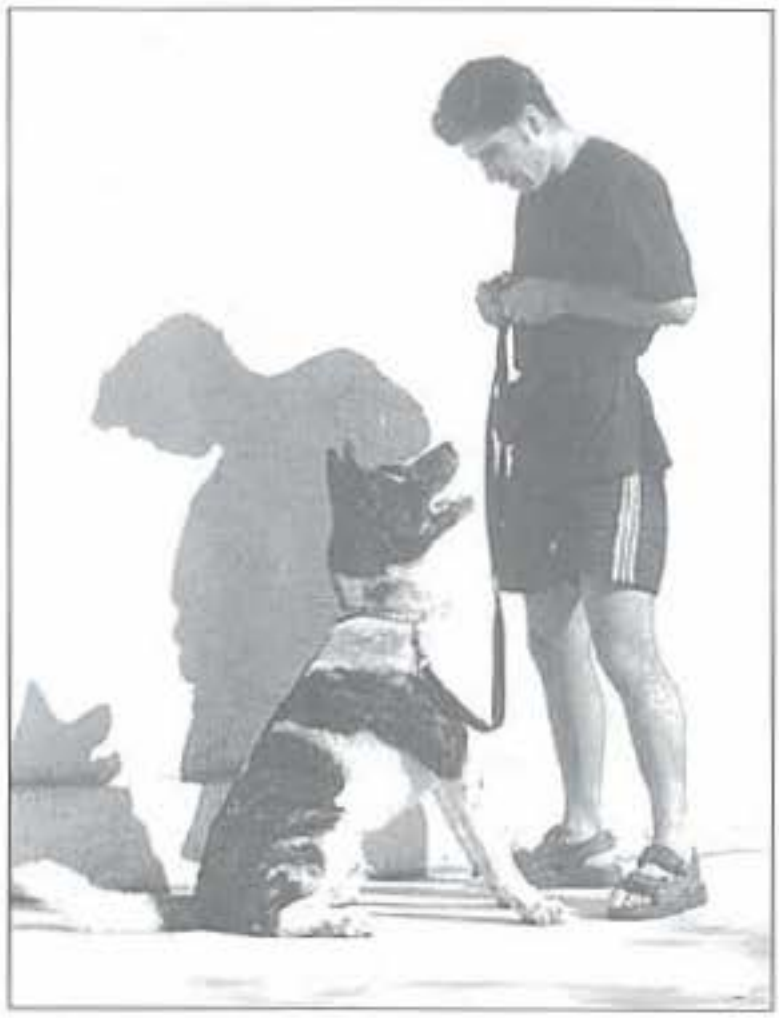

COMANDA ȘEZI FRONTAL PENTRU MÂNCARE

COMANDA ȘEZI FRONTAL PENTRU MINGE

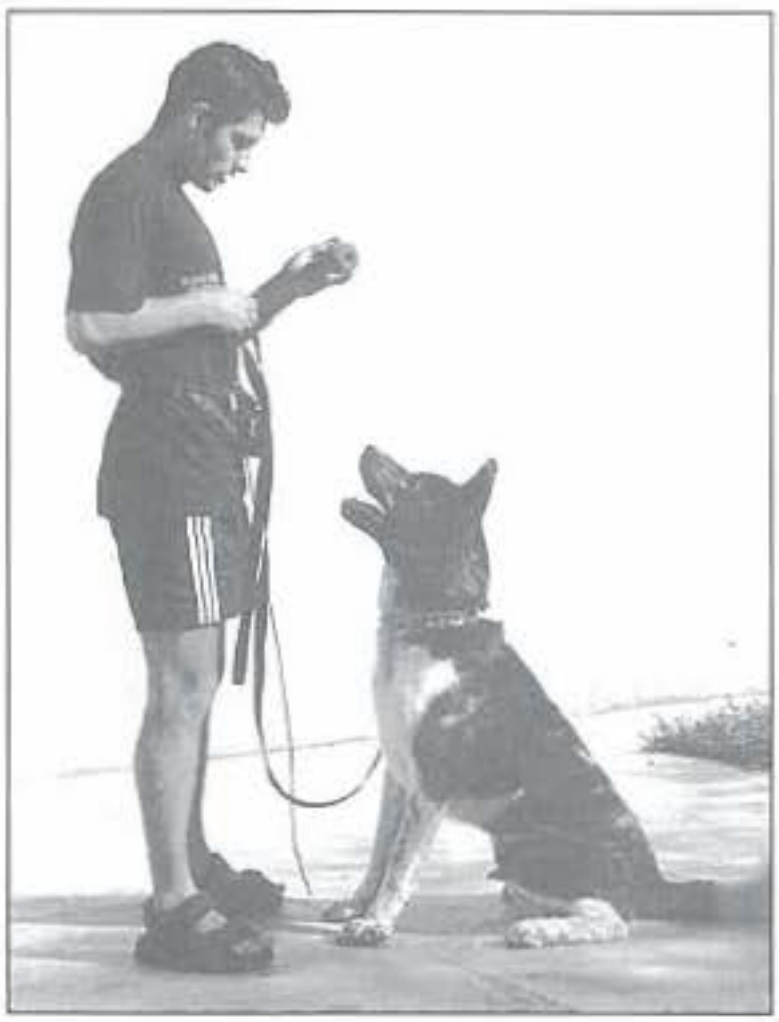

COMANDA AȘTEAPTĂ

Se introduce progresiv, prin recompensarea continuă timp de 3–5 secunde după ce a executat ȘEZI și a primit comanda AȘTEAPTĂ.

AȘTEAPTĂ se poate prelungi în timp, arătându-i câinelui recompensa și așteptând de la 2–3 secunde, progresiv, până la 15–30 secunde, după care îl recompensați. Pe durata așteptării, câinele nu are voie să se ridice din ȘEZI. În cazul în care se ridică, îl repuneți în poziție folosind recompensa numai ca stimulent, fără însă a i-o acorda. Abia după ce efectuează câteva secunde de așteptare îi acordați recompensa.

Ar trebui să ajungeți la 30 secunde de așteptare după 7-8 zile de la primul exercițiu.

COMANDA AȘTEAPTĂ

COMANDA
AȘTEAPTĂ

După câteva secunde de așteptare, dați câinelui LIBER și jucați-vă cu el.

COMANDA ȘEZI ÎN LATERAL

Având câinele în ȘEZI frontal, în timp ce îl recompensați pentru așteptare, poziționați-vă lateral, în dreapta câinelui, astfel încât omoplatul drept al acestuia să fie aliniat cu genunchiul dumneavoastră stâng, iar corpul să-i fie paralel cu dumneavoastră. Continuați să recompensați câinele cu mâna stângă, ținându-i atenția orientată către dumneavoastră. După câteva secunde eliberați-l cu LIBER și jucați-vă cu el. Începeți să vă jucați cu

câinele aruncându-i mingea spre urmărire, minge pe care nu-l lăsați să o prindă (mingea este legată cu o sfoară și joaca se face ca și cum ați necăji o pisică.

Când câinele este mai „înnebunit", ridicați mâna cu mingea și dați comanda ȘEZI, așa cum ați lucrat cu mâncarea.

De îndată ce execută comanda, aruncați cu putere mingea razant cu pământul dinspre câine către un punct exterior, dându-i LIBER și lăudându-l; pentru început, nu lucrați mai mult de 2-3 ȘEZI cu aruncarea mingii într-o ședință. La fel se procedează pentru ȘEZI lateral. Urmăriți precizia poziției și apoi, după ce ați comandat AȘTEAPTĂ și câinele a așteptat 1–2 secunde, aruncați-i mingea.

Întrucât mulți câini vor refuza să cedeze mingea după prima aruncare, vă sugerez să vă pregătiți cu două mingi: una legată cu sfoară și una liberă. Atunci când câinele nu vrea să aducă mingea înapoi sau nu o cedează, nu insistați, ci începeți să vă jucați cu cealaltă minge, invitându-l să participe la joacă. Dacă renunță la mingea pe care o are, aruncați-i cealaltă minge. Jocul se termină când dumneavoastră, având o minge, îl păcăliți că o aruncați după ce el a cedat-o pe cealaltă și astfel aveți amândouă mingile.

Este de preferat ca recompensarea, după efectuarea exercițiului, să fie făcută cu mingea legată cu sfoară, întrucât pe aceasta o puteți recupera mult mai ușor. Nu trageți însă continuu de sfoară, deoarece câinele va ține puternic cu dinții de minge. Mai bine lăsați-l să se joace puțin, iar când nu se așteaptă,

---

COMANDA
ȘEZI
LATERAL
PENTRU
MINGE

smulgeți-i mingea printr-o smucitură ușoară.

Trecerea la stimularea cu mingea ne ajută să scoatem câinele din dependența față de mâncare, întărind reflexul deja format. Problema creată de apariția mingii în program o să fie una de precizie. Câinele, anticipând recompensarea cu mingea, va ieși din poziție foarte des, proporțional cu intensitatea atracției pe care o manifestă față de minge.

Trecerea la lucrul cu mingea nu este obligatorie. Sunt stăpâni care nu pot face față exploziei de energie pe care apariția mingii o creează. Pentru aceștia menționez că se poate depăși stadiul recompensării cu mâncare prin ceea ce se numește **recompensare intermitentă.**

Recompensarea intermitentă întărește reflexele formate, astfel încât devin extrem de greu de șters. Aceasta se realizează după cum urmează: după ce câinele răspunde cu viteză și precizie la comandă, după perioada de formare și întărire a reflexului (perioadă de 5-7 săptămâni), se poate trece la ruperea ritmului de recompensare. Dacă până acum ați recompensat la fiecare ȘEZI (sau altă comandă), de acum veți începe câte un program nou în fiecare ședință:

O recompensare la fiecare ȘEZI, în prima ședință. În a doua ședință, la fiecare două comenzi ș.a.m.d., astfel încât câinele să anticipeze continuu, nemaiavând siguranța că recompensa i se va acorda, dar știind că dacă va continua să lucreze va fi recompensat în cele din urmă. Este preferabil să îmbinați mângâierea și lauda cu recompensarea cu mâncare.

CÂTEVA CUVINTE DESPRE CORECȚIE

Corecția este o componentă importantă a dresajului și de eficiența acesteia depinde succesul programului de fixare și întărire a reflexelor.

Este extrem de important să stabiliți rezistența câinelui la stres și la durere. Corecția trebuie să fie suficient de puternică dar nu trebuie să producă o reacție de teamă. Întotdeauna, corecția trebuie urmată de laudă.

O corecție bine aplicată este cea care strânge pentru o fracțiune de secundă zalele zgărzii și apoi le eliberează. Corecția adevărată se bazează pe șoc, surpriză, dezechilibrare.

Pentru a-și atinge scopul, corecția se dă în momentul inițierii de către câine a acțiunii greșite, în timpul acțiunii greșite sau imediat după greșeală. Pentru a realiza acest lucru, dresajul vă cere atenție și concentrare asupra activității câinelui pe durata lucrului.

Concomitent cu folosirea corecției din lesă și zgardă, vă sugerez să folosiți și o corecție verbală cu o tonalitate adecvată a vocii. În urma asocierii formate, spre sfârșitul programului de dresaj corecția verbală va prelua în totalitate locul celei fizice.

Ca întotdeauna, nu uitați să finalizați ședința de dresaj într-o notă pozitivă, cu un exercițiu pe care câinele îl execută foarte bine, cu laudă, mângâiere și joacă.

INTRODUCEREA CORECȚIEI

Pe măsură ce intervine recompensarea intermitentă sau mingea (pentru cei care au trecut la lucrul cu mingea), câinii vor începe să facă greșeli, se vor arăta mai nerăbdători. Acesta este momentul în care intervine corecția din zgardă.

Întrucât până acum, pe toată durata programului, câinele a purtat zgarda cu lesa atașată, trecerea la corecție nu va fi dificilă. Se cere să vă păstrați atenția asupra câinelui astfel încât

să-l repuneți în poziție scuturând ușor de lesă **imediat** ce acesta părăsește poziția.

Cum a revenit în comandă, eliberați-l cu LIBER și jucați-vă cu el. Pentru AȘTEAPTĂ va trebui să o porniți de la zero, încet, încet, ajungând la cele 30 de secunde de așteptare. Nu toți câinii arată aceeași limită la durere și la stres. Este la latitudinea dumneavoastră să aflați care este această limită și să aplicați corecția cu intensitatea necesară păstrării disciplinei, fără însă a îngrozi câinele. Dacă, după ce l-ați repus în poziție în urma corecției, câinele se lasă pe burtă, înseamnă că, poate, corecția a fost prea puternică. Dacă, din contră, câinele continuă să se ridice, asta va însemna că intensitatea corecției a fost neînsemnată. Totodată, o corecție foarte puternică poate împinge câinele să părăsească de teamă poziția.

Cu alte cuvinte, este important să vă cunoașteți câinele și să vă dați seama dacă este vorba de o greșeală a acestuia, de rea voință, de confuzie sau pur și simplu de frică.

Corecția pentru păstrarea comenzii ȘEZI–AȘTEAPTĂ se dă paralel cu solul, printr-un șoc ușor (nu trageți continuu de lesă) dinspre cap către coada câinelui și se efectuează după ce ați repoziționat câinele în ȘEZI. Cu alte cuvinte, această corecție se dă pentru ridicarea din AȘTEAPTĂ.

Corecția pentru ieșirea din ȘEZI se dă prin ridicarea lesei sau, în cazul în care câinele se află în zona de siguranță, printr-un cuplu de forțe ce se realizează ridicând lesa, în timp ce, cu mâna stângă, apăsați pe crupă.

ELIMINAREA STIMULENTULUI, ÎNTĂRIREA REFLEXULUI ȘI VERIFICAREA COMENZII ȘEZI ÎN SITUAȚII CREATE

Odată ce câinele lucrează comanda ȘEZI rapid și precis, iar AȘTEAPTĂ în ȘEZI a ajuns la o durată de 3-5 minute, se va începe lucrul pentru întărirea reflexului și verificarea comenzii.

Dați comanda ȘEZI-AȘTEAPTĂ (poate fi frontal sau lateral) și poziționați-vă la 1 m de câine, având lesa în mână. Rugați un prieten să strige câinele pe nume și să-i dea LIBER.

De îndată ce câinele se ridică din ȘEZI, aplicați o corecție din zgardă, repunându-l în aceeași poziție și dând comanda AȘTEAPTĂ. Repetați exercițiul până ce câinele nu se mai ridică la comanda prietenului dumneavoastră și imediat ce o face lăudați-l cu BRAVO, dați-i liber și jucați-vă cu el.

Lucrați încă două repetări pentru același rezultat, apoi opriți ședința de dresaj pentru ziua respectivă.

După 2-3 zile de lucru cu ajutorul aceluiași prieten, este timpul să chemați o altă persoană cu care să repetați exercițiul.

COMANDA
ȘEZI LATERAL
CU AȘTEAPTĂ

Lesa
este ancorată
sub piciorul stâng
pentru
a controla
câinele
în caz că se ridică.

După o așteptare de trei minute în poziția ȘEZI, recompensarea cu mingea și joaca sunt binemeritate

După ce obțineți același gen de răspuns în 2-3 zile, reveniți la prima persoană și lucrați același exercițiu. De data aceasta prietenul dumneavoastră îi va arunca o minge sau un alt obiect pe care câinele îl preferă.

Atenție! Obiectul nu se aruncă în câine, ci prin fața acestuia, la aproximativ 1-2 m.

În general, în acest punct, mai toți câinii se ridică și stăpânii trebuie să le dea o corecție imediată și să-i repună în poziție cu comanda AȘTEAPTĂ, dată pe un ton ferm. Când câinele răspunde bine, este eliberat de către stăpân cu comanda LIBER și urmează joacă și alergare cu stăpânul.

Același exercițiu se mai poate realiza având ajutorul unui prieten sau asistent care, cu un câine în lesă, mergând la pas, trece prin apropierea dumneavoastră și a câinelui dumneavoastră și dă liber câinelui său. În cazul în care câinele dumneavoastră se ridică, aplicați-i imediat corecția din zgardă, repunându-l în poziție și dându-i AȘTEAPTĂ. Apoi, asistentul dumneavoastră își va chema câinele, îl va pune în lesă și veți relua exercițiul până ce câinele nu se mai ridică din poziție. De îndată ce execută corect așteptarea pentru 3-5 secunde, dați-i liber, lăudați-l și jucați-vă cu el. Perioada de așteptare se mărește în timp, de la 5 secunde la 3-5 minute.

COMANDA CULCAT

Înainte de începerea învățării comenzii CULCAT, se lucrează motivarea câinelui. Condiționați accesul câinelui la un stimulent față de care el arată o atracție deosebită. Ca stimulent puteți folosi: mâncare, mângâiere și laudă, minge, băț sau un alt obiect, cârpa. Motivarea câinelui se face în mod energic pentru 20-30 secunde, înainte de începerea exercițiilor.

Având câinele în ȘEZI lateral, coborâți mâna dreaptă cu stimulentul la vedere, perpendicular pe sol, între labele din față ale câinelui.

Acordați-i câinelui stimulentul de îndată ce efectuează exercițiul. De preferat este să porniți folosind mâncare ca stimulent. Ca și în predresaj, mâncarea se pune pe sol între labele din față ale câinelui. Astfel, el își primește recompensa la nivelul solului și nu din mâna dumneavoastră. În caz contrar, această acțiune creează reflexul nedorit de a

---

COMANDA
CULCAT
PENTRU MINGE

urmări mâna, iar câinele se va ridica din poziția CULCAT. Poziția corectă a câinelui în comanda culcat este în „sfinx".

Folosind stimulentul corect, comanda CULCAT se învață în 8-10 repetări. Recompensând imediat câinele, reflexul se va întări cu ușurință. După 3-4 zile de repetări, folosind ca recompensă mâncarea, timp în care câinele execută corect și rapid mișcarea, se trece la stimularea cu mingea sau un alt obiect de maximă atracție. Din acest moment, folosiți acel obiect (minge, băț, cârpă etc.) mai întâi pentru a motiva câinele și apoi ca recompensă pentru un exercițiu bine lucrat.

CÂND CÂINELE
NU ESTE SUFICIENT MOTIVAT,
ACEASTĂ METODĂ
POATE DA REZULTATE

Începeți prin a lucra CULCAT ÎN LATERAL din poziția ȘEZI, folosind obiectul ales, așa cum ați folosit mâncarea. Cum a executat comanda, recompensați câinele prin acordarea stimulentului. Aceasta trebuie făcută astfel încât să se mențină interesul puternic al câinelui asupra obiectului, adică:

•dacă folosiți mingea: cum a executat corect comanda CULCAT, aruncați mingea dinspre câine către un punct exterior, astfel făcând câinele să țâșnească într-o urmărire frenetică, acțiune ce-i va da satisfacția unei adevărate „vânători".

•cârpa; folosirea acestui stimulent cere o experiență deosebită în lucrul cu câinii. Cârpa este oferită către urmărire, iar când câinele este extrem de interesat să o apuce, lăsați-l să facă priză. Acum se începe un joc de genul „cine-i mai tare", timp în care dumneavoastră țineți de un capăt, iar câinele trage din răsputeri de capătul celălalt. Jocul trebuie să dureze 10-20 secunde, după care câinele „câștigă" cârpa.

Important! Câinelui nu i se ia cârpa cu forța, ci mai degrabă trebuie păcălit.

Odată cu folosirea noului stimulent se introduce corecția din zgardă, întrucât câinele a învățat deja exercițiul.

Acum corecția este necesară pentru repunerea câinelui în poziție și întărirea comenzii și a reflexului. Ea poate fi administrată fără teama de a speria câinele, dat fiind gradul de atracție arătat de acesta față de stimulent.

Recompensarea intermitentă este introdusă în program progresiv, conform metodei explicate în capitolul anterior. Ajunși în acest punct, se poate începe pregătirea comenzii CULCAT-AȘTEAPTĂ. Pregătirea acestei comenzi se efectuează în aceeași manieră ca pregătirea tuturor celorlalte comenzi. Mai întâi se folosește mâncarea, recompensând câinele continuu după ce ați dat comanda AȘTEAPTĂ într-o anume poziție.

Când câinele execută AȘTEAPTĂ în anticiparea recompensei, puteți mări intervalul de timp între recompensări, iar mai apoi treceți la recompensarea intermitentă și introducerea corecției.

În mod progresiv, câinele trebuie să execute AȘTEAPTĂ treptat, începând de la 3-5 secunde până la 3-5 minute.

COMANDA CULCAT FRONTAL

Având câinele în ȘEZI frontal, dați comanda AȘTEAPTĂ și, cu lesa în mână, faceți un pas înapoi. Arătând cu mâna dreaptă către sol, dați comanda CULCAT. În cazul în care comanda verbală asociată cu semnul dat cu mâna dreaptă nu sunt suficiente, se poate aplica o corecție călcând ușor pe lesă cu piciorul stâng, repetând semnul și comanda verbală.

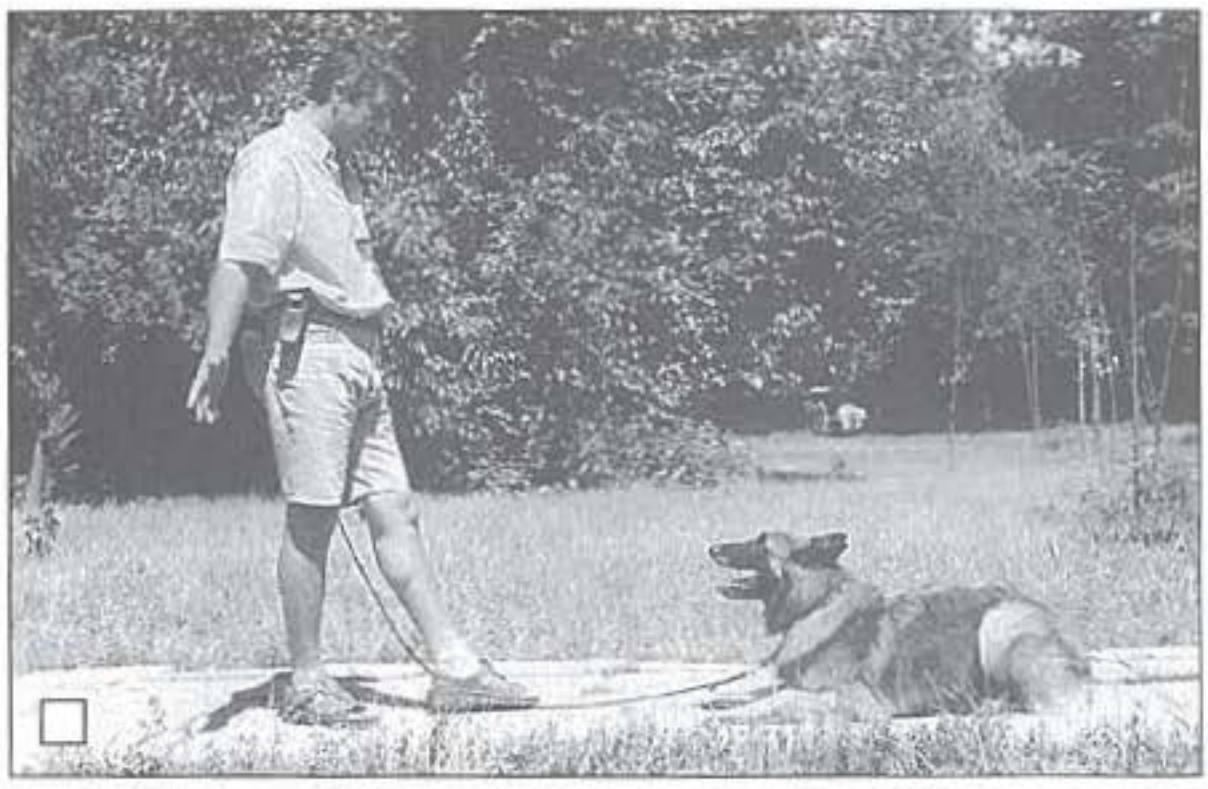

În cazul în care
câinele refuză
să execute CULCAT
la corectarea
prin călcarea lesei
cu piciorul,
se revine la corecția
din lesă
cu mâna dreaptă către sol,
apoi se dă comanda
AȘTEAPTĂ.

În aceeași
manieră progresivă
folosită la
CULCAT
în lateral,
măriți timpul
de așteptare
până la 3-5 minute,
dumneavoastră
fiind poziționat
la capătul
lesei
(cu o lungime de 2 m).

Având un răspuns bun
la ambele exerciții
(CULCAT-AȘTEAPTĂ),
este momentul să treceți
la întărirea reflexului câinelui
și la consolidarea autorității
dumneavoastră,
folosind corecția și lauda
în situații de stres create.
Câinele ignoră chemările la joacă
ale celor aflați întâmplător în parc.
Comanda CULCAT-AȘTEAPTĂ
este bine fixată.

MERSUL LA PAS

Pentru executarea acestui exercițiu este extrem de importantă menținerea atenției câinelui asupra dumneavoastră. Dacă ați urmărit explicațiile date până acum vă veți da seama că, în mare parte, munca pentru pregătirea mersului la pas este deja făcută. Acest lucru s-a realizat prin repetarea exercițiilor de întreținere a motivării câinelui. Folosindu-vă de interesul și atracția deosebite pe care le arată față de obiectul cu care îl motivați, poziționați câinele în ȘEZI lateral, menținându-i atenția asupra stimulentului, în așa fel încât să fie nevoit să-și ridice privirea către fața dumneavoastră. Având atenția totală a „elevului" și ținând stimulentul la vedere, dați comanda PAS și faceți 2-3 pași înainte, încurajând și motivând câinele să vă urmeze, folosind stimulentul. Păstrați poziția câinelui paralelă cu dumneavoastră, urmărind ca umărul drept al acestuia să fie aliniat la genunchiul dumneavoastră stâng.

În tot acest răstimp, câinele trebuie încurajat să păstreze atenția asupra stimulentului. După 2-4 pași în acest exercițiu,

Având atenția totală
a câinelui
și ținând stimulentul
la vedere,
dați comanda PAS
și faceți 2-3 pași înainte.
Păstrați poziția câinelui
paralelă cu
dumneavoastră,
urmărind ca umărul drept
al acestuia să fie aliniat
la genunchiul
dumneavoastră stâng.

dați-i LIBER, aruncați-i mingea, încurajându-l să o prindă. Extrem de atras de minge, câinele s-ar putea să nu vrea să-i dea drumul; dacă i-o veți lua cu forța nu veți face decât să atentați la motivarea câinelui. Or, motivarea este de o importanță excepțională în perioada învățării.

Câinii care, la vederea mingii, intră într-o „explozie" de energie greu de controlat trebuie stimulați cu mâncare. Mâncarea oferită continuu ca recompensă pentru mersul la pas menține interesul și, totodată, temperează agitația câinelui. În mod progresiv, începând cu 2-4 pași, veți ajunge ca, într-o săptămână, având atenția totală a câinelui, să parcurgeți la comanda PAS 10-12 pași.

Mersul la pas reprezintă baza disciplinei pentru câinele dumneavoastră. Dacă poziția în mersul la pas este respectată, câinele va putea executa orice comandă, în limitele pe care le veți impune.

Alinierea câinelui (umărul drept al acestuia la genunchiul dumneavoastră stâng) trebuie menținută în permanență, indiferent de direcția de mers pe care o impuneți, și chiar atunci când nu vă aflați în mișcare. Acum sunteți în punctul în care puteți trece la învățarea comenzii PE LOC.

COMANDA PE LOC

PE LOC
DIN ȘEZI

Începeți
dând câinelui
comanda PAS.
La 2-3 pași
după pornire,
dați comanda
PE LOC și,
în același timp,
treceți
palma stângă
prin fața
botului câinelui
(fără să-l atingeți)
și continuați
mișcarea
mângâindu-l
pe partea laterală
până ce ajungeți
la pliul stâng
și îi blocați mersul înainte.

PE LOC
DIN ȘEZI

Având câinele
în ȘEZI lateral,
prindeți lesa
mai aproape de zgardă,
la aproximativ
20-30 cm și,
arătându-i palma stângă,
efectuați mișcarea
deja lucrată
la PE LOC din mers,
în timp ce
cu mâna dreaptă
trageți ușor
dar continuu
de lesă,
până ce câinele
se ridică în patru labe.

Ceea ce se cere câinelui
este să se ridice din ȘEZI
în comanda PE LOC
și să rămână în așteptare.

La comanda PE LOC, pentru a păstra poziția corectă de aliniere, semnalul trebuie dat cu blândețe și rapiditate, astfel încât să nu permiteți câinelui să pășească înainte și să iasă din aliniere. Imediat după ce câinele s-a oprit, dați-i LIBER și jucați-vă cu el.

Repetați exercițiul și aveți grijă să treceți palma prin fața botului câinelui la o distanță de 10-15 cm, în așa fel încât să nu-l loviți. Dacă lucrați exercițiul calm și cu răbdare, veți obține primele rezultate după aproximativ 10-12 repetări. După 5-6 zile de repetare a exercițiului PE LOC din mișcare având ca rezultat o execuție corectă, treceți la învățarea exercițiului **PE LOC direct din ȘEZI**.

De îndată ce câinele execută comanda, lăudați-l și jucați-vă cu el. Lucrați și acest exercițiu timp de 5-6 zile cu maxim 5-6 repetări pe zi.

Vă amintesc că fiecare ședință de lucru trebuie încheiată cu un succes al câinelui (un exercițiu pe care câinele îl execută foarte bine).

Folosind aceeași metodă,
învățați câinele
să execute PE LOC din CULCAT.
Din nou,
ceea ce se cere câinelui este să se ridice din CULCAT
în PE LOC
și să rămână în așteptare.

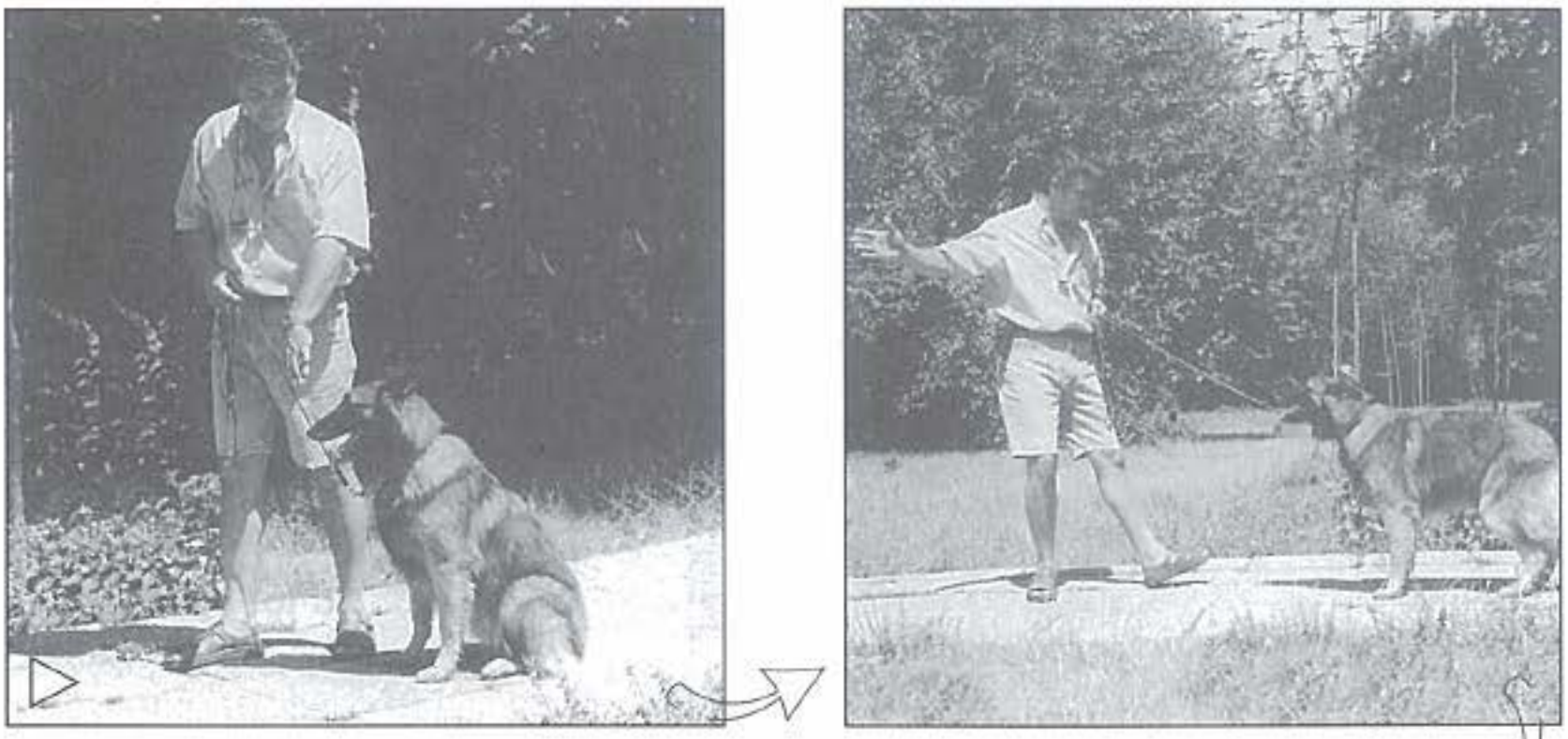

COMANDA PE LOC DE LA DISTANȚĂ, LA COMANDĂ VERBALĂ ȘI SEMNAL

Având câinele în ȘEZI-AȘTEAPTĂ, poziționați-vă frontal, la lungimea lesei. Stând cu fața către câine, cu lesa ușor întinsă în mâna stângă, pășiți cu piciorul drept un pas înapoi, în același timp întindeți mâna lateral dreapta, paralel cu solul, și trageți ușor de lesă. Rezultatul va fi poziționarea câinelui în PE LOC. Imediat ce s-a ridicat în PE LOC i se dă comanda AȘTEAPTĂ.

Exercițiile de întărire a autorității se execută la lungimea lesei și pregătesc comanda PE LOC-AȘTEAPTĂ.

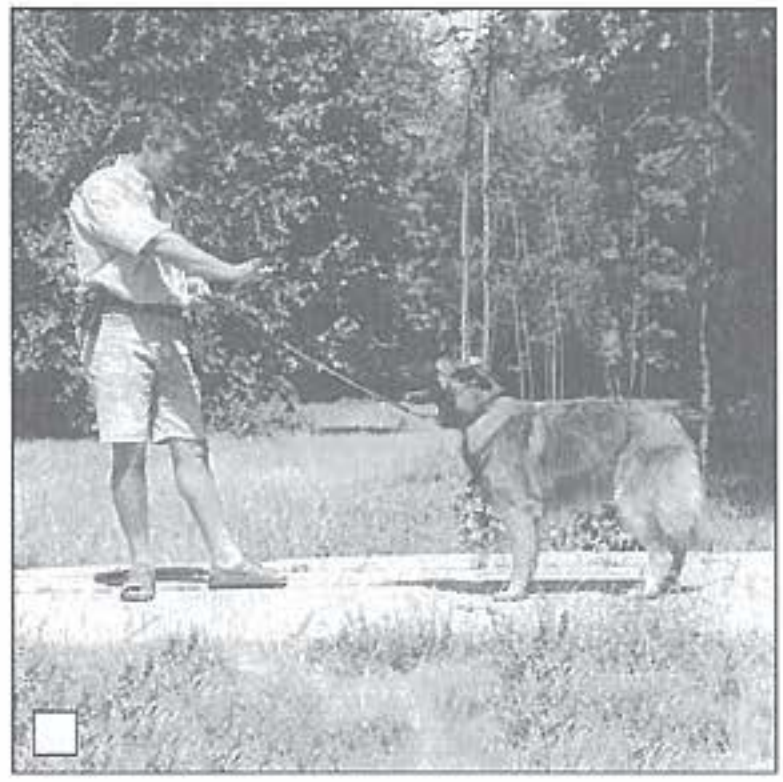

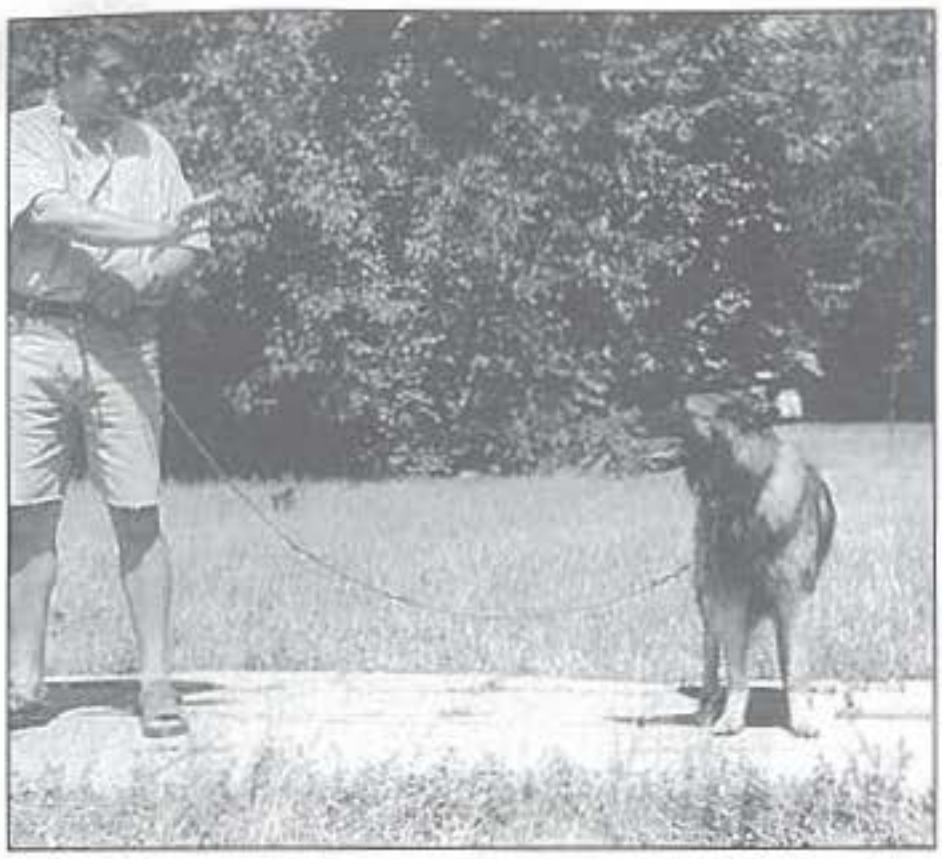

Exercițiile de întărire a autorității se execută la lungimea lesei și pregătesc comanda PE LOC-AȘTEAPTĂ

Este de așteptat ca, progresiv, câinele să ajungă să aștepte în PE LOC pentru 3-5 minute, înainte să treceți la situații dificile create cu ajutorul prietenilor sau al unui asistent. Pentru acestea, folosiți metoda explicată pentru verificarea și întărirea comenzilor ȘEZI și CULCAT.

Schimbări de Direcție în Mersul la Pas

Prima schimbare de direcție în mersul la pas este întoarcerea spre dreapta, în loc (360° pivot dreapta).

Premergător întoarcerii, câinele este avertizat cu comanda PAS, iar pe durata întoarcerii trebuie motivat energic, cu stimulentul la vedere. La această întoarcere, câinele trebuie încurajat cu entuziasm, având de efectuat pași mai mulți și mai rapizi pentru a păstra alinierea.

ÎNTOARCEREA SPRE DREAPTA, ÎN LOC, DIN MERS LA PAS

Câinele trebuie încurajat și stimulat continuu, deoarece în întoarcere el parcurge o distanță mai mare și, pentru a păstra alinierea, trebuie să mărească viteza de deplasare.

ÎNTOARCEREA SPRE DREAPTA, LA 90°, DIN MERS LA PAS

Întoarcerea către dreapta în unghi de 90° este precedată de comanda PAS, iar în timpul întoarcerii (pe perioada învățării exercițiului), câinele trebuie încurajat și stimulat să grăbească pasul pentru a rămâne aliniat.

După 7-8 zile de repetări se poate trece la comanda STÂNGA-ÎMPREJUR, comandă în care câinele execută mișcarea de „dreapta în loc", iar dumneavoastră, în același timp, „stânga în loc". Pentru început, exercițiul trebuie lucrat lent, spre a vă da posibilitatea să vă obișnuiți cu mișcarea.

În timpul întoarcerii, treceți lesa din mâna dreaptă în stânga, prin spatele dumneavoastră,

Întoarcerea la Stânga-mprejur din ședzi lateral

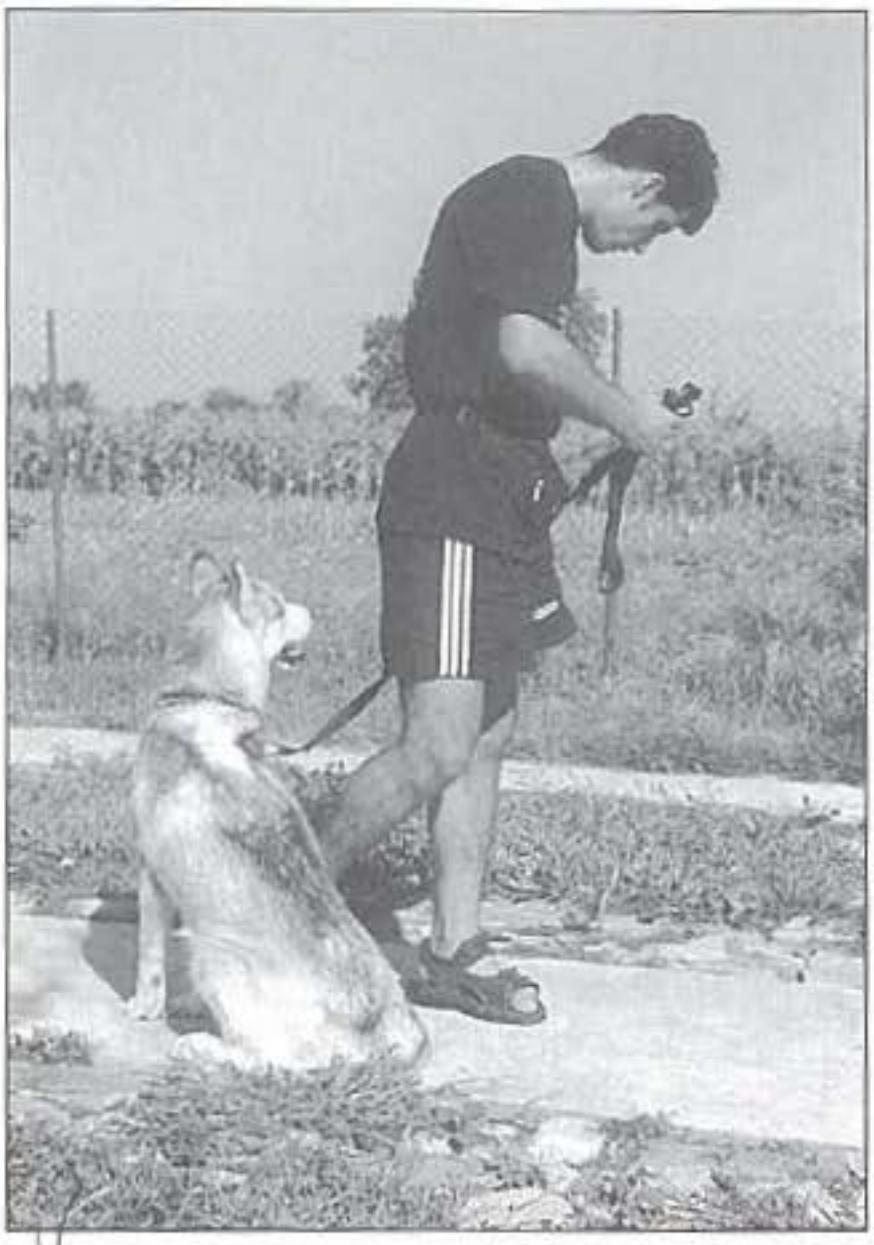

în timp ce vă răsuciți către stânga. După întoarcere, porniți drept înainte cu comanda PAS, iar câinele va trece în mod natural la stânga dumneavoastră, el având deja experiența întoarcerii la dreapta în loc. Pentru întărirea reflexului și pentru a întări convingerea câinelui că ceea ce face, face bine, hrăniți-l imediat după întoarcere, cu mâna stângă, așa cum o faceți pentru stimularea mersului la pas, iar după 2-3 pași dați-i LIBER și jucați-vă împreună.

Imediat după o întoarcere, câinele este eliberat cu LIBER și se începe joaca.

Întoarcerea la stânga, prima întoarcere care cere introducerea unei corecții, urmează după comanda PAS și este precedată cu o fracțiune de secundă de întoarcerea la stânga de o corecție ușoară către înapoi.

Întoarcerea la stânga din comanda PAS

Exemplu: Sunteți cu câinele în mers la PAS. Vreți să vă întoarceți către stânga la 90°. Anunțați câinele că urmează o schimbare de direcție cu comanda PAS. Aceasta va fi urmată de o corecție biciuind lesa către înapoi așa încât câinele să încetinească mersul la pas, iar dumneavoastră să puteți efectua nestânjenit întoarcerea către stânga. Imediat după întoarcere lăudați câinele și, eventual, recompensați-l cu mâncare.
Pentru câinii mai încăpățânați, un genunchi împins înainte concomitent cu corecția, poate da rezultate.

Important!
Nu loviți câinele cu genunchiul, ci doar îi stânjeniți deplasarea obligându-l să fie mai atent la eventualele schimbări de direcție.

Procesul de învățare a comenzii PAS a creat limitele zonei de siguranță a câinelui. Corecția va întări aceste limite și reflexul câinelui la primirea comenzii.

Exerciții de Aliniere

Mersul la pas este cel mai important exercițiu de disciplină din educația câinelui. De corectitudinea mersului la pas depind toate exercițiile executate din mișcare și chiar și unele statice. Dacă ați executat deja toată pregătirea câinelui conform capitolelor anterioare, maniera dumneavoastră de lucru în mersul la pas se poate îmbunătăți. Pentru perfecționarea mersului la pas se execută câteva exerciții specifice de aliniere.

Schimbări de ritm

Având câinele în ȘEZI lateral, cu atenția îndreptată către dumneavoastră, comandați PAS și porniți înainte. După 3-4 încercări treceți într-un ușor pas alergător, comandând câinelui TRAP. Pe un ton vesel și entuziast, încurajați câinele să păstreze poziția în zona de siguranță (zona de aliniere corectă în mersul la pas). După 8-10 pași eliberați câinele cu comanda LIBER și jucați-vă cu el sau recompensați-l cu ceea ce știți că îi face plăcere. Reluați exercițiul de 3-4 ori, apoi introduceți comanda ÎNCET după pasul alergător.

Din pas alergător, cu mâna stângă pe lesă, cu atenția câinelui asupra dumneavoastră, încetiniți brusc ritmul de deplasare, comandând ÎNCET. Porniți din nou în pas alergător cu comanda TRAP, iar după 7-8 pași comandați ÎNCET, schimbând iarăși ritmul de mers. Deplasați-vă de această dată chiar mai încet decât în mersul la pas. După alți 7-8 pași de ÎNCET, dați liber câinelui și jucați-vă cu el.

Mersul la pas în cerc

Mersul la pas în cerc presupune exerciții de aliniere în mers la pas într-o deplasare circulară către stânga și apoi către dreapta.

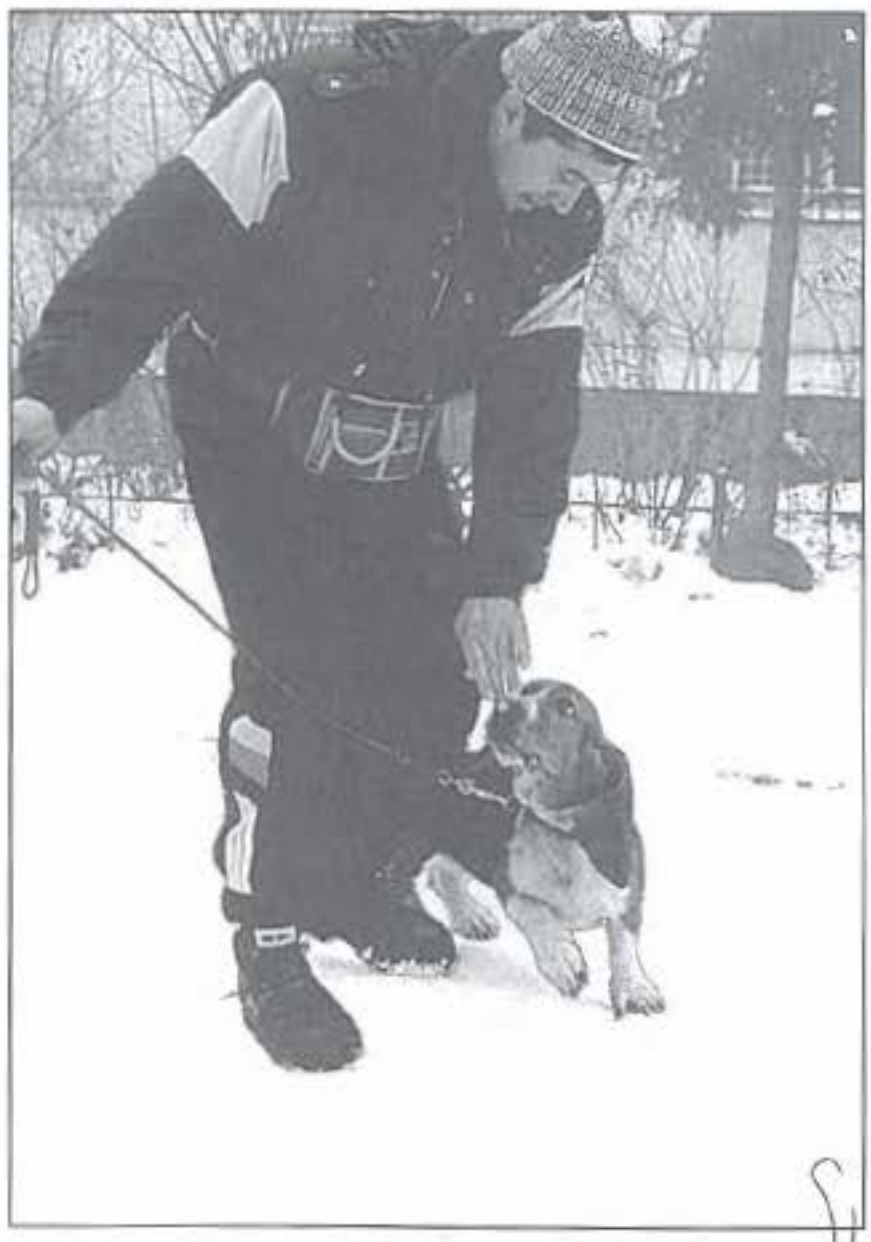

ALINIEREA ÎN MERS LA PAS, ÎN CERC, CĂTRE DREAPTA

Raza cercului trebuie să fie cam de 1 m. Mergând la pas spre dreapta, cu câinele aflat în exteriorul cercului, stimulați-l entuziast având în vedere faptul că el va trebui să accelereze ritmul de deplasare ca să poată păstra alinierea.

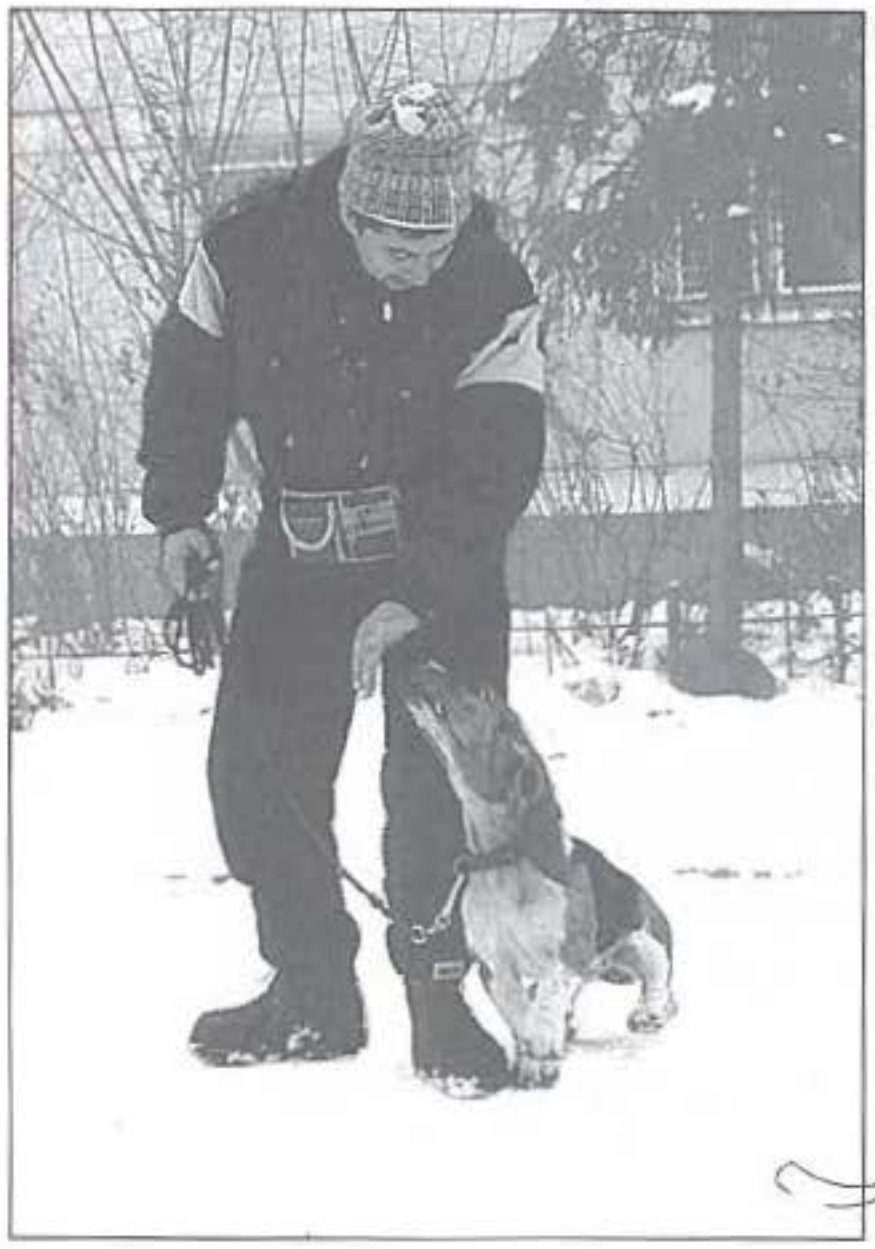

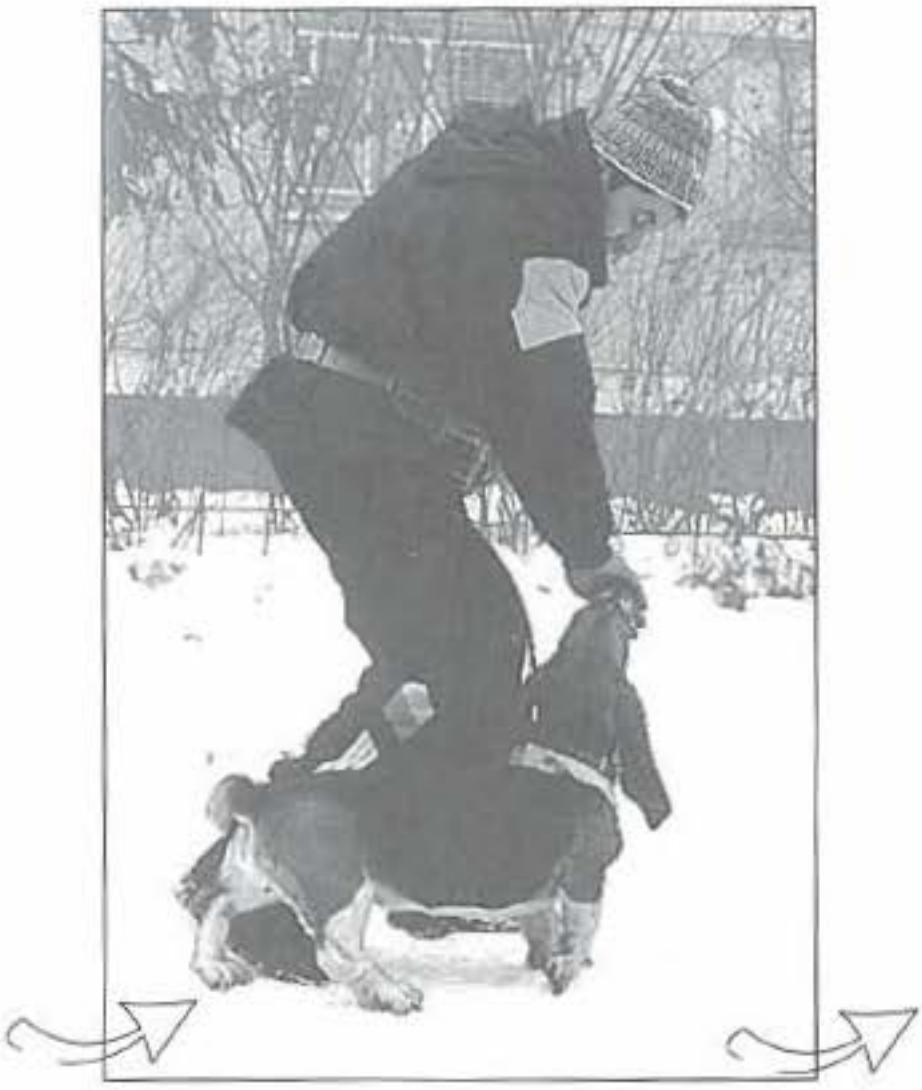

ALINIEREA
ÎN MERS LA PAS,
ÎN CERC, CĂTRE STÂNGA

Alinierea în mers la pas, în cerc, către stânga, cere o atenție sporită din partea dumneavoastră întrucât câinele, aflându-se de această dată pe interiorul cercului, va trebui să încetinească ritmul de deplasare și să păstreze limitele zonei de siguranță (alinierea corectă la stăpân).
Puteți spori gradul de dificultate a exercițiului realizând cele două deplasări una după alta, urmând conturul imaginar al cifrei 8. Pentru aceia dintre dumneavoastră care obțin rezultate foarte bune în mersul la pas în cerc, un exercițiu de perfecționare este mersul în spirală către stânga și către dreapta, cu finalizare în ȘEZI.

Pentru trecerea la picior există două variante de execuție. Prima variantă constă în ocolirea stăpânului și se finalizează în poziția ȘEZI, la stânga acestuia. A doua variantă presupune trecerea prin fața stăpânului. Pentru aceasta, câinele, din ȘEZI frontal, la comanda TRECI LA PAS, vine direct prin stânga dumneavoastră și, parcurgând un arc de cerc, intră în zona de siguranță, luând poziția ȘEZI. Vă recomand să introduceți în programul de lucru ambele variante, întrucât aceasta duce la o deplină înțelegere a respectării zonei de siguranță (zona mersului la pas) și a executării corecte a comenzilor.

VARIANTA1 – OCOLIREA STĂPÂNULUI

În prima fază de învățare a exercițiului câinele trebuie stimulat cu mâncare. Dați câinelui comanda ȘEZI lateral, urmată de comanda AȘTEAPTĂ. Poziționați-vă în fața câinelui cu mâncarea la vedere în mâna dreaptă.
Treziți-i interesul pentru stimulent, lăsându-l să miroasă mâna în care aveți mâncarea. Apoi, cu piciorul drept, faceți un pas înapoi încurajând câinele, cu un ton blând, să urmărească mâna în care aveți mâncarea. Bucățica de carne se transferă apoi din mâna dreaptă în cea stângă, prin spatele dumneavoastră, exact în momentul când faceți pasul înapoi. Câinele,

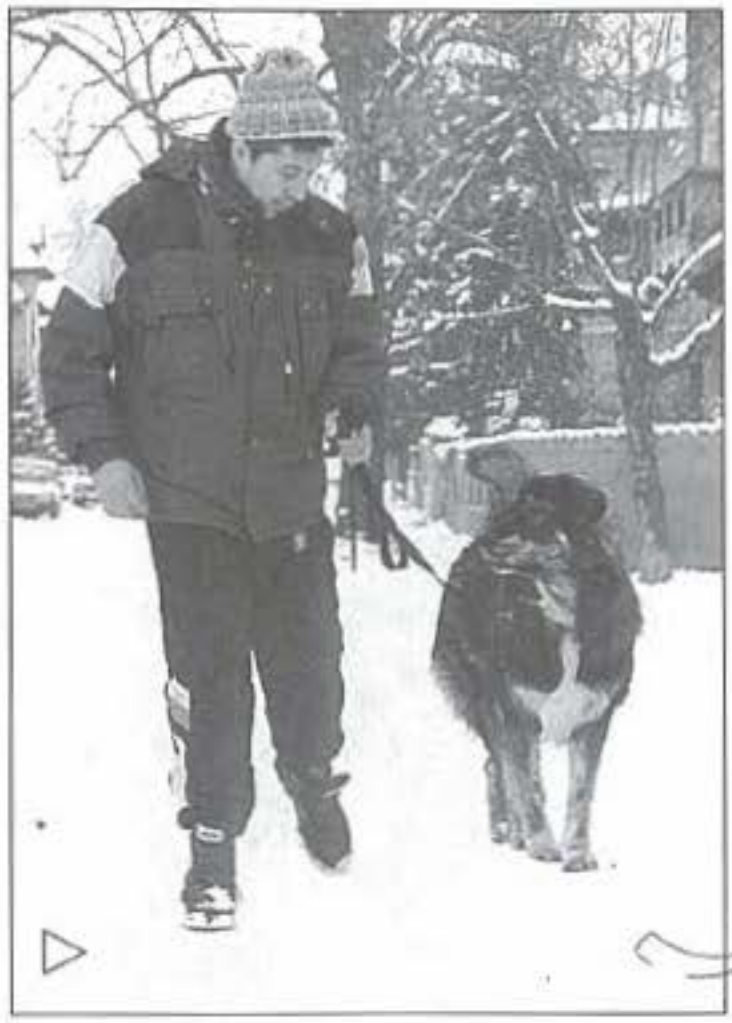

TRECEREA LA PICIOR
PRIN SPATE
OCOLIND STĂPÂNUL

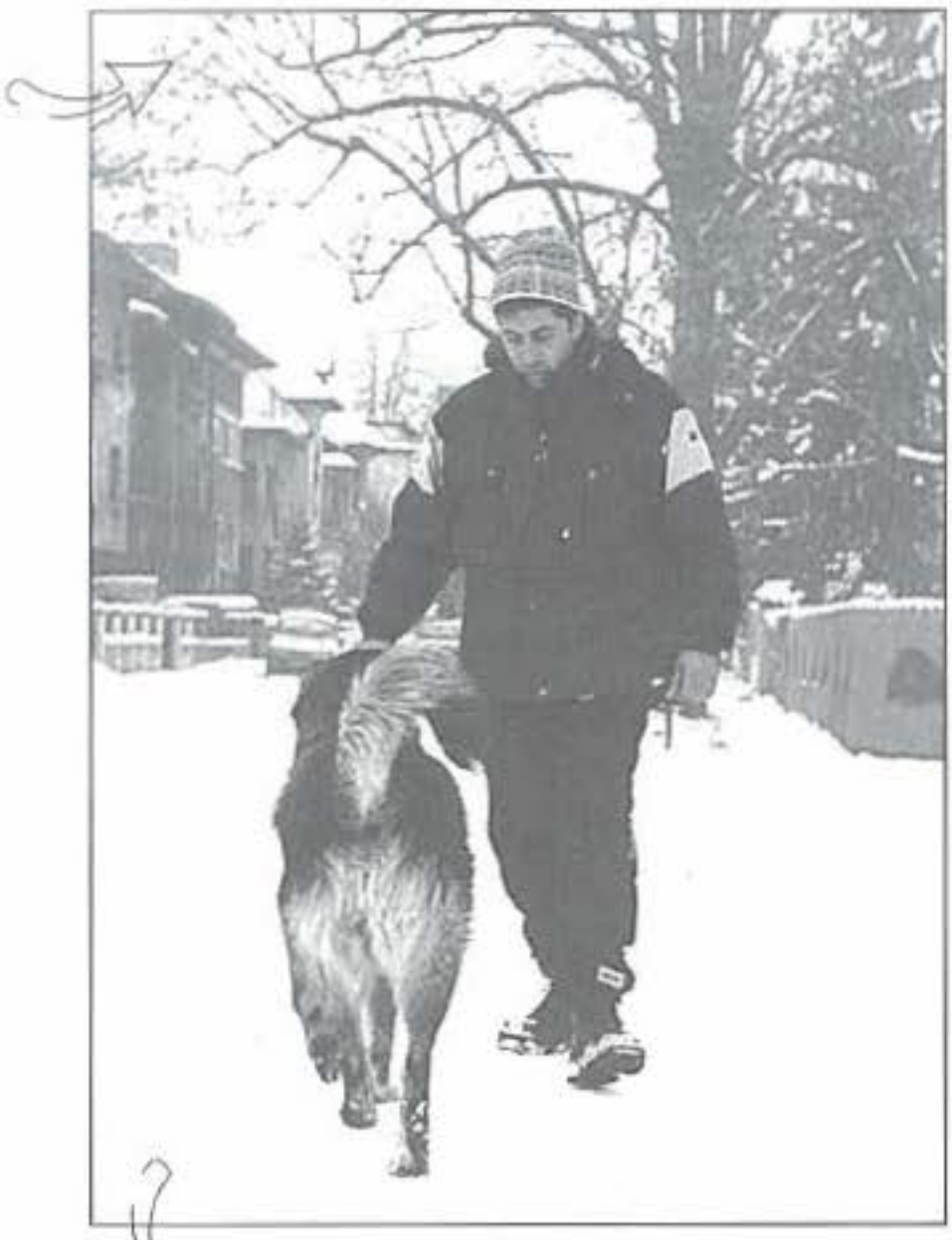

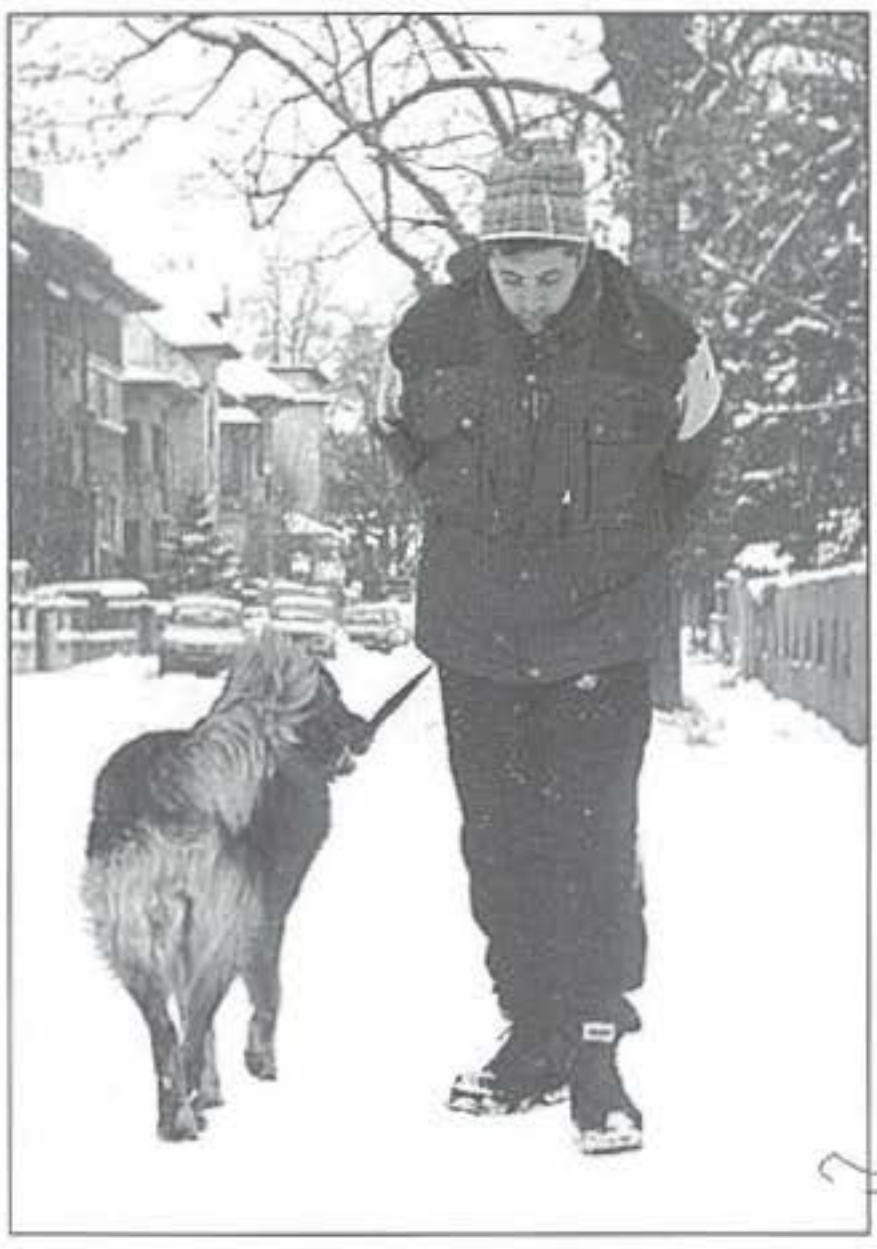

urmărind mișcarea mâinii, trebuie să observe „transferul". Cu stimulentul ajuns în mâna stângă, la vedere, faceți doi pași înainte, încurajând câinele să vină pe partea dumneavoastră după ce v-a ocolit urmărind hrana. După fiecare repetare a exercițiului recompensați câinele imediat ce v-a ocolit și a ajuns în stânga dumneavoastră. Dați comanda ȘEZI imediat după ce câinele v-a ocolit. Nu renunțați la pasul înapoi și la cei doi înainte până ce câinele nu a învățat perfect exercițiul (probabil după 6-7 zile). La fel se execută cu mingea.

VARIANTA 2
TRECEREA PRIN FAȚĂ

Având câinele în ȘEZI frontal, țineți stimulentul în mâna stângă și treziți-i interesul lăsându-l să vă miroasă mâna. Dați cu un ton blând comanda TRECI LA PAS pășind înapoi cu piciorul stâng în așa fel încât câinele să vă poată urmări mâna stângă care se va afla întinsă în lateral și cât mai în spate. Atunci când câinele, urmărind stimulentul, se află în

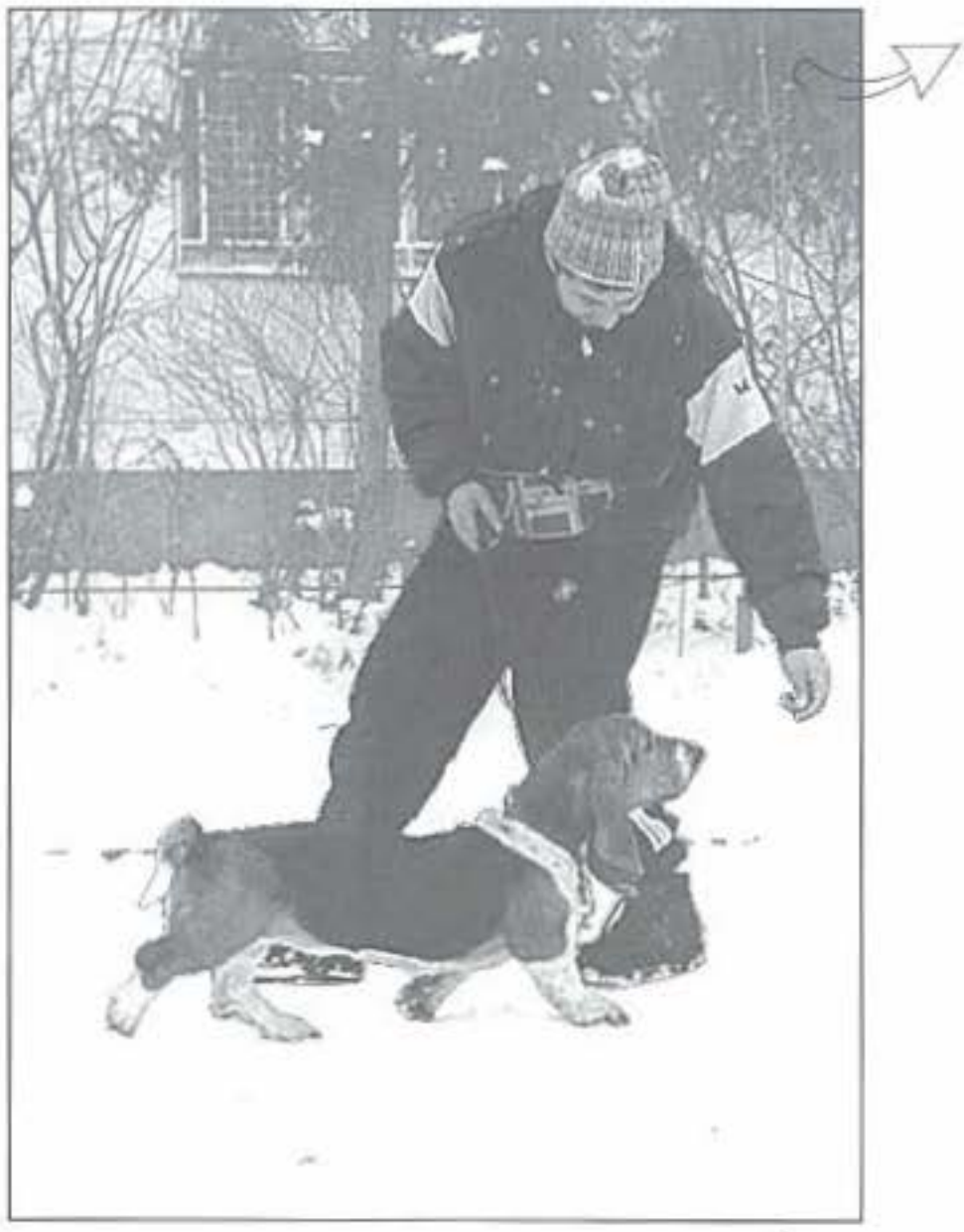

TRECEREA LA PICIOR PRIN FAȚĂ

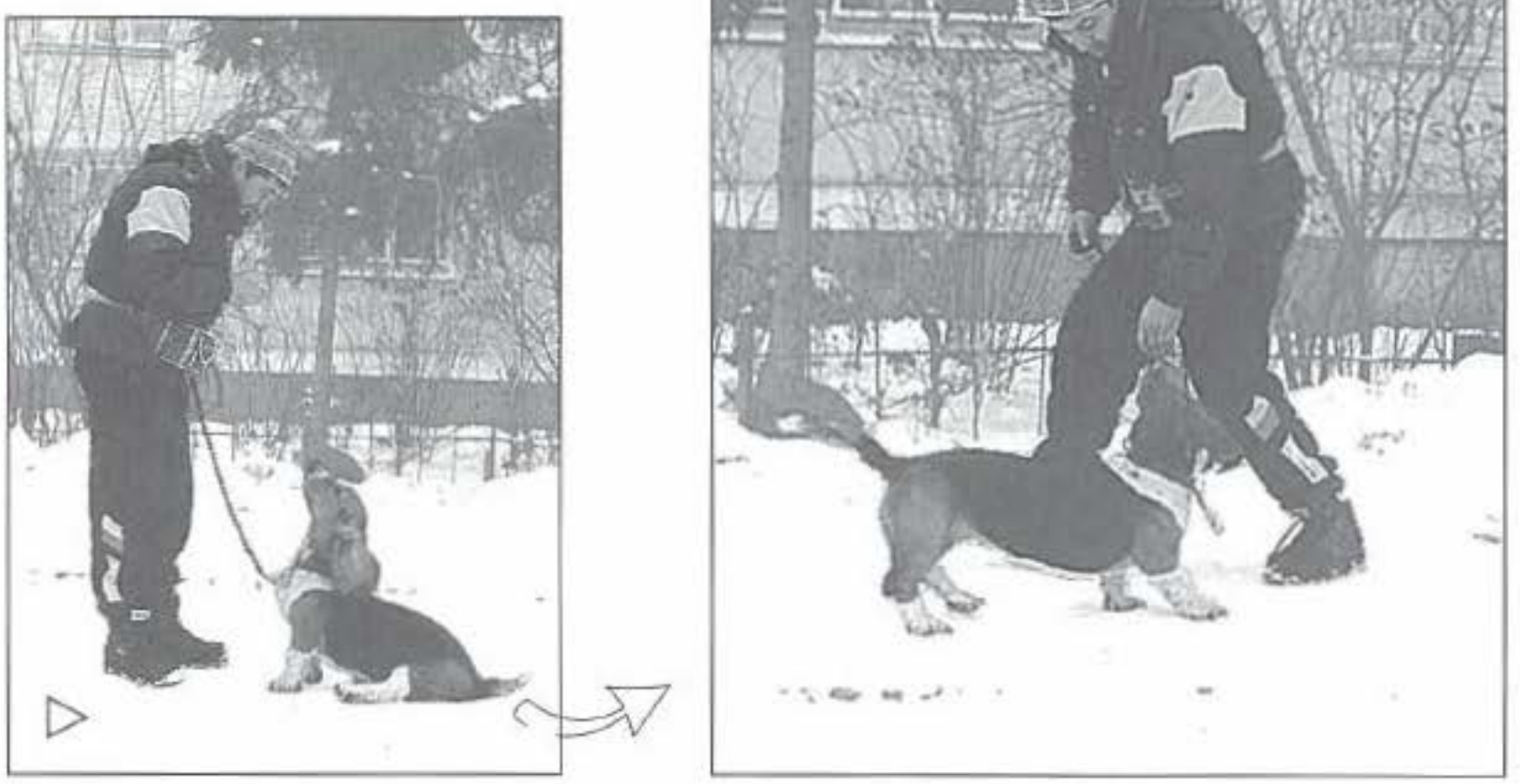

stânga dumneavoastră și depășește cu un cap alinierea, faceți doi pași înainte aducând mâna la șoldul stâng. În felul acesta veți motiva câinele să intre într-o deplasare în PAS. Recompensați imediat câinele. După câteva repetări, introduceți

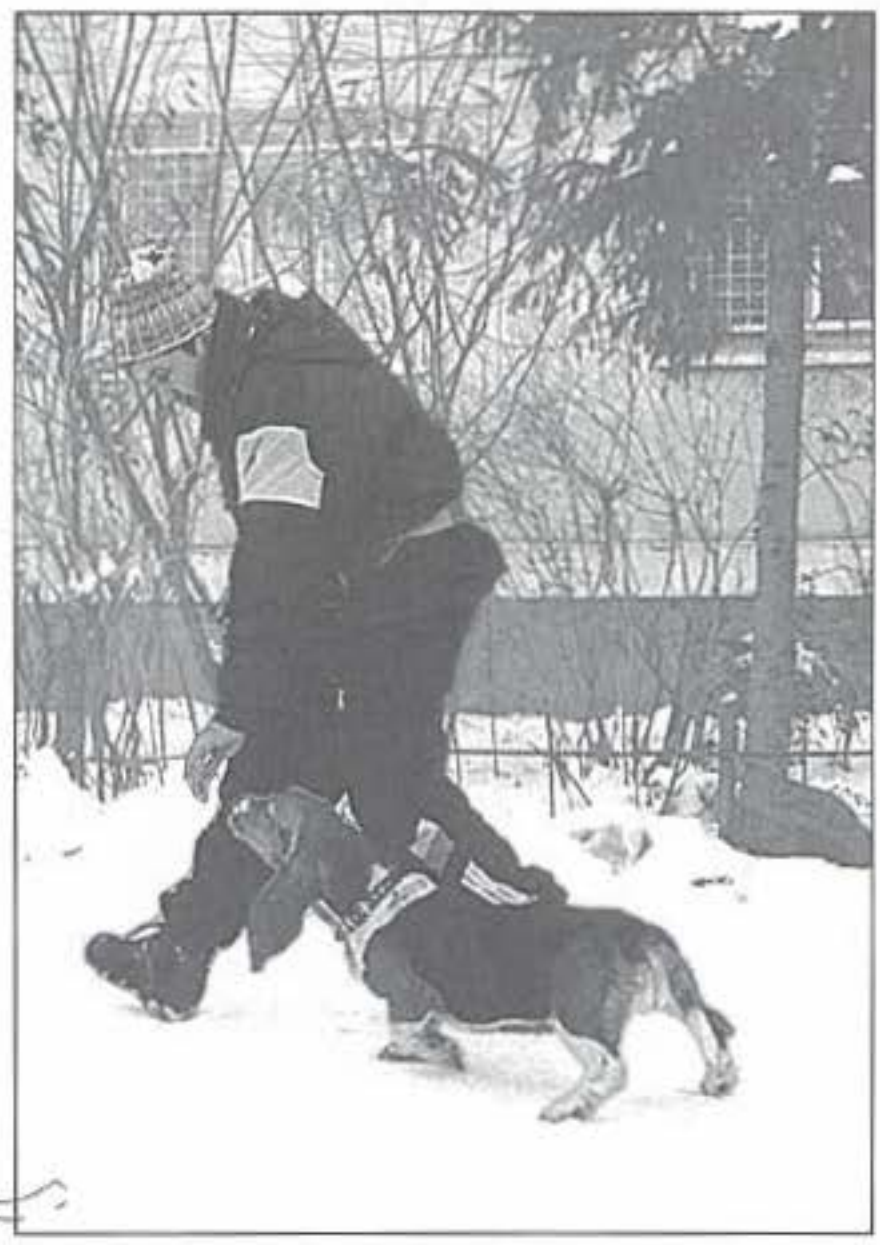

comanda ȘEZI și oferiți recompensa la fiecare execuție corectă. În aproximativ 6-7 zile puteți elimina pașii înapoi și înainte, lăsând câinele să efectueze singur exercițiul. Recompensa se elimină după aproximativ 15 zile, aceasta făcându-se treptat, prin diminuarea cantității de mâncare oferită și prin introducerea unui nou stimulent (mingea, bățul sau cârpa).

Lauda și mângâierea se oferă generos încă de la începutul învățării exercițiului.

După ce câinele execută corect exercițiul, fără a mai fi dependent de mâncare, se pot introduce corecțiile. În general, acestea se aplică progresiv, odată cu introducerea noului stimulent.

APORTUL

Încă de la testarea puilor, aportarea constituie o calitate nativă extrem de apreciată.

Un pui care a testat bine ar trebui ca, mai târziu, să aducă înapoi un obiect aruncat de către dumneavoastră la o distanță de 5-10 metri sau chiar mai mult.

Aportul este un exercițiu utilitar inclus în toate genurile de competiții de dresaj.

În învățarea și perfecționarea acestui exercițiu, câinii aportori nativi sau cu instinct de vânătoare pronunțat vor avea nevoie de o perioadă de lucru mai scurtă.

Pentru învățarea aportării se folosesc trei metode de bază:

- Exploatarea trăsăturii native de aportare. Se folosesc mingea, bățul sau o jucărie preferată
- Motivarea cu mâncare. Câinele va fi recompensat cu mâncare pentru fiecare fragment de exercițiu.
- Aportarea forțată

EXPLOATAREA TRĂSĂTURII NATIVE DE APORTARE

Această metodă se folosește cu succes egal la pui și la adulți.

Scoateți câinele în parc (de preferat să nu fie alți câini prin preajmă) și începeți să-l stimulați cu mingea.

În general, câinii urmăresc bine mingea, o prind, dar nu mai vor să vină înapoi sau, dacă se întorc, nu vor să cedeze mingea. De aceea este

APORTUL FOLOSIND MINGEA

La întoarcere, câinele cedează mingea la picioarele stăpânului

indicat să aveți la dumneavoastră două mingi de același fel (culoare și duritate).

Stimulați puternic câinele cu una din mingi. Când acesta începe să sară pe dumneavoastră încercând să obțină mingea, aruncați-o, strigându-i câinelui APORT!. Acesta va urmări în fugă mingea și o va prinde în gură. Îndată ce a apucat mingea strigați-l pe nume, lăsându-vă pe vine și bătând din palme.

Ceea ce trebuie să învețe câinele pentru început este să se întoarcă la dumneavoastră cu mingea. Când revine la dumneavoastră, mângâiați-l și lăudați-l entuziast, fără însă a arăta vreun interes pentru minge.

Faceți 1-2 pași înapoi, încurajând câinele să vă urmeze. Încercați să luați mingea din gura câinelui. Această mișcare trebuie executată cu blândețe, fără nici cea mai mică urmă de brutalitate. Dacă reușiți, aruncați imediat mingea în aceeași direcție și cam la aceeași distanță, încurajând câinele cu comanda APORT. Revenirea câinelui trebuie încurajată și stimulată așa cum am descris mai înainte.

Bineînțeles, majoritatea câinilor nu vor renunța cu ușurință la posesia mingii. În cazul acesta ar fi o mare greșeală din partea dumneavoastră să încercați recuperarea ei cu forța.

Arătați-i mai degrabă că mingea lui nici nu vă interesează. Faceți 2-3 pași înapoi, scoateți cea de-a doua minge și începeți să o bateți de pământ, încurajându-l să o obțină. Vor fi câini mai dominanți care nu vor renunța nici la mingea lor, încercând să le țină în gură pe amândouă. Mingile fiind de aceeași mărime și imposibil de apucat împreună, câinele, dorind să obțină mingea dumneavoastră, va renunța la a lui.

De îndată ce a renunțat la prima minge, aruncați-i a doua

ÎN LOC DE MINGI SE MAI POT FOLOSI DOUĂ BUCĂȚI DE FURTUN UȘOR

APORTUL FOLOSIND BUCAȚILE DE FURTUN

Câinele renunță la bucata lui de furtun în dorința de a o obține pe cea a stăpânului.

minge într-o direcție opusă aruncărilor precedente. Câinele va urmări mingea aruncată și se va întoarce cu ea, în fugă, către dumneavoastră. La întoarcere, repetați stimularea cu mingea aflată la dumneavoastră, repetând exercițiul.

După 3-4 zile în care lucrați acest exercițiu timp de 10 minute pe zi, câinele va urmări prima minge, iar la revenire ve renunța la ea, anticipând aruncarea celei de-a doua.

Fiecare ședință de lucru se finalizează când dumneavoastră sunteți în posesia ambelor mingi. Ultima minge se obține, întotdeauna, păcălind

câinele că i-o aruncați pe cealaltă.

Acest exercițiu va încuraja câinele să aporteze o seamă de obiecte și să vi le aducă la picioare.

În competițiile de dresaj câinelui i se cere să aporteze un obiect pe care să-l aducă imediat, în linie dreaptă, stăpânului. Ajuns în fața stăpânului, câinele trebuie să execute ȘEZI cu aportul în gură și să-l cedeze atunci când primește comanda LASĂ. Exercițiul se finalizează prin trecerea la picior prin spate (ocolind stăpânul) sau prin față.

Revenind la programul nostru, vom spune că în loc de mingi se mai pot folosi două bucăți de furtun ușor, în lungime de 25-30 cm sau două jucării identice. De asemenea, se pot folosi butucei de aport.

Important! Durata exercițiilor trebuie limitată la maxim 10 minute pe ședință. Finalizați întotdeauna exercițiul înainte de a obosi sau plictisi câinele!

Nu folosiți mingile decât pentru exercițiul de aportare. Abandonarea lor în zona de joacă îl va face pe câine să-și piardă interesul pentru minge în timpul lucrului la aportare.

APORTUL FORMAT ȘI BAZAT PE MOTIVAȚIE

Se lucrează cu mâncare și, de aceea, este de preferat să faceți exercițiul înainte de ora mesei.

Începeți cu câinele în ȘEZI frontal cu comanda AȘTEAPTĂ. Recompensa se află în borsetă. Odată așezat câinele în poziția descrisă mai sus, deschideți-i gura cu mîna stângă, iar cu dreapta oferiți-i obiectul de aport. După ce apucă aportul, mâna stângă rămâne sub maxilarul câinelui, blocându-i

APORTUL BAZAT PE MOTIVAȚIE

Din ȘEZI FRONTAL cu AȘTEAPTĂ, deschideți gura câinelui cu mâna stângă în timp ce cu dreapta îi oferiți obiectul de aport. Mâna stângă rămâne sub maxilarul câinelui, blocându-i mișcarea, iar cu dreapta mângâiați-l timp de 1-2 secunde. Apoi dați comanda LASĂ și luați-i aportul.

mișcarea, iar cu mâna dreaptă mângâiați-l timp de 1-2 secunde, după care dați-i comanda LASĂ și luați-i aportul. Imediat recompensați câinele cu un cubuleț de carne fiartă. Apoi dați-i LIBER și jucați-vă cu el.

Important! Obiectul de aport rămâne în acest timp ascuns la spatele dumneavoastră, până în momentul în care dați comanda ȚINE.

La început, câinele învață să țină aportul pentru 2-3 secunde. Progresiv, veți mări așteptarea cu aportul în gură până la 35-40 de secunde. Când ați ajuns la această performanță, puteți executa același exercițiu poziționând câinele în ȘEZI lateral.

La comanda ȚINE câinele va apuca obiectul de aport cu gura.

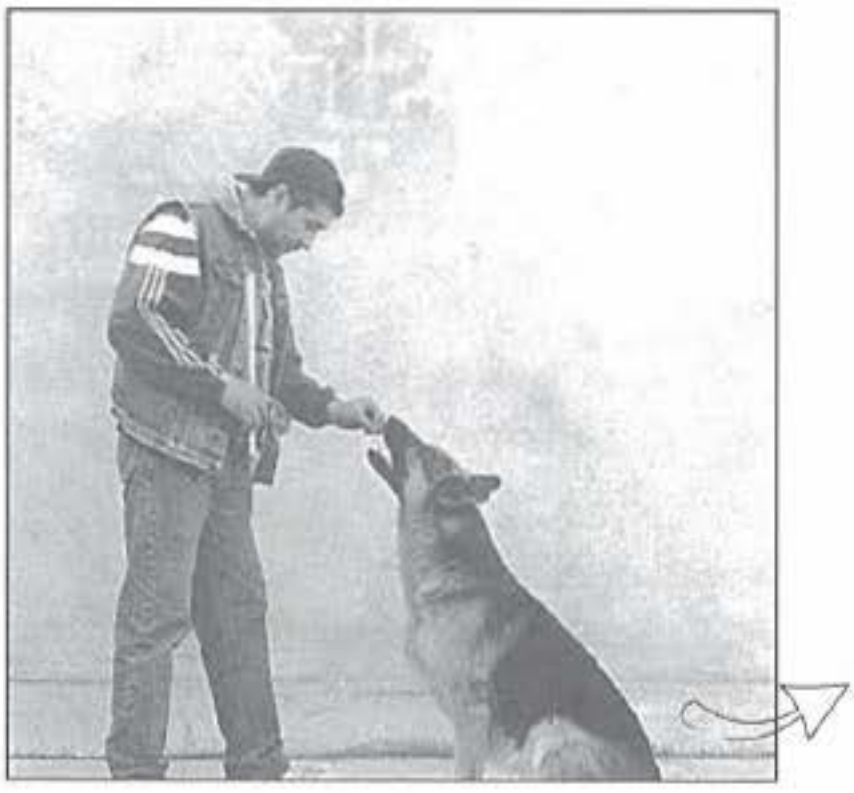

APORTUL BAZAT PE MOTIVAȚIE
Când câinele
a ajuns la 35-40 de secunde
în ȘEZI
cu obiectul în gură,
puteți face același
exercițiu
cu câinele poziționat
în ȘEZI lateral.

Nu renunțați la imobilizarea maxilarului!

Abia atunci când așteptarea în comanda ȚINE durează până la 15-20 de secunde puteți lua mâna dreaptă de sub maxilar, având însă grijă ca atenția câinelui să rămână asupra dumneavoastră.

Atunci când comanda ȚINE va ajunge la 35-40 de secunde de execuție, puteți considera că sunteți gata să treceți la mersul la pas cu obiectul de aport în gură.

Având câinele în ȘEZI lateral, dați-i comanda ȚINE, iar după ce acesta a apucat aportul și îl ține dați-i comanda PAS și faceți un singur pas înainte,

APORTUL BAZAT PE MOTIVAȚIE
Odată realizat exercițiul
de ținere a obiectului,
se poate iniția mersul la pas
cu câinele ținând
aportul în gură
până ce primește comanda LASĂ.

EXERCIȚIUL DE APORT
bazat și format
pe motivație
se poate lucra
și cu alte obiecte

după care dați-i comanda ȘEZI, urmată de comanda LASĂ.

Recompensați câinele și apoi dați-i liber. Repetați exercițiul, mărind progresiv numărul de pași efectuați după comanda PAS. Într-o săptămână ar trebui să puteți parcurge 10-15 pași cu câinele ținând în gură un obiect (același cu care ați lucrat de la început). Recompensa se poate elimina, treptat, după aproximativ 3-4 săptămâni.

REFUZUL DE HRANĂ DE LA PERSOANE STRĂINE

Dintre toate exercițiile de impunere și menținere a disciplinei, refuzul de hrană este de o importanță majoră. Pentru a putea începe pregătirea acestuia, câinele trebuie să cunoască și să răspundă bine la comenzile CULCAT–AȘTEAPTĂ, LIBER și la chemarea la stăpân. De asemenea, mersul la pas cu atenția către stăpân trebuie să facă parte dintre exercițiile deja învățate.

REFUZUL DE HRANĂ DE PE SOL

ETAPA 1

Dați câinelui comanda CULCAT–AȘTEAPTĂ. Așezați-vă pe vine lângă el și repetați comanda AȘTEAPTĂ.

Un asistent
poziționat la 3-4 metri
în față va arunca,
la indicațiile
dumneavoastră,
câte un cremvurști
pe laterala stângă
a câinelui,
la aproximativ un metru,
suficient de aproape
ca să-l tenteze,
dar destul de departe
încât câinele
să nu poată ajunge
la mâncare
decât dacă se ridică.
În momentul
în care câinele întoarce capul
către mâncare,
acoperiți-i ochii cu palma,
prin mișcări repetate,
stânjenitoare pentru câine.
Concomitent,
dați-i comanda de interdicție
FUI, până ce câinele
întoarce capul
către dumneavoastră.

De îndată ce face asta,
lăudați-l cu BRAVO
având însă grijă să rămână
în CULCAT–AȘTEAPTĂ,
iar după 2-3 secunde
dați-i LIBER,
pășind înapoi
și îndepărtându-vă
de mâncare.
Lăudați entuziast câinele și
jucați-vă cu el.

Pe măsură ce câinele
arată dezinteres
față de mâncarea aruncată
în stânga sa, sau are nevoie
din ce în ce mai puțin de
corecție pentru a-și întoarce
capul către dumneavoastră,
cereți asistentului
să arunce cremvurștii
mai aproape de câine,
însă tot în stânga acestuia.

De îndată ce câinele întoarce capul către dumneavoastră, lăudați-l cu BRAVO și apoi dați-i LIBER.

Repetați exercițiul de 2-3 ori pe zi, cu 3-4 aruncări cu mâncare la fiecare repetare, folosind serviciile aceluiași asistent pentru primele 2-3 zile.

În continuare, este neapărat necesar să solicitați ajutorul altcuiva, astfel încât câinele să nu asocieze exercițiul cu o anumită persoană, ci numai cu refuzul de hrană.

Această primă etapă va dura aproximativ 10-12 zile.

ETAPA 2

Cum refuzul de hrană presupune ca, într-un final, câinele să poată fi lăsat în CULCAT, cu stăpânul plecat din zona sa de vizibilitate, și să refuze hrana aruncată de o mână străină, exercițiul va continua cu mărirea distanței dintre câine și stăpân.

Dați câinelui comanda CULCAT-AȘTEAPTĂ și poziționați-vă lateral, la 2-3 pași.

Dacă ați efectuat bine corecțiile în prima fază, însăși aruncarea mâncării către câine îl va face pe acesta să-și întoarcă privirea de la mâncare. În cazul în care aveți de-a face cu un câine mai încăpățânat, întăriți exercițiul folosind comanda FUI.

În cazul în care câinele se întoarce cu capul către mâncare, chiar și după ce a primit interdicția FUI, reluați exercițiul de la început așa cum a fost descris în prima etapă, întrucât reflexul nu a fost format.

Presupunând că exercițiul se derulează bine, întăriți încrederea câinelui, dându-i LIBER de ficare dată când răspunde cu indiferență, păstrând capul întors de la mâncarea aruncată.

Vor fi câini care, datorită corecțiilor aplicate în momentul în care s-au uitat la cremvurștiul aruncat către ei, se vor ridica din CULCAT încercând să evite hrana și, implicit, corecția. Acest lucru nu este o greșeală atât timp cât câinele se culcă la loc.

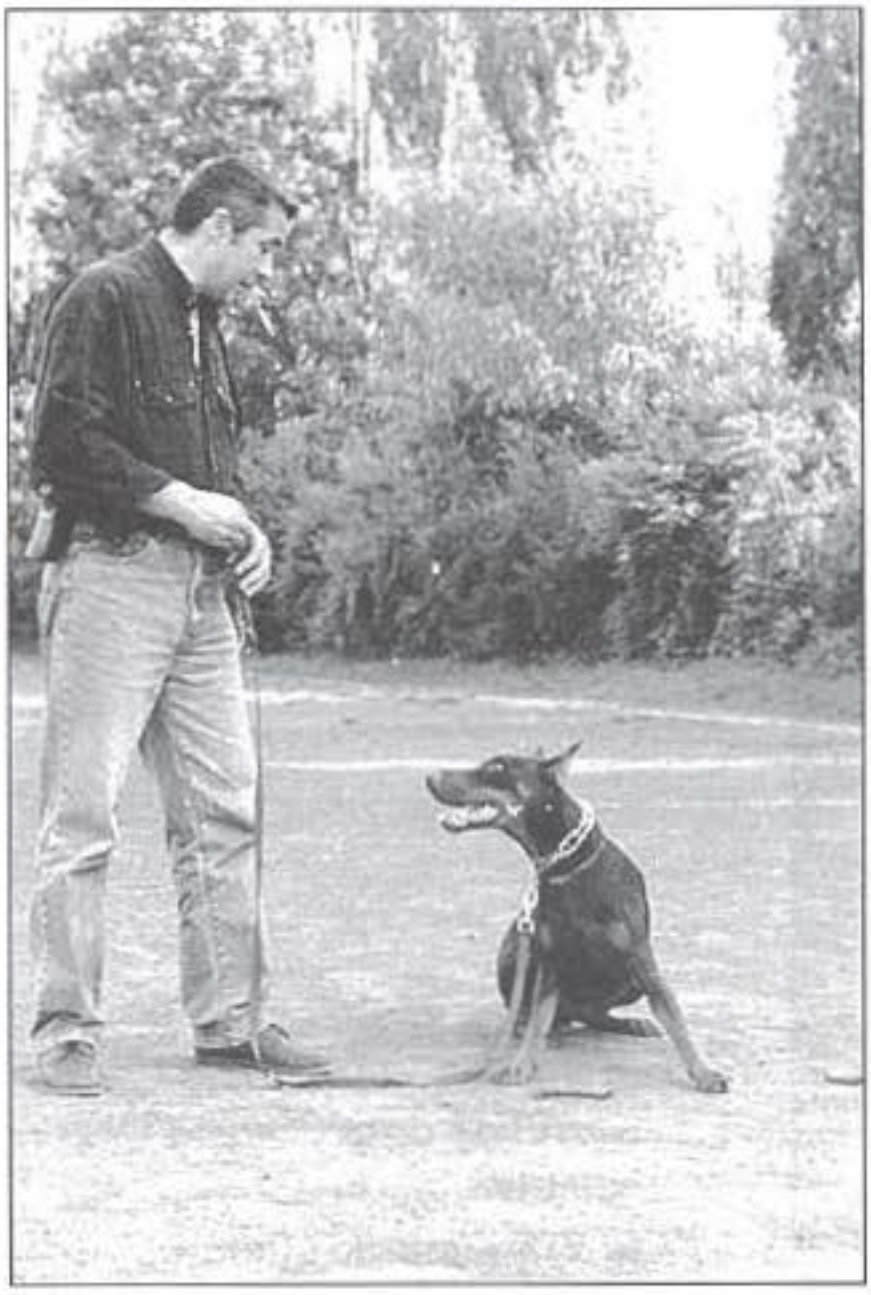

Încurajați câinele
să revină în CULCAT
întărind comanda,
dându-i din nou
CULCAT-AȘTEAPTĂ,
fără însă a-l repune
în locul
din care s-a ridicat.

Această a doua
etapă va dura
10-12 zile, până la
întărirea reflexului
și obținerea
încrederii câinelui.

ETAPA 3

Exercițiul se repetă
în aceeași manieră,
având de data aceasta
câinele
la 4-5 metri de stăpân.

Important!

- Exercițiul trebuie întărit la fiecare 3-4 luni, trecând de fiecare dată câinele prin acest program pentru numai 2-3 zile.
- În acest exercițiu nu se aplică corecții cu zgarda.
- Singura corecție folosită este acoperirea ochilor câinelui cu palma prin mișcări repetate, până ce întoarce capul către dumneavoastră.
- Este de preferat să încurajați câinele să se uite către dumneavoastră și nu către stânga, situație în care nu puteți observa când anume trage cu ochiul către mâncare.
- **Imediat** ce câinele întoarce capul de la mâncare către dreapta, către dumneavoastră, încetați mișcarea de corecție și lăudați-l entuziast, pe un ton plăcut, apoi dați-i LIBER.
- Dacă exercițiul este executat corect, după numai câteva repetări câinele va înțelege, și va alege întoarcerea capului către dreapta.

Până acum am explicat felul în care trebuie formată baza de plecare pentru dobândirea și fixarea reflexului pentru refuzul de hrană de la persoane străine. Formarea și întărirea acestui reflex sunt foarte importante în prevenirea otrăvirii (accidentale sau intenționate) câinelui dumneavoastră. Întrucât hrana poate fi aruncată de pe sol, dar și oferită din mână, vom prezenta acum metoda de formare a reflexului pentru refuzul hranei oferită din mână. Pentru asta, câinele trebuie ca deja să fi trecut cu succes de primele trei etape ale exercițiului prezentate mai sus.

Începeți exercițiul
cu câinele
în CULCAT lateral
în stânga
dumneavoastră.
Un asistent
va arunca cremvurști
în laterala stângă
a câinelui,
iar dumneavoastră
trebuie
să lăudați
refuzul hranei, dezinteresul
manifestat prin întoarcerea
capului
către stăpân.
Dați apoi câinelui
LIBER
și jucați-vă cu el.

Acest exercițiu îl veți face ca bază de pornire pentru fiecare ședință de lucru. În cazul în care câinele trebuie corectat pentru că întoarce capul către mâncare, opriți pregătirea și reluați primele trei etape. Întrucât progresul în dresaj se bazează pe executarea corectă a exercițiilor deja fixate, nu puteți înainta în program până ce reflexele nu sunt bine fixate, mai precis până când câinele nu răspunde bine la exercițiile folosite ca bază de lucru.

Etapa 4

Dați câinelui comanda ȘEZI lateral, cu AȘTEAPTĂ. Rămâneți lângă câine. Asistentul trebuie să se apropie până la 1m de dumneavoastră și câine, să se poziționeze chiar în fața câinelui și să-i ofere acestuia, cu mișcare lentă, un cremvurști. În cazul în care câinele se uită la mâncare, corectați-l acoperindu-i ochii cu palma repetat, până ce întoarce capul către dumneavoastră (așa cum l-ați corectat anterior pentru refuzul de hrană de pe sol). Imediat ce câinele întoarce capul de la mâncare, dați-i LIBER și lăudați-l entuziast. La primele 2-3 încercări, asistentul dumneavoastră oferă mâncarea oprindu-se la 30-40 cm de capul câinelui. Pe măsură ce răspunsul este mai bun și mai prompt, se poate apropia până la 5-10 cm de capul câinelui. Împins în extremă, un câine care răspunde bine va întoarce capul nefiresc de mult către dreapta. Lauda și bucuria manifestate dumneavoastră trebuie să fie pe măsura reușitei câinelui. Nu lucrați mai mult de 4-5 repetări pe zi la acest exercițiu.

După 8-10 zile
de repetări
cu un răspuns foarte bun,
puteți mări
distanța dintre
dumneavoastră și câine,
păstrând
însă în continuare
lesa în mână.

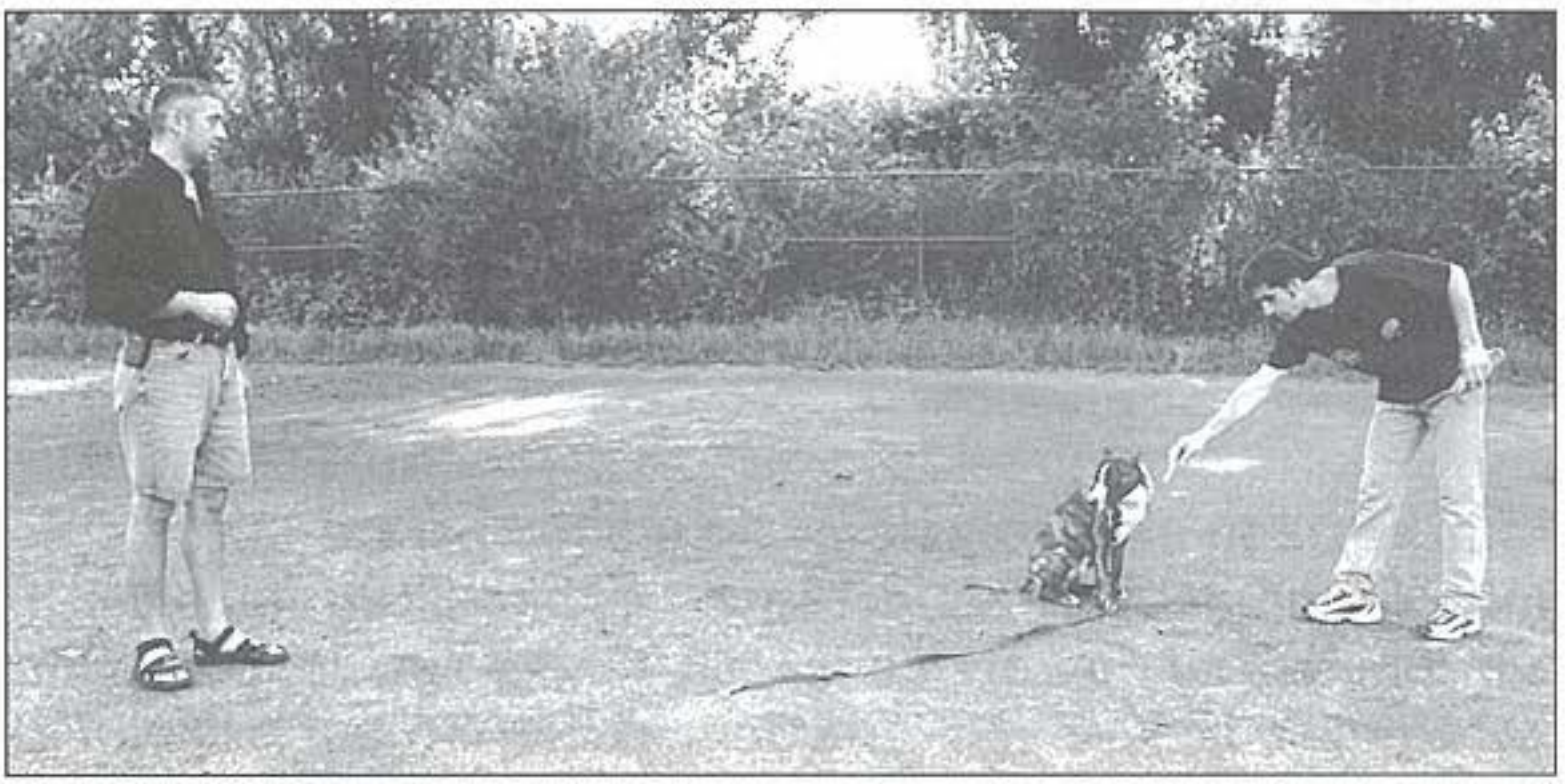

După alte 8-10 zile,
timp în care câinele face progrese,
puteți relua exercițiul,
de data asta însă cu lesa aruncată pe sol.
Pe măsură ce câinele are un răspuns bun,
adică interdicția verbală FUI are efect
și câinele întoarce capul dinspre mâncare
înspre dumneavoastră, puteți mări distanța
cu 1-2 m în fiecare zi.
Acest exercițiu va duce, în faza sa finală,
la refuzul hranei, chiar atunci când dumneavoastră
nu sunteți prezent
în câmpul vizual al câinelui.

Ajunși la acest nivel de lucru, următoarea etapă este să obișnuiți câinele să nu ia hrană de pe jos.

Mai întâi mergeți cu câinele în comanda PAS și, chiar în fața câinelui, un asistent va arunca mâncarea. Dacă totul a fost lucrat cu atenție, câinele ar trebui să nu acorde nici o atenție mâncării, ba chiar să o ocolească.

În cazul în care câinele arată interes pentru bucățile de mâncare aruncate pe sol, corectați-l cu interdicția verbală FUI, concomitent cu aplicarea unei corecții din zgardă. De îndată ce câinele ridică privirea către dumneavoastră sau cel puțin își întoarce privirea de la mâncare, lăudați-l cu BRAVO pe un ton plăcut, însă continuați să mergeți în comanda PAS.

Important! Asistentul dumneavoastră trebuie să arunce un număr de 8-10 cremvurști, astfel încât câinele să vadă fiecare bucată aruncată.

După 5-6 zile de repetări, exercițiul se poate întări mergând cu câinele în lesă, cu comanda PAS, pe un teren nou pe care în prealabil au fost aruncați cremvurști a căror poziție în teren o cunoașteți.

SĂRITURI PESTE OBSTACOLE

Săriturile peste obstacol reprezintă o parte integrantă a dresajului de companie, utilitar și a celui competițional. Din punct de vedere al dresajului de companie, aceste sărituri sunt o modalitate de a relaxa câinele și de adânci spiritul de echipă.

Pregătirea săriturilor poate fi începută încă de la vârsta de 11-12 săptămâni, când puiul poate să sară peste o țeavă din plastic pusă pe sol, recompensat pe partea cealaltă cu puțină mâncare. În acest exercițiu nu este atât de importantă săritura în sine cât sincronizarea pașilor astfel încât, după două-trei încercări, puiul să evite în goana lui după mâncare să mai calce pe țeava de plastic.

Important! Țeava de plastic nu se fixează pe sol, ci doar se așează astfel încât dea puiului o senzație neplăcută atunci când pășește pe ea.

Când obțineți un rezultat bun la acest exercițiu, puteți plasa încă două țevi din plastic la 30-40 cm una de cealaltă, stimulând puiul cu mâncare și obligându-l astfel să țină cont de toate trei, coordonându-și pașii.

Pentru primele exerciții, obstacolele nu trebuie să depășească înălțimea cotului picioarelor din față ale câinelui. Efortul săriturii peste obstacol trebuie să fie minim, iar aterizarea după săritură ușor de suportat pentru articulațiile încă imature. Săriturile peste obstacole de 80-100 cm înălțime pot fi efectuate numai de câinii ce au depășit vârsta de 1 an.

În cazul unui adult, înaintea pregătirii săriturilor peste obstacole, câinele trebuie să răspundă la comenzile ȘEZI, CULCAT, PAS și AȘTEAPTĂ.

Poziționați câinele în ȘEZI-AȘTEAPTĂ
la 20-30 cm de obstacol.
Păşind peste obstacol,
arătați-i mâncarea sau mingea
de partea cealaltă
a obstacolului.
Dacă a fost stimulat puternic,
câinele nu va ezita și va sări.

După ce ați stimulat puternic
câinele, săriți obstacolul odată cu
el, în urma comenzii verbale HOP!

Acum puteți începe săriturile:
dumneavoastră alergând
pe lângă obstacol, iar câinele
sărind pe mijlocul acestuia.

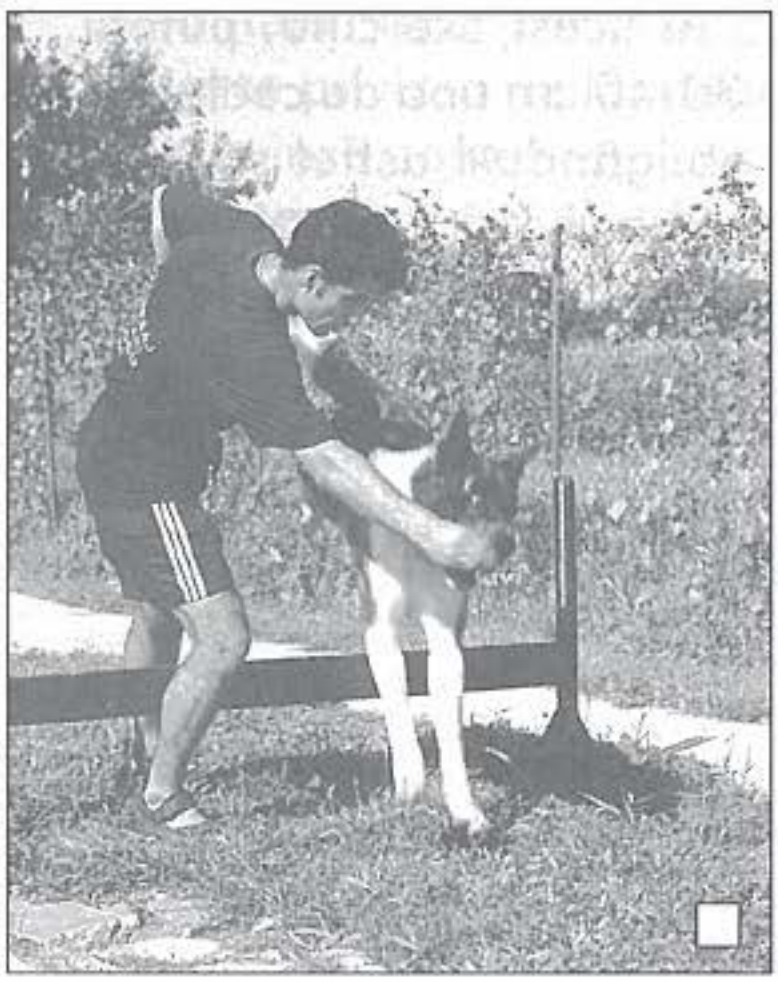

Ziua 1. Săriturile peste obstacol încep stimulând puternic câinele cu minge sau mâncare în zona în care se află obstacolul. Poziționați câinele în ȘEZI-AȘTEAPTĂ la aproximativ 20-30 cm de obstacol cu fața către acesta. Păşind cu un picior peste obstacol, stimulați-l arătându-i mâncarea sau mingea de partea cealaltă a obstacolului. Dacă a fost stimulat puternic, câinele nu va ezita și va sări obstacolul dorind posesia stimulentului. Repetați acest exercițiu de 3-4 ori în prima ședință.

Ziua 2. Dupa ce ați stimulat puternic câinele, săriți obstacolul odată cu el, în urma comenzii verbale HOP.

După câteva zile, în funcție de ușurința cu care câinele sare obstacolul, puteți începe să înălțați obstacolul cu aproximativ 10 cm pe zi, până ce ajungeți la 90-100 cm.

SĂRITURI
PESTE OBSTACOLE
La palisadă, controlați mișcările câinelui folosind lesa atașată zgărzii.

După săritură lăudați-l entuziast și recompensați-l cu mâncare sau minge. Sunt suficiente 3-4 repetări în cadrul acestei ședințe.

NU UITAȚI! Fiecare ședință de lucru trebuie să se încheie într-o notă pozitivă, cu un succes al câinelui.

Ziua 3. Dacă ați efectuat corect exercițiile, ar trebui ca acum să puteți începe săriturile: dumneavoastră alergând pe lângă obstacol, iar câinele sărind pe mijlocul acestuia.

Important! La fel ca și la exercițiile anterioare, 3-4 repetări sunt suficiente.

De asemenea, este bine de știut că din acest moment recompensa începe să se acorde intermintent.

În funcție de ușurința cu care câinele sare obstacolul, puteți începe să înălțați obstacolul cu aproximativ 10 cm pe zi, până ce ajungeți la 90-100 cm.

În cazul în care aveți posibilitatea folosirii unor obstacole de gen militar (palisadă, bârnă), folosind același gen de stimulare, puteți introduce în program obstacole de înălțimi și forme noi.

La palisadă, dacă câinele nu urcă numai pentru stimulent, vă puteți așeza de partea cealaltă a palisadei, urcându-vă pe aceasta, astfel încât câinele să vă poată vedea, ceea ce îi va mări considerabil interesul. Totodată, puteți controla mișcările câinelui folosind lesa atașată zgărzii. Lesa trebuie să stea pe palisadă, și nu în laterala ei. În momentul săriturii câinelui, strângeți lesa rapid pentru a evita o eventuală împiedicare a câinelui.

La mersul pe bârnă câinele poate fi stimulat cu mâncare la urcarea pe bârnă, sau poate fi pur și simplu ridicat în brațe și așezat pe bârnă, după care este alimentat continuu și mângâiat.

Dacă arată teamă, nu-l forțați să meargă; după câteva secunde de recompensare și mângâiere, îl luați în brațe și îl repuneți pe sol. Aici dați-i LIBER și jucați-vă entuziast cu el. După 2-3 minute, refaceți exercițiul și numai după ce câinele se relaxează puteți trece la mersul pe bârnă.

Recompensați-l la fiecare doi pași, iar la coborârea de pe bârnă, aveți mare grijă să nu sară.

SĂRITURI
PESTE OBSTACOLE
La coborârea câinelui pe bârnă, aveți mare grijă să nu sară.

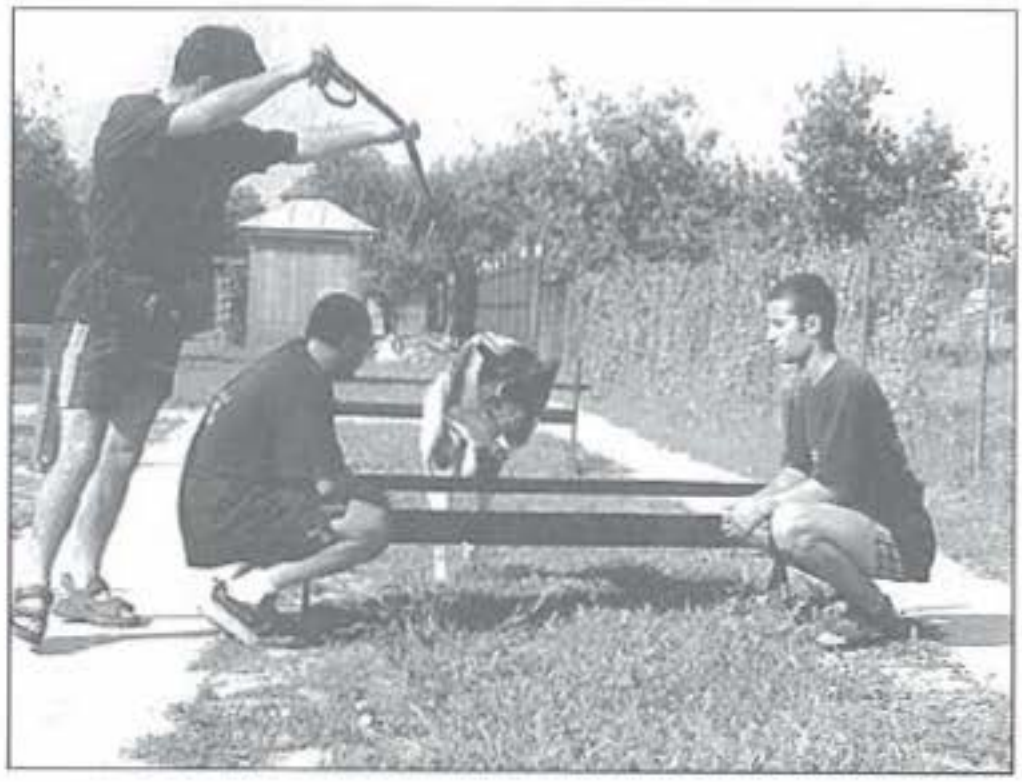

Pregătirea
săriturilor peste
mâna, piciorul,
sau chiar peste
spatele stăpânului
se face
folosindu-vă
de obstacolele pe
care câinele
le cunoaște deja.
Începeți cu primul
obstacol,
cel mai puțin înalt,
în lateralele căruia
poziționați
doi asistenți.
Efectuați 3-4 sărituri
cu câinele printre
cei doi asistenți,
după care aceștia
își unesc palmele
la înălțimea
obstacolului.
Inițial,
câinele va sări
având asistenții în
spatele obstacolului,
iar după una-două
reușite, câinele
este pus să sară
având asistenții
în fața obstacolului.
După 3-4 repetări,
înlăturați obstacolul
(câinele nu ar trebui
să vadă această
mișcare) și puneți
câinele să sară
doar peste mâini.

Folosind aceeași tehnică, puteți trece la obstacolul de înalțime 90-100cm, cu un asistent ghemuit în spatele acestuia. După 3-4 sărituri puteți renunța la obstacol, câinele sărind direct peste spatele asistentului dumneavoastră.

În acest moment
câinele poate începe
să învețe
săritura peste spatele
stăpânului.
După ce dați
câinelui comanda
ȘEZI-AȘTEAPTĂ
în fața obstacolului,
poziționați-vă
ușor ghemuit în spatele
sau în fața obstacolului,
lipit de acesta.
Odată cu comanda
verbală HOP,
atrageți atenția câinelui
bătându-vă
cu palma pe spate.
După 3-4 repetări,
eliminați obstacolul.

Același gen de pregătire
se face
și pentru săritura
peste picior.

PROBLEME DE COMPORTAMENT

AGRESIVITATEA CANINĂ

Una dintre devierile de comportament pe care le pot manifesta câinii este agresivitatea. Pentru a recunoaște sau a preveni apariția unei asemenea devieri de comportament trebuie ca agresivitatea câinelui, în general, să fie pe deplin înțeleasă.

Stările de agresivitate diferă, în primul rând, prin originea lor. Astfel, agresivitatea dominantă este transmisă genetic, iar agresivitatea între masculi este strâns legată de echilibrul hormonal.

Alte forme de agresivitate pot fi generate de mediul înconjurător, de obiecte aflate în mișcare, de stări de spirit sau chiar pot fi dobândite prin programe de dresaj specializate.

Chiar și în aceste cazuri, stările de agresivitate sunt strâns legate de nivelul și limita de stres precum și de gradul de excitație nervoasă a câinelui. Agresivitatea unui câine nu se manifestă neapărat prin atac direct, cu mușcături sângeroase, cu toate că, în cazuri extreme, se ajunge și la așa ceva.

Agresivitatea poate îmbrăca forme subtile, desprinse dintr-un ritual de comunicare și avertizare ce se concretizează în expresii faciale, poziții ale corpului, lătrat, mârâit ori privire intensă și fixă.

Starea de agresivitate poate fi declanșată ofensiv sau defensiv. Câinii pot alerga după o persoană sau un animal și să muște (agresivitate ofensivă) sau pot să fugă de o persoană sau de un animal și, încolțiți fiind, să muște defensiv.

Agresivitatea este influențată de sex, vârstă, talie, echilibru hormonal, teritoriu, spațiu personal, poziția ierarhică în grupă și de experiențele trăite anterior.

Confruntările agresive, chiar sângeroase, pot lua forma unei competiții: lupta pentru mâncare, teritoriu, cuib sau rivalitatea stârnită de prezența unei femele în călduri. Aceste confruntări reprezintă pentru combatanți o oportunitate de a-și valorifica potențialul genetic în scopul supraviețuirii și perpetuării speciei.

O enumerare a stărilor de agresivitate cu origini diferite se prezintă astfel:

- Agresivitate dominantă
- Agresivitate posesivă (include agresivitatea competitivă)
- Agresivitate din frică (include agresivitatea generată de durere)
- Agresivitate protectivă (include agresivitatea teritorială și agresivitatea maternă)
- Agresivitate între masculi
- Agresivitate din instinct de vânătoare
- Agresivitate învățată
- Agresivitate idiopatică
- Agresivitate în joacă

PROXTU

LIMBAJUL TRUPULUI - CÂINI CU COMPORTAMENT DOMINANT

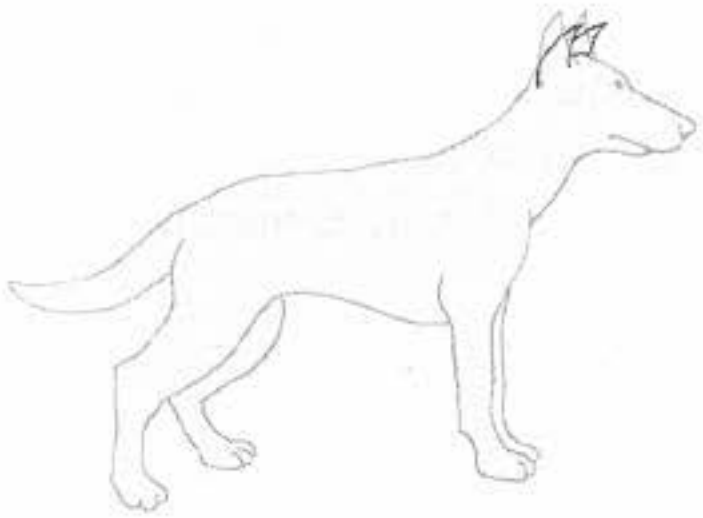

Urechile îndreptate înainte: atenție

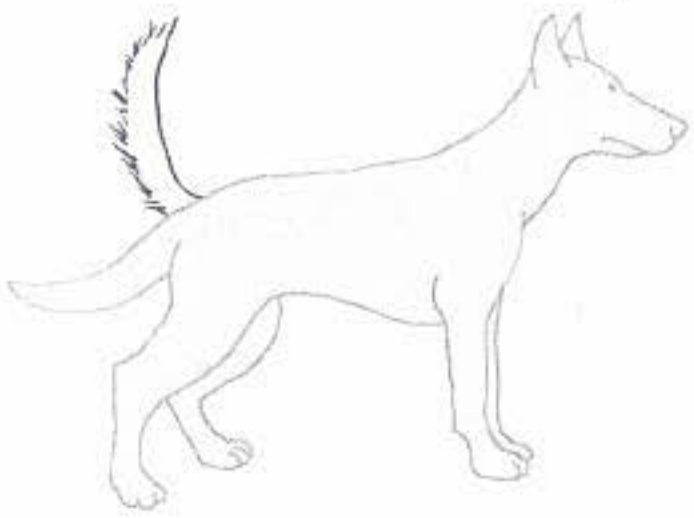

Coada sus: poate fi o provocare, dar și un semn de bucurie

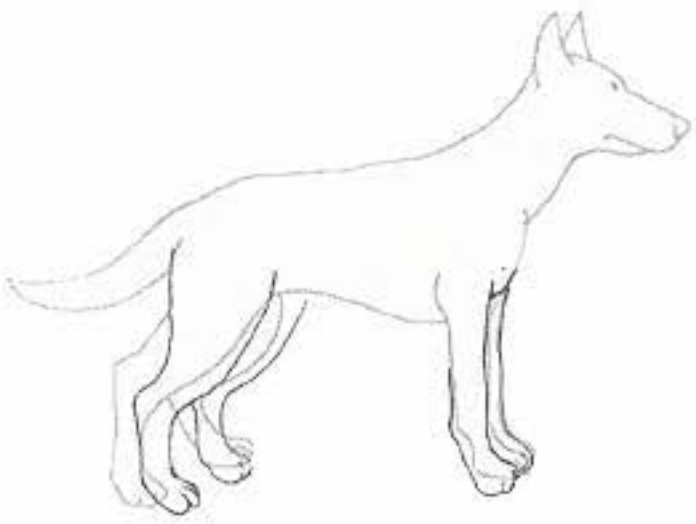

Câinele se înalță pe picioare: semn al încordării interioare

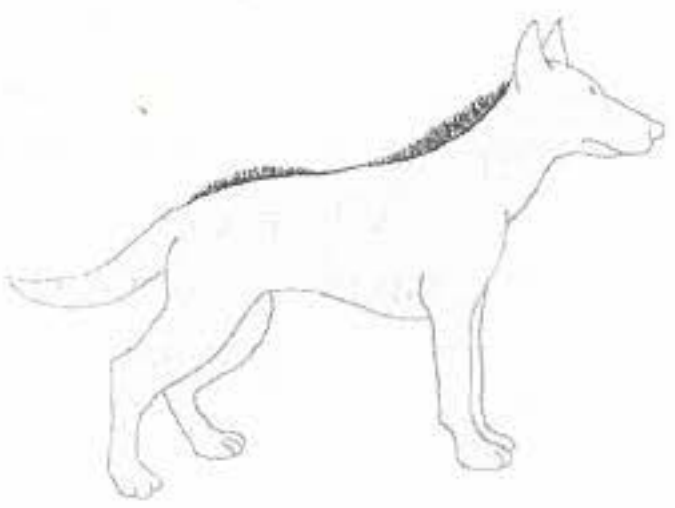

Părul ridicat pe spate: poate semnifica atât încrederea în sine cât și nesiguranța provocată de teamă.

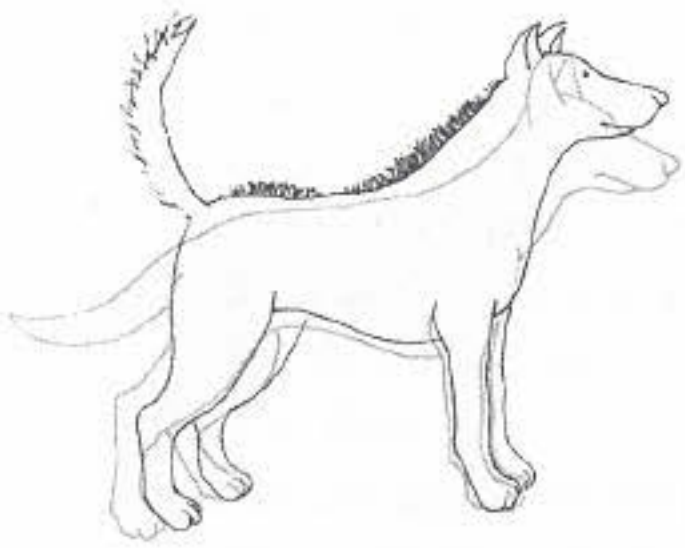

Câinele semnalează intenția de agresivitate: nasul și coada sus, coama ridicată, „fac impresie"

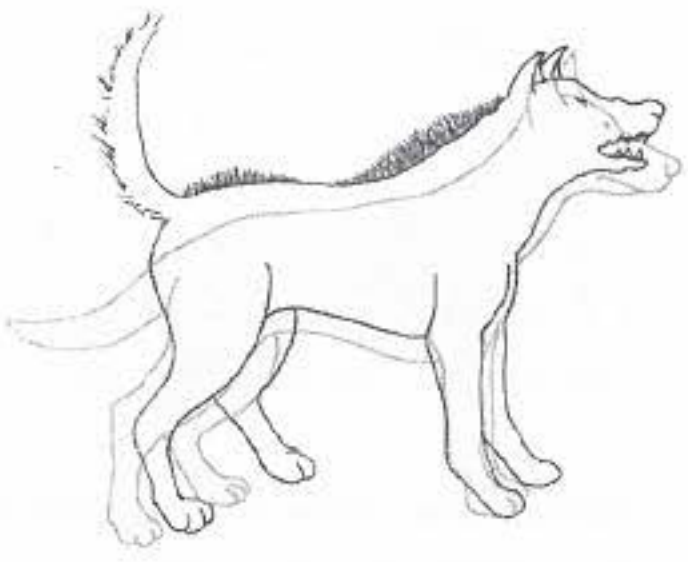

Expunerea colților și mârâitul sunt o amenințare, dar pot sluji evitării luptei, dacă adversarul dă semne de cedare.

Câinii au evoluat din lupi , iar comportamentul lor general și organizarea în grupă sunt similare comportamentului și organizării lupilor. Așa cum am arătat într-un alt capitol, câinii trăiesc în adevărate „structuri sociale", ce implică un conducător care se află în vârful ierarhiei de grupă și subordonați, cu un statut inferior.

Predispoziția genetică a câinelui îl împinge pe acesta să-și caute locul în ierarhia de grupă, fapt ce se realizează și menține printr-un joc al mesajelor de dominare sau subordonare între membrii aceleiași grupe.

Câinele cel mai dominant din grupă este cel care își exercită influența și autoritatea asupra tuturor celorlalți membri ai grupei. Între subordonații acestuia, la fiecare doi membri ai grupei, se formează o relație asemănătoare, bazată pe dominare/subordonare, în funcție de poziția ierarhică.

Agresivitatea dominantă apare atunci când un câine cu o poziție ierarhic superioară simte că este provocat ori că este pe cale să-și piardă controlul asupra unuia dintre subordonați. De aceea, câinele care a dobândit o poziție superioară față de unul sau mai mulți dintre membrii familiei umane poate reacționa agresiv atunci când un membru al familiei (considerat de câine ca fiindu-i subordonat) se apropie de el când se odihnește, mănâncă, sau când acea persoană îl fixează cu privirea, îi aplică o presiune fizică asupra capului sau corpului, ori îl ridică de la sol.

În situații de acest gen, câinele dominant își va semnala intenția de agresivitate prin diferite poziții ale corpului, expresii faciale sau vocalizări. Dacă persoana respectivă nu se retrage sau nu semnalează subordonarea, câinele, într-o agresivitate escaladată, poate ataca violent. Persoana atacată poate considera atacul ca fiind neprovocat, dar asta numai pentru că nu a recunoscut semnalele care l-au precedat. Pe lângă semnalele date de poziția corpului, expresia facială, mârâit sau lătrat, câinele își mai poate manifesta caracterul dominant și agresivitatea dominantă prin: blocarea accesului

prin casă (culcându-se în hol sau la intrarea în camere), limitarea accesului la fotoliu, canapea sau pat (locul preferat al câinelui), insistența cu care cere să fie mângâiat sau să fie scos afară. Câinii dominanți pot deveni agresivi dacă sunt deranjați din somn, dacă li se impun reguli de disciplină, dacă sunt luați în brațe, periați, mângâiați sau, așa cum am menționat mai înainte, priviți cu insistență. Ei pot deveni posesivi până la agresivitate asupra mâncării, jucăriilor, locului sau chiar persoanei preferate.

Un câine cu o personalitate dominantă poate deveni o problemă pentru stăpânii care, din lipsă de cunoștințe, nu reușesc să păstreze controlul asupra lui.

Dacă ați recunoscut în cele descrise mai înainte manifestări ale câinelui dumneavoastră, iată ce aveți de făcut pentru a recâștiga poziția de autoritate:

1.Observați care dintre acțiunile dumneavoastră par să declanșeze pornirea agresivă a câinelui. Evitați aceste acțiuni până când sunteți sigur că aveți control asupra câinelui.

2.Dobândirea autorității asupra câinelui se realizează cel mai rapid prin începerea unui program de dresaj, acesta urmând să fie realizat de către o persoană dominantă a familiei (recunoscută de câine ca fiindu-i superioară ierarhic). Dacă nimeni din familie nu s-a impus încă în fața câinelui, atunci aveți nevoie de serviciile unui dresor profesionist.

În cazul în care există o persoană pe care câinele o respectă, aceasta este cea care trebuie să înceapă programul de dresaj. Abia când rezultatele sunt îmbucurătoare, programul poate fi început și de o altă persoană din familie.

Pe durata programului, recompensele de orice natură sunt acordate numai condiționat de executarea unui exercițiu.

Exemplu: câinele vine și vă împinge mâna cu botul, cerând să fie mângâiat. Comandați-i ȘEZI sau CULCAT și mângâiați-l pentru 2-3 secunde numai dacă execută corect.

Programul de dresaj trebuie să includă ȘEZI, CULCAT și comanda AȘTEAPTĂ.

Accesul câinelui în casă trebuie limitat și controlat.

Ca pedeapsă se recomandă ignorarea câinelui când latră, împinge cu botul, vă linge.

Limbajul Trupului - Câini cu comportament defensiv

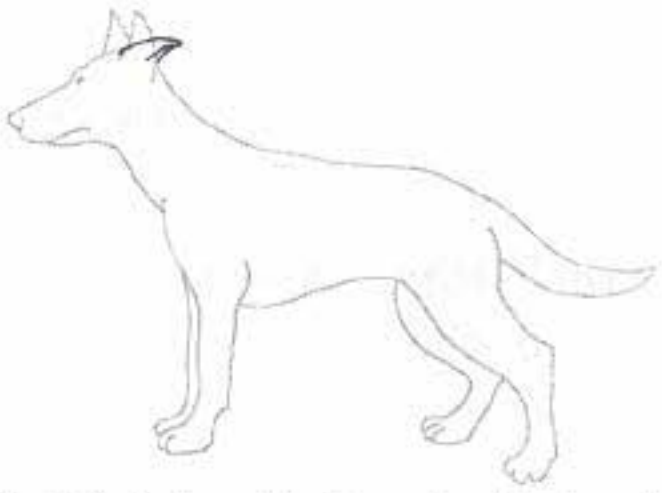

Urechile îndreptate înapoi: câinele este nesigur, stânjenit.

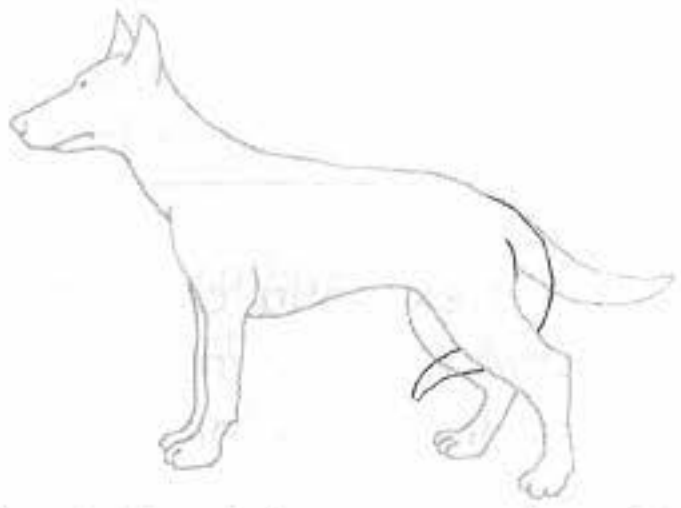

Coada între picioare: comportament defensiv, stare apropiată de nesiguranță și teamă.

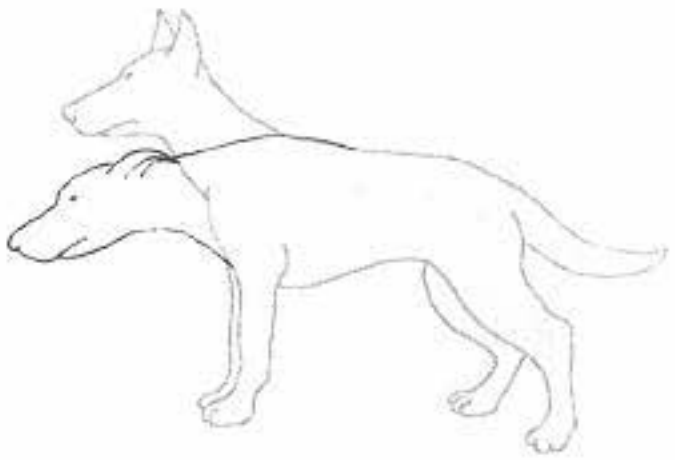

Câinele lasă botul în jos, făcând o „plecăciune": arată că nu are pretenții de autoritate.

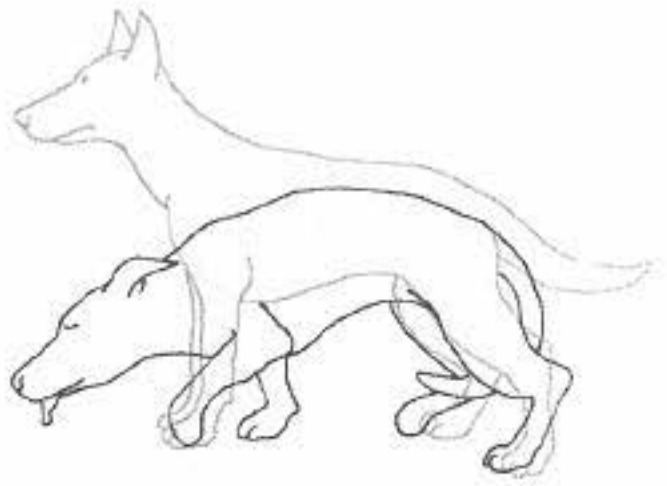

Aspect general de subordonare: câinele merge cu labele îndoite, poate să lingă în aer sau să stropească puțină urină, privește în jos.

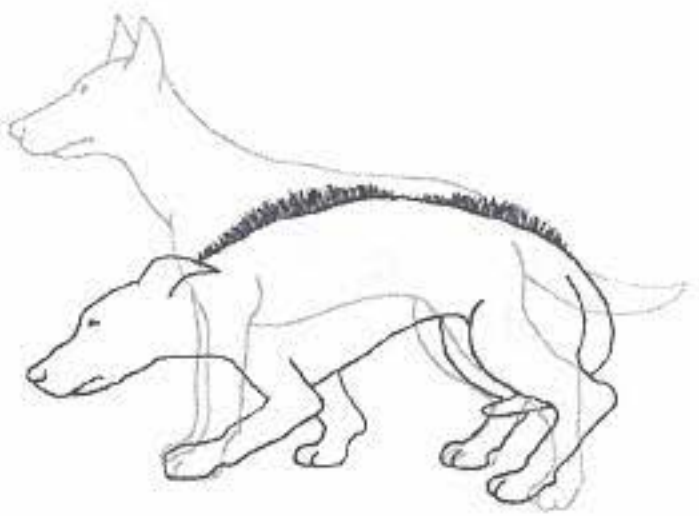

Adeseori, în ciuda marii nesiguranțe, câinele „este nevoit" să „amenințe" ridicând coama.

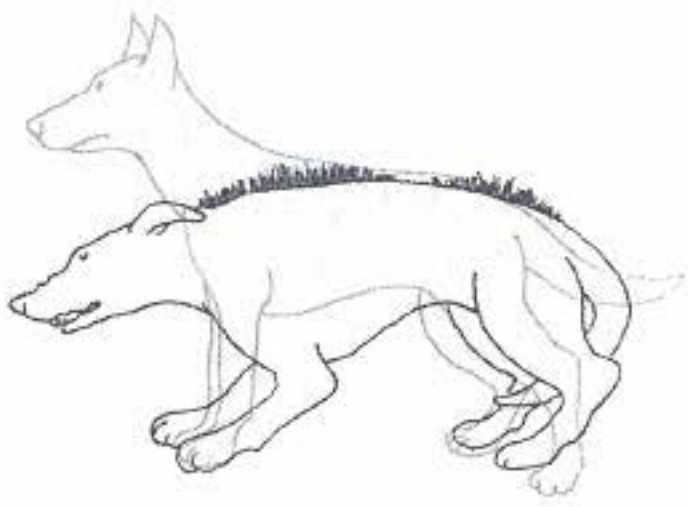

Teama accentuată și mușcatul stau laolaltă. Frica poate fi deseori acompaniată de un atac defensiv.

În nici un caz nu bateți câinele.

Pentru câinii deosebit de agresivi vă recomand lucrul exercițiilor de dresaj folosind botniță, halty sau să apelați la serviciile unui profesionist.

AGRESIVITATEA CĂTRE STĂPÂN

Cu excepția câtorva cazuri de agresivitate provocată de teamă sau durere, în general membrii familiei sunt agresați de către câinii lor dintr-o pornire dominantă.

Prevenirea apariției unui astfel de comportament se poate face încă de la selectarea puiului. Evitați puii cu trăsături dominante puternice. De asemenea, evitați puii proveniți din părinți cu agresivitate dominantă.

Evitați inițierea jocurilor cu cârpa. Acestea nu fac altceva decât să mărească gradul de excitabilitate, dorința de competiție fizică și agresivitatea dominantă. Începeți programul de predresaj îndată ce ați obținut puiul, folosind mâncarea ca motivație.

Important! Nu uitați **regula numărul 1**: puiul trebuie să lucreze pentru atenție, mângâiere și laudă (să vină la

chemare, să execute ȘEZI etc.) La pui nu insistați pe așteptare! Condiționați puiul să vă accepte ca superior și conducător de grupă.

Câinele care se repede la stăpân face asta, în majoritatea cazurilor, pentru că își simte amenințată poziția ierarhică.

Din acest motiv, programul de corectare a unui astfel de comportament tratează în primul rând relația stăpân–câine sau familie–câine.

De acum înainte, nimic nu mai este „gratis"!

Programul de corectare va fi executat, pas cu pas, după cum urmează:

• Câinele nu va avea acces în pat, pe fotolii sau canapele. Dacă atingerea provoacă agresivitate din partea câinelui, lăsați atașată permanent de zgardă o lesă scurtă (50-60 cm) astfel încât să-l puteți controla fără a-l atinge. Dacă tentativa de a-l da jos de unde s-a instalat (pat, fotoliu sau canapea) provoacă reacții agresive și riscați un atac, atunci așteptați să renunțe singur și, ulterior, interziceți-i accesul în camerele respective.

• Evitați să repetați situații care, anterior, au generat agresivitatea. Pentru a obliga câinele să reevalueze relația cu dumneavoastră, luați-i toate jucăriile și chiar și pătura. Mesajul unui astfel de gest va fi: o nouă ordine e pe cale să se instaureze.

• Ignorați câinele în totalitate, nu-i pronunțați numele, nu vă uitați către el. Când vine către dumneavoastră cerșind mângâiere, ridicați-vă și părăsiți locul. Evitați situațiile în care câinele vine și se cuibărește lângă dumneavoastră, atingându-vă, gest care nu este altceva decât un fel de „autorecompensare". Nu permiteți acest lucru.

După două-trei zile de indiferență se poate începe programul de dresaj. La început folosiți mâncarea drept stimulent, iar după două-trei zile eliminați progresiv mâncarea și înlocuiți-o cu laude și mângâieri. De acum înainte, câinele va fi atins, mângâiat, lăudat numai după executarea unei comenzi. Mângâierea se acordă pentru maxim 3 secunde.

• Câinele nu mai are voie să iasă și să intre primul pe ușă. Dacă face acest lucru, porniți în sens opus fără să-i dați

satisfacția de a fi el acela care stabilește direcția de mers și ordinea ierarhică. De câte ori sunteți pe cale de a intra sau de a ieși de undeva cereți câinelui ȘEZI–AȘTEAPTĂ, după care treceți dumneavoastră primul, iar după două–trei secunde chemați-l și pe el.

• Nu lăsați câinele să tragă în lesă pe stradă și nici să stabilească direcția de mers. Cum încearcă să o ia înainte, întoarceți-vă în direcția opusă strigându-l pe nume. Lesa folosită la acest exercițiu poate fi de 2-5 metri lungime.

• La ora de masă, mâncarea se oferă numai după ce câinele execută ȘEZI–AȘTEAPTĂ.

• Nu lăsați prin casă nici o jucărie sau minge și nici un os. Mingea se poate oferi numai după executarea unei comenzi. Joaca va fi inițiată de către dumneavoastră și tot dumneavoastră veți finaliza jocul, lăsând mingea și părăsind încăperea.

Repet! Regulile stabilite în acest program trebuie respectate de către toți membrii familiei.

AGRESIVITATEA CĂTRE ALȚI CÂINI

Câinii care își manifestă agresivitatea atacând alți câini au unele trăsături specifice:

- au manifestări dominante în relația cu stăpânul
- nu au fost socializați cu alți câini în perioada critică de socializare
- au fost atacați de alți câini
- au fost exemplare dominante în cuib
- au limita de stres coborâtă
- manifestă gelozie în apropierea stăpânului

În majoritatea cazurilor, luptele dintre câini sunt provocate de nerespectarea limitelor de teritoriu. Limita de teritoriu este, în mod normal, marcată prin urinare.

Odată cu delimitarea teritoriului vine și necesitatea de a-l proteja. Din acest motiv este de preferat să nu lăsați câinele

să marcheze toată strada, evitând astfel nevoia de a provoca la tot pasul lupte pentru protecția teritoriului. Stabiliți un singur loc pentru urinare și nu permiteți câinelui să „ude" în altă parte. Totodată, începeți un program de dresaj care trebuie să includă chemarea AICI, comanda ȘEZI cu AȘTEAPTĂ și CULCAT cu AȘTEAPTĂ.

După formarea reflexelor se impune fixarea acestora în condiții de stimuli puternici (inclusiv prezența altor câini cu care câinele dumneavoastră este tentat să se lupte). Stimulii se introduc progresiv, de la distanță, până ce comanda ȘEZI este respectată chiar și cu stimulul la numai 2-3 metri.

Pentru comanda LIBER oferiți întotdeauna o minge sau jucăria preferată. Alți câini prezenți, folosiți drept stimul, trebuie să fie și ei în lesă și să se afle sub control (să nu manifeste agresivitate).

Agresivitatea între masculi, în cazul în care nici o altă metodă nu a dat rezultate, poate fi combătută prin castrare, știut fiind că un comportament agresiv este strâns legat și de echilibrul hormonal.

CÂINI CARE ROD MOBILA ȘI HAINELE

Toți câinii au o perioadă în viață în care rod și distrug obiecte și lucruri din casă. La pui acest lucru este firesc în perioada schimbării dentiției. Schimbarea dinților irită gingia și, dacă nu sunt supravegheați, puii pot distruge obiecte din casă în încercarea de a elimina acest stres. În mod normal, odată ce dentiția este finalizată, problema dispare de la sine.

Câinii care continuă să roadă diverse obiecte și după această perioadă au motive generate de stres, cum ar fi:

- plecările și sosirile stăpânului de acasă sunt încărcate de emoție
- mângâieri și atenție acordate în exces atunci când stăpânul este acasă
- stăpânul nu are autoritate în fața câinelui

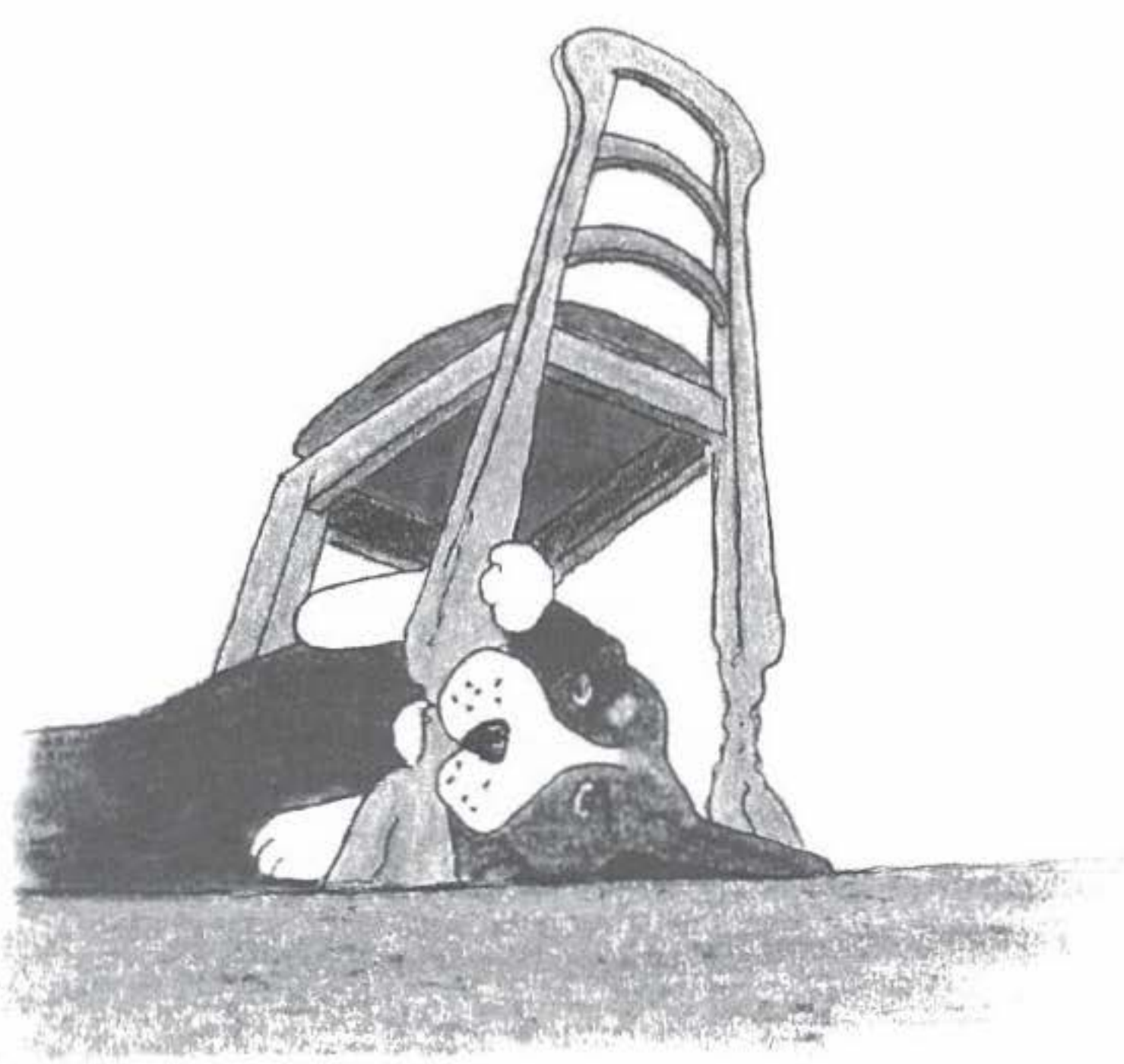

•pedepsirea câinelui prin izolarea acestuia în altă cameră
•câinele este bătut sau certat atunci când stăpânul ajunge acasă, adică la o bună bucată de timp după ce acesta a distrus un obiect
•schimbări în programul de masă
•schimbări în programul zilnic obișnuit
•plictiseala

Nu uitați! Pentru a da rezultate, orice corecție trebuie aplicată în timpul greșelii sau imediat după. Altfel, câinele nu va mai asocia corecția cu comportamentul său, ci mai degrabă cu persoana dumneavoastră.

Obiceiul de a roade obiecte poate fi și urmarea unui comportament educat!

Aceasta se întâmplă atunci când stăpânul inițiază și încurajează jocuri folosind, în loc de pânză de sac, obiecte personale.

PROGRAM DE CORECTARE A COMPORTAMENTULUI

Primul pas este să identificați cauza declanșării comportamentului. Apoi, începeți să lucrați pentru dobândirea și menținerea autorității. Aceasta implică parcurgerea unui program de dresaj sau predresaj (pentru pui). Câinele va învăța comenzile ȘEZI–AȘTEAPTĂ, CULCAT–AȘTEAPTĂ și mersul la pas. Stăpânul lucrează cu câinele 2-3 ședințe pe zi în casă și, după ce obține un rezultat satisfăcător, exercițiile pot fi reluate afară.

O zi pe săptămână câinele trebuie dus în zone total necunoscute, în lesă retractabilă de 5m, și trebuie lăudat entuziast ori de câte ori vine la stăpân. La acest exercițiu stăpânul se îndepărtează tot timpul de câine. Exercițiul poate dura 20-30 de minute.

Atunci când rămâne singur în casă, câinelui i se lasă un os, pentru a-i canaliza tendința de a roade și a-l elibera de stresul provocat de plecarea stăpânului. Dacă în prezența stăpânului câinele vrea să roadă vreun obiect, tot ce aveți de făcut este să-l strigați, să-i distrageți atenția și să-i oferiți osul,

lăudându-l entuziast atunci când se arată interesat.

Ignorați câinele timp de cinci minute, înainte de a pleca de acasă. Nu-i adresați nici o vorbă. Cu alte cuvinte, eliminați emoția despărțirii.

La întoarcerea acasă ignorați câinele pentru câteva minute. Numai după ce acesta s-a relaxat și s-a așezat sau s-a culcat îl puteți mângâia, preț de 3-5 secunde. Apoi, o perioadă de câteva minute, nu-l mai băgați în seamă, nici măcar nu vă uitați la el. Lauda și mângâierea nu se acordă în zona ușii de la intrare. Stresul fiind legat de plecările și sosirile stăpânului, zona ușii este locul în care câinele se simte cu adevărat frustrat. Această regulă este foarte greu de respectat, pentru că toți suntem emoționați de entuziasmul cu care câinele ne întâmpină la revenirea acasă și abia rezistăm tentației de a-l mângâia.

În cazul în care veniți acasă și constatați că a distrus un obiect, nu-i atrageți atenția asupra acestuia. Oricum, câinele a ros ce a avut de ros și dacă l-ați certa sau l-ați bate nu ar înțelege de ce e pedepsit. Ignorați câinele până ce se relaxează și, după o scurtă mângâiere, scoateți-l din camera unde a produs paguba. Abia acum începeți să faceți curățenie. Pentru perioada în care câinele rămâne singur acasă e bine să-i limitați accesul în camere, lăsându-l în hol sau într-un spațiu restrâns, cu o singură jucărie sau un os.

Atenție!

Acest spațiu trebuie folosit în acest scop și când sunteți acasă, pentru perioade scurte de timp, astfel încât câinele să nu interpreteze izolarea lui drept pedeapsă.

CÂINI CARE SAR PE MEMBRII FAMILIEI ȘI (SAU) PE STRĂINI

Motivele pentru care câinii sar cu labele pe dumneavoastră și (sau) pe alte persoane pe care le întâlnesc sunt:

• Săritul reprezintă o formă de salut ce își are rădăcina în maniera în care puii și câinii adulți salută reîntoarcerea unor membri ai grupei, lingându-i pe bot, cu mențiunea că puii obțin în urma acestui salut și regurgitarea hranei de către adulții grupului.

• Mulți stăpâni încurajează săritul pe ei, prin tentativa de a tempera câinele încercând să-l dea jos. Chiar și atunci când tonul vocii denotă supărare sau este ferm, atingerea fizică prin care sperați să-l potoliți constituie pentru câine o recompensă extrem de puternică.

• Joaca rezultată în urma acestui salut constituie, de asemenea, o recompensă deosebită.

În general, stăpânii se plâng de acest comportament abia atunci când câinele le murdărește hainele chiar înainte să plece la o întâlnire importantă... În alte situații, când câinele se comportă absolut la fel, nimeni nu pare a fi deranjat.

PREVENIRE

O metodă de prevenire a acestui gen de salut se aplică cu ușurință la pui. Când puiul vine bucuros să vă salute, lăsați-vă pe vine, împiedicându-l să sară pe dumneavoastră în încercarea de a vi se apropia de față. De asemenea, învățând puiul să execute comanda ȘEZI, puteți preveni acest comportament.

PROGRAM DE CORECTARE A COMPORTAMENTULUI

Prima fază a programului este prevenirea săriturii pe stăpân:

- ignorați câinele la venirea acasă, nu-i adresați nici o vorbă, treceți pe lângă el chiar dacă sare pe dumneavoastră
- după ce câinele, nedumerit, se potolește, dați-i comanda ȘEZI (dacă nu execută, îl puneți în ȘEZI cu un minimum de atingere)
- după execuție mângâiați câinele preț de maximum trei secunde, după care îl ignorați.

În cazul în care câinele sare pe musafiri, regizați câteva vizite ale unor prieteni. Cu câinele în lesă, comandați ȘEZI. Musafirii trebuie să ignore total câinele pe durata vizitei. Câinele, încă în lesă, este pus în CULCAT–AȘTEAPTĂ. După aproximativ 10 minute, dacă este liniștit, poate fi lăsat liber.

Repetați acest exercițiu de 6-7 ori, în zile diferite.

URINAREA ȘI DEFECAREA ÎN CASĂ

Marcarea cu urină a teritoriului personal și a proprietății este un comportament instinctiv, atât la femele cât și la masculi. Marcarea prin defecare este și ea deseori întâlnită, mai ales la femele.

În dorința de a-și marca proprietatea, câinii urinează pe un teritoriu, un obiect, un animal, un alt câine sau chiar și pe o persoană. Marcarea cu urină și compararea mirosurilor acesteia pot genera conflicte, uneori sângeroase, între doi masculi dominanți.

În cazul urinării sau defecării în casă, cauzele pot fi următoarele:

- needucarea câinelui la timp în ceea ce privește regulile de igienă și respectarea acestora
- schimbarea alimentației
- câinele suferă de o afecțiune fiziologică
- câinele este confuz și nesigur în relația cu membrii familiei umane
- câinele este izolat din cauza unui comportament nepotrivit atunci când vin musafiri
- în vecinătate se află o femelă în călduri
- schimbarea locuinței.

Având în vedere multitudinea de cauze care pot genera acest comportament, trebuie mai întâi să determinați unde și când se produce urinarea, informație ce vă va ajuta să stabiliți în mod corect cauza.

Un câine care urinează o cantitate mare într-un singur loc din casă și refuză să urineze afară nu a fost bine educat. Așa cum știm, până ce puii nu au finalizat seria de vaccinuri obligatorii nu pot ieși afară și e problema noastră să stabilim un loc unde ei își pot face nevoile. Când însă puiul poate ieși, nu vă așteptați ca lucrurile să se schimbe de la sine. Stăpânul trebuie să-și facă timp și să înceapă programul de educare și de stabilire a noilor reguli.

În cazul în care câinele urinează câte puțin ridicând piciorul și „preferând" zona ușii de la intrare sau zona ferestrelor, se

poate spune că acesta are un caracter dominant și protectiv. Comportamentul arată preocuparea câinelui de a transmite un mesaj către câinii din zonă și, mai ales, de a-și face simțită prezența. Câinii care se manifestă astfel sunt lăsați, de obicei, să urineze pe unde apucă când sunt scoși la plimbare și urinează câte puțin, marcând strada în mai multe locuri.

Am să exemplific cu un caz extrem de interesant, când un mascul, după ce urina pe mai toată strada, revenea în casă și se posta la geam, urmărind apariția altor câini pe teritoriul lui. La început, se mulțumea să amenințe de la distanță lătrând înfuriat atunci când alți masculi marcau, la rândul lor, teritoriul. După o perioadă a început să latre chiar și la trecători. Frustrarea câinelui a dus, până la urmă la urinarea pe mobilă, perdele și peretele cu ferestre ce dădeau spre locul supravegheat.

În cazul în care câinele este învățat să urineze afară și numai în mod accidental se mai scapă și în casă, gândiți-vă dacă nu a avut loc o schimbare în alimentația animalului sau consultați un medic veterinar pentru a elimina posibilitatea unei afecțiuni renale.

Apariția unui nou pui în casă poate, de asemenea, genera „accidente", datorită stresului creat de pierderea afecțiunii stăpânilor.

Corectarea comportamentului impune următoarele măsuri:

- condiționarea mângâierii și a laudei de executarea unei comenzi
- începerea unui program de dresaj bazat pe motivarea câinelui.
- în cazul urinării sau defecării accidentale, ignorați complet evenimentul și nu faceți curat în prezența câinelui. Scoateți câinele din încăpere și curățați locul.
- în cazul în care, la revenirea în cameră câinele miroase locul proaspăt curățat, corectați verbal cu FUI sau NU E VOIE. De îndată ce câinele își mută privirea sau se îndepărtează de locul respectiv, lăudați-l entuziast.

Important! Toți membrii familiei trebuie să trateze câinele în aceeași manieră.

În cazurile critice limitați accesul la apă. Nu primiți alți câini în vizită pe durata programului de corectare.

Coprofagia

Acest comportament indică o deficiență digestivă, de obicei o proastă asimilare a proteinelor. O vizită la medicul veterinar se impune, pentru a clarifica situația. Paraziții interni, de asemenea, pot cauza coprofagia. O altă cauză poate fi și hrănirea în exces a câinelui. Aceasta duce la supraîncărcarea aparatului digestiv și imposibilitatea digerării complete a mâncării. După defecare, câinele își mănâncă fecalele considerându-le încă substanțe nutritive.

Un program de corectare implică modificarea cantității de hrană și a numărului de mese, precum și păstrarea curățeniei locului respectiv, după defecare. În cazul în care câinele a defecat în casă, de preferat este să-l mutați într-o cameră de unde să nu vă vadă când strângeți fecalele.

BIBLIOGRAFIE

Man Meets Dog, Lorenz, Konrad, New York: Penguin Books, 1964

On Aggression, Lorenz, Konrad, New York: Harcourt, Brace & World, Inc; 1966

The Behaviour of Domestic Animals, W.H. Freeman & Co, New York, 1985

Genetics and the Social Behaviour of the Dog, Scott & Fuller's, New York & Oxford, 1988

Superdog, Raising the Perfect Canine Companion, New York: Howell Book House, 1990

The New Knowledge of Dog Behaviour, Clarence J.Pfaffenberger, New York: Howell Book House, 1963

Understanding Your Dog, Dr. Michael W. Fox, New York: St. Martin's Press, 1972

Behaviour Problems in Dog, William E. Campbell, California: American Veterinary Publications, Inc., 1992

Un veritabil manual de conviețuire cu animalul preferat...

Pentru un posesor de câine, cartea se constituie într-un veritabil manual de conviețuire cu animalul preferat. Conține informații privind testarea câinelui înainte de achiziție, reguli de igienă și sfaturi referitoare la integrarea câinelui în familie. Urmează apoi predresajul și dresajul propriu–zis, care include, în afară de exercițiile de disciplină (comenzile AICI, PAS, ȘEZI, CULCAT, PE LOC, AȘTEAPTĂ), și capitole de mare interes, ca: motivarea câinelui, aportul, sărituri peste obstacole și refuzul de hrană.

Oricine poate, urmărind indicații clare ale cărții, să-și dreseze animalul până la nivelul câinelui de companie și chiar utilitar.

ISBN 973-99419-0-7

Foto: Gabriel Cocu și Pitbull-ul Fane